

Field Report 2019

WP 3.4: Dynamic Glocal

By Martin Appelt, Jens Fog Jensen, Bjarne Grønnow, Hans H. Harmsen, Mikkel Myrup, Marie Missuno Bønneløkke, Allan Lynge & Anne Birgitte Gottfredsen, Peter Andreas Toft & Christian Sune Pedersen

Activating Arctic Heritage

Sponsored by the Carlsberg Foundation

0. Table of Content

1.	Introduction and Objectives.....	1
2.	Participants.....	5
3.	Field Diary.....	6
4.	Sites visited.....	9
5.	2019-investigations.....	10
5.1	Taseralik (NKAH 2801)	
5.2	Isortoq (NKAH 2796)	
5.3	Ukiivik (NKAH 2797 and 2814)	
5.4	Arajutsisut (NKAH 285)	
5.5	Qaarusulik (NKAH 2710)	
5.6	Nipisat (NKAH 276-79, 307, 324, 5526-27, and 5534)	
5.7	Uummannaarsoralik (NKAH 3240 and 5536)	
5.8	Illukulissuaq (NKA 312)	
5.9	Illorsuit (NKAH 308)	
5.10	Innap Nuua (2703)	
5.11	Illumagussaq (NKAH 318)	
5.12	Amitsukujooq (NKAH 301)	
5.13	Illuit (NKAH 2708)	
5.14	Illussusuaq (NKAH 2700)	
5.15	Egaluk	
5.16	Saqqarliit (NKAH 2609)	
5.17	Qeqertaq/Tørveø (NKAH 2638)	
5.18	Maligiaq (NKAH 1904, 2626, and 2627)	
Appendix A: Site data.....		19
	Taseralik (NKAH 2801)	19
	Ukiivik (NKAH 2814)	42
	Arajutsisut (NKAH 2797 & 2814)	51
	Qaarusulik (NKAH 2710)	58
	Nipisat (NKAH 5526, 5527 & 5534)	61
	Innap Nuua (2703)	73
	Illorsuit (NKAH 308)	80
	Illukulissuaq (NKAH 312)	80
	Illuit (NKAH 2708)	81
	Saqqarliit (NKAH 2609)	82
	Maligiaq (NKAH 1904, 2626 & 2527)	90
Appendix B: Faunal data (By Anne Birgitte Gotfredsen)		95
6. Works cited:		98

1. Introduction and Objectives

Dynamic Glocal Networks – Settlement, Trade and Exchange in West Greenland

(‘Dynamiske lokale og globale netværk – Bosættelse, handel og udveksling i Vestgrønland’) is headed by the senior researchers Martin Appelt and Jensen Fog Jensen (The National Museum of Denmark). With point of departure in the UNESCO World Heritage area Aasivissuit - Nipisat we explore the origins, developments, and collapse of the extensive trade- and exchange networks that connected Inuit communities across vast distances from the central East-Greenland to the Disco Bay in West-Greenland during the 17th to the 1900th century.

The main aims of the 2019-fieldcampaign was 1) to establish a logistic “platform” for the larger archaeological campaigns in 2020 and 2021 (now adjusted to 2021 and 2022), 2) to access the archaeological potential of key-sites across the research-area, and 3) to build in-the-field protocols to the broader benefit of the different Activating Arctic Heritage work-packages reinforcing compatibility between the projects multiple research questions.

1) The 2019 field campaign included supplementary surveys at 17 heritage sites, drone-based mapping of five localities, and exploratory excavations at six sites. Three of the sites are located outside the Aasivissuit-Nipisat UNESCO area proper, but are important sites closely related to many of the localities in the World Heritage site of Aasivissuit – Nipisat.

The results of the surveys demonstrate that the midden deposits on several localities such as the selected key-sites of Nipisat island and Arajutsisut have good conditions for preservation of organic artefacts and archaeo- zoological material associated with the preserved dwellings and relevant for the study of our research questions. Both sites thus have extensive cultural deposits covering the centuries that are of particular interest, very good to excellent organic preservation, and a depositional taphonomy permitting a satisfactory stratigraphic control. The preliminary archaeological excavations at Nipisat strongly indicated the presence of both Inuit and Danish deposits from the decades immediately before and after the establishment of the colonial Danish buildings, i.e. in the first half of the 18th century. At Arajutsisut test-trench 2 and a section facing the shore revealed thick cultural deposits beneath layers with late 17th or early 18th century glass-beads, which in combination with the well-preserved architectural remains of what in all likelihood is 18th and 19th century houses indicate that the site can provide the full historic sequence targeted in work-package 3.4.

The information from the 2019-surveys of Taseralik and Ukiivik expanded our knowledge of the historical use of these islands very considerably, and provided the expected and necessary framework for targeting the research-problems we are about to address in the coming seasons. Particularly noteworthy the relatively large number of 17th – 19th century communal cold-season dwellings recorded at Ukiivik, which

suggests that the island was used extensively by Inuit during the time when it was an anchoring site for the Dutch whaling-boats, and when the first Danish loge (trading- and whaling station) was established on the island in 1736. The survey and test-excavations on Taseralik held two important results. Firstly, that we were not able archaeologically to document use of the island as an *aasivik* locality (summer gathering site) prior to the late 18th century which, i.e. from the same time gatherings at Taseralik is documented by historical sources. Secondly, that the island at some point during pre-historic time also was settled during the cold seasons of the year, as attested to by the architectural style of a number of heavily built turf-houses.

During our two-days survey of the UNESCO key-site of Saqqarliit we managed to do an almost complete inventory and mapping of historical features on and in the vicinity of the middle of the 18th to middle of the 19th century fishing-village. The maps produced spawned additional research into archival and photographic sources relating to Saqqarliit – the results of which will be presented/published during the first half of 2021.

2) During the 2019-fieldcampaign members from the other AAH work-packages were gathered for shorter and longer periods in the basecamp at Nipisat, i.e. members from *“Hidden in the Midden”*, *“The Loss of Cultural Heritage”*, and *“Rain or Shine”*. The time together in the field clearly demonstrated the strong cross-disciplinary synergies, both in performing mutually beneficial concrete research tasks and developing a strong joint research vision and new research ideas (Matthiesen 2020).

3) The fieldwork was operated out of Sisimiut, where the generous support by Sisimiut Museum and ARTEK/DTU proved very valuable, saving us considerable expenses, and easing our handling of provisions, people and equipment. The use of a ‘basecamp’ on the island of Nipisat proved convenient for most activities, and our overall time-schedules and requirements will be relatively easy to up-scale to the larger requirements of the coming seasons. We did face a bothering problem with our rigid inflatable boat that was leaking and which proved difficult to bail. Fortunately, with the presence of Greenland National Museum POCA these problems did not prevent transport.

We would in particular like to thank the form head of Sisimiut Museum Marie Bønneløkke, UNESCO Site Manager Paninnguaq Lyberth Fleischer, and UNESCO Park Ranger Franciska D. Olsen for their hospitality, invaluable support, hard work, and not the least great comradery.

Supplementary information, i.e. lists of photos, additional photos, list of artefacts and artefact descriptions (Appendix C), spread-sheets with coordinates on features and site, can be found on the Activating Arctic Heritage Team Site. Following the completion of the project this information will become publicly available on web-page of the Greenland National Museum and Archives.

Figure 01: Some of the 2019-crew at Nipisat: From Jens, Bjarne, Hans, Mikkell, Henning, Allan, Jørgen, Christian and Martin

2. Participants

From Nunatta Katersugaasivia Allagaateqarfialu:

Curator Hans H. Harmsen (henceforth HHH)

Curator Mikkel Myrup (henceforth MMY)

Museum caretaker and boat-pilot Allan Lynge (henceforth ALY)

From Sisimiuni Kangerlussuarmilu Katersugaasiviit:

Head of Museum Marie Missuno Bønneløkke

From UNESCO World Heritage Aasivissuit-Nipisat:

UNESCO Site Manager Paninnguaq Fleischer-Lyberth

UNESCO Park Ranger Franciska D. Olsen

From the National Museum of Denmark:

Senior Project Researcher Jens Fog Jensen (henceforth JFJ)

Senior Researcher Martin Appelt (henceforth MAP)

Research Professor Bjarne Grønnow (henceforth BGR)

Head of Research and Collections Christian Sune Pedersen (henceforth SCP)

Senior Researcher Henning Matthiesen (henceforth HMA)

Senior Researcher Jørgen Hollesen (henceforth JHO)

Senior Researcher David Gregory (henceforth DGR)

Senior Researcher Cathrine Jessen (henceforth CJE)

Senior Researcher Peter Steen Henriksen (henceforth PSH)

3. Field Diary

Date	Activities
29/7 – 31/7 2019	MAP og BGR fulgtes ad på oprejsen fra Kbh. – Kangerlussuaq. Uformelt møde med Pipaluk Lynge (UNESCO manager) og Francisca D. Olsen (UNESCO Park Ranger) i Kangerlussuaq. Laust Løgstrup fra Kommunen sluttede sig til. Videre til Sisimiut. Indkvarteret hos Artec (DTU). Stor imødekommenhed herfra via Teit Groth, administrator for Artec. Kan låne både pick-up truck og udstyrslade til opbevaring og ompakning af vort udstyr. JFJ, MMY og ALY sluttede sig til os. Fik udpakket vores store container, ordnet udstyr og proviant til de kommende dage. JFJ og BGR på prøvetur i vores ny jolle, Rib, til Amerloq-fjorden.
1/8 2019	Påbegyndte registreringsrejsen nordpå i NKA's poca-jolle og vores Rib. Første stop Ukiivik (Sydbay) efter c. 1,5 times sejlads. Etablerede basislejr ved sandstrand på øens sydlige del. Rekognoscering til fods. Først mod S dernæst mod N op til den gamle missionsstation. Mange, meget markante fortidsminder, særligt markante fælleshusruiner. Påbegyndte systematisk registrering af fortidsminder, først fra den nordligste bebyggelse.
2/8 2019	JFJ, BGR og MAP fortsatte systematisk registrering af fortidsminder. Fik også den sydligste bebyggelse (meget tydelige langhustomter) med i registreringerne. MMY fik dronefløjet Ukiivik. Pakkede lejr sammen sidst på eftermiddagen og sejlede nordpå på til Taseralik. Ankerplads og basislejr på den sydlige del af hovedøen lige N for fangsthytten.
3/8 2019	Indledende rekognoscering på hovedøen Taseralik med Finn Erik Kramers rapport som guideline.
4/8 – 7/8 2019	ALY og BGR undersøgte den sydlige af de store teltpladser på Taseralik, Akunnerinnaq. BGR tegnede skitseplan over bopladsen og oprettede et overordnet målesystem. Indledte undersøgelserne med at grave c. 30 sonderende spadehuller for at tjekke bevaringsforhold og stratigrafi samt kronologi. Baseret på spadehullerne udlagdes en række ¼ kvadratmeter-huller i forlængelse af hinanden, således at et profilsnit blev blotlagt. Producerede div. fund og knogler – alle tilsyneladende i 18- 1900-tals-kontekst ('kolonitids-lag'). MMY befløj bopladsen og omgivelserne med sin drone. BGR tegnede profilsnit og målte spadehuller såvel som prøvehuller ind med håndholdt GPS. Panoramafotografering. BGR fandt Saqqaq-tomt i fjeldet NØ for bopladsen (reg. v. MAP og JFJ).
8/8 2019	Udgravningen på Taseralik lukket ned. Sejlede fra Taseralik ved 12-tiden. Først et smut op til Nordre Strømfjords munding, hvor vi sejlede rundt mellem øerne i Simiutatgruppen. Dernæst mod S ned til det nedlagte udsted Isortoq, som vi besøgte sidst på eftermiddagen. Fortsatte til Sisimiut, som vi nåede ved 18-tiden. Indkvarteret takket være Teit Groth i Artecs' GEUS-hus nabo til udstyrshallen og værkstedet med vores udstyr.
9/8 – 10/8 2019	9/8 – 10/8
	JHO og HMA kom fra Nuuk og sluttede sig til holdet. Møde med det lokale museums leder Marie Missuno, Laust Løgstrup og skoledirektør Aka (?) ang projektets bidrag til formidling m.v. i Sisimiut. Forberedte udstyr og proviant til næste etape af projektet: etablering af basislejr på Nipisat og berejsninger i UNESCO-området. JFJ og BGR sejlede i rib'en til Nipisat for at udse en egnet lejrplads og for et første indtryk af lokaliteten. Fandt god strand til landing på sydkysten mod V i øens centrale vig samt lejrplads lige Ø for området med sporene af 'fortet'. HHA og CSP ankom til Sisimiut og sluttede sig til holdet.

11/8 – 15/8 2019	HMA, BGR og CSP foretager prøveundersøgelser af møddingsområderne på det centrale bopladsområde på Nipisat, på henholdsvis NKAH 276 (den vestlige boplads) og NKAH 5526 (bopladsen ved 'fortet'). Sondagerne foretages så lidt destruktive som muligt i form af 'spadehuller' (c. 25 x 25 cm), der er fordelt ud over de marehalsbegrøede møddingsarealer, så spadehullerne giver et optimalt billede af bevaringsforhold, stratigrafi, knogleindhold og fundgenstande. Spadehullerne nummereres, beskrives og indmåles med DGPS. Opdager at rib-jollen tager vand ind og foretager div. tiltag for at reparere denne, men selve lækagen kan ikke spores eksakt. Park ranger Francisca D. Olsen slutter sig til holdet på Nipisat.
14/8 2019	MA, HH, MM, AL og JFJ afgår til Tørveøen, Saqqarliit og Maligiaq med henblik rekognoscering og undersøgelse af potentialer. Tørveøen besøges under et kort stopover, uden at der foretages egentlige prøvehuller eller spadestik. Der sejles videre til Saqqarliit.
15/8 2019	Rekognoscering af terrænet omkring den nedlagte by Saqqarliit og opmåling af tomter og strukturer i selve bygden. Et snit etableres i møddingsprofil yders på den vestvendte pynt og ca. 50 m nord for det stærkt nedbrudte 'bollværk'.
16 /8 2019	Rekognoscering af vestkysten af Maligiaq, Aron Olsen antræffes i sin jagt lejr omtrent halvejs ude af fjorden.
16/8 2019	CJE, PSH og DGR (WP 2.3 'boreholdet') ankommer til Nipisat med henblik på at finde egnet sø til optagning af sedimenter. Rundvisning til fortidsminderne på øen for hele holdet. Tjek af søerne på øen med lille ekkolod. Viser sig, at alle søer er for lavvandede til at være af interesse i forbindelse med optagning af sø-kerner. Planlægger de kommende dages rekognosceringer og prøveundersøgelser af lokaliteter i 'skærgården
17/8 2019	Omviste 'boreholdet' på Nipisat. Påbegyndte 'spadehulsgravning' foran en rundhus-tomt, måske fra før 'langhusperioden', beliggende lige nord for kolonisternes 'kanonbastion'. Fandt meget velbevarede knogler, men også kridtpibefragment. Skal undersøges nærmere til næste år.
18/8 2019	HMA, CSP og BGR sejlede til lokaliteten Uummannarsoralik lige V for Ummannarsuk-øen. Her ligger NKAH 3240 og 5536, der er kolonitids og hvalfanger-'loge'-pladser. Fotoregistrerede og gravede sonderende spadehuller på 3230. Tydelige tørvegrave nær 5536.
19/8 2019	Assisterede 'boreholdet' med at bære grej op til en sø lige Ø for Arajutsisut-bopladsen. Om eftermiddagen sejlede JFJ, ALY, HMA og BGR over strædet til Qaarusulik (NKAH 2710) V for Arajutsisut. Udsøgte nogle runde hustomter og gravede sonderende spadehuller foran deres husgange i håbet om bevarede møddingslag. Desværre ret dårlig bevaring på trods af tykke, våde tørvelag særligt i husgangene.
20/8 2019	Stort besøg af Sisimiuts turistoperatører. Blev omvist og hørte om projektet og vores fund hidtil. Stor interesse
21/8 2019	JFJ, HMA og BGR sejlede sydover i Rib'en til Innap Nuua (NKAH 2703). Fantastisk boplads med flere store langhustomter. Ledte efter runde hustomter i vores søgen efter Tidlig Thule. Der er et par runde tomter, der har 'overlevet' langhusfasen. Gravede sonderende spadehuller. Kun et enkelt hus viste lovende træk: en husgang var groet til med et tykt mostørvelag helet ned til permafrost. Her kan være gode bevaringsforhold. Må undersøges til næste år. Sejlede videre mod V og S til lokaliteterne NKAH 318 (Illumagussaq ?) og 301 (Amitsukujooq nord og syd). Sidstnævnte lokalitet er forkert beskrevet i Nuniffiit. Amitsukujooq nord består primært af et enormt langhus c. Ø-V-orienteret, men syd-pladsen primært er trapez-formede huse, depoter og telttomter. Denne kan være 'sultelejren' Kaffik, men det skal undersøges nærmere.
23/8 2019	22/8 Deltog i gravningerne på Arajutsisut.

23/8 2019	Rekognosceringstur i Rib'en igennem strædet Amitsuarsuk S for Nipisat. JFJ, HMA og BGR deltog. Besigtigede NKAH 312, der består af teltringe og tomten af et lille, firkantet hus med tørvevægge. Sejlede videre mod Ø langs sydkysten af Sarfannguaqland og besøgte kort NKAH 308 (Illorssuit). Derefter tværs over Ikertooq-fjorden og gennem strædet ved Ikerasaarsuk for at gå i land på NKAH 2708 (Illuit), der er en fantastisk, marehalsbegroet 'hushøj' af trapez-formede tørvehuse. Uhyre rig vegetation hen over tomter og møddingsområder. Blot et par runde hustomter bevaret i periferien af 'hushøjen'. Spadehuller viste ingen organisk bevaring ved og i disse runde tomter. Kirkegård (1800-tals) på de høje strandterrasser Ø for bebyggelsen. Meget fin lokalitet.
24/8	Fotograferede Nipisat-bopladsen med Ipad og eksperimenterede med noter på fotos. Ellers fridag.
25/8	ALY, HMA og BGR på tur i NKA's jolle sydpå til Illulissuaq (NKAH 2700), der ligger på læsiden af øen med sømærket til indsejlingen ved Ikarlunnguaq-strædet. Registrerede langhus og teltringe. Videre til Eqaluk-øen (NKAH 2699), hvor vi kort gik i land fra øens sydkyst. Fandt her større teltplads i bunden af den sydvestvendte vig. Tilbage mod N til Arajutsisut, hvor HMA satte sonder i profilen, og vi assisterede med sammenpakning af udgravningen
26/8 – 27/8	Pakkede basislejren på Nipisat sammen og sendte flere 'jollefulde' grej ind til Sisimiut, hvor vi kunne låne plads i Artec's værksted. Måtte forlade Nipisat lidt før planlagt pga. optræk til blæsevejr. Indkvarterede alle i Paninnguaq Lynges hus, som projektet havde lejet.
28/8 – 30/8	Ordrede grej og gjorde alt klar til lagring i Artec's lade og til forsendelse til DK. Lejede igen 40 fods container, da Rib'en skal sendes retur til forhandleren for reparation. Holdt foredrag i Sisimiut Museums blå kirke for fulde huse. På udflugt med Teit Groth fra Artec for at vise ham Nipisat. Tak til Artec. MMY kom op fra Nuuk og sejlede sammen med ALY NKA's jolle tilbage til Nuuk. HMA retur til Kbh.
31/8	Hjemrejse for MAP og BGR. Alt efter planen og efter en udbytterig sæson.

4. Sites visited

Figure 02: Sites in the Aasivissuit-Nipisat UNESCO-area visit during 2019

Sites visited and/or mapped and/or with test-excavation*:

01. Taseralik*	NKAH 2801	67.43732 ⁰ /-53.74819 ⁰ (island centre coord.)
02. Isortoq	NKAH 2796	67.21389 ⁰ /-53.80296 ⁰
03. Ukiivik	NKAH 2797 and 2814	67.21789 ⁰ /-53.90654 ⁰ (island centre coord.)
04. Arajutsisut*	NKAH 285	66.87746 ⁰ /-53.60807 ⁰
05. Qaarusulik*	NKAH 2710	66.87641 ⁰ /53.622940 ⁰
06. Nipisat*	NKAH 276-79, 307, 324, 5526-27, and 5534	66.81513 ⁰ /-53.50836 ⁰ (island centre coord.)
07. Innap Nuua*	NKAH 2703	66.745830 ⁰ /-53.43781 ⁰
08. Illorsuit	NKAH 308	66.820500 ⁰ /-53.38872 ⁰
09. Illungussat II	NKAH 318	66.730091 ⁰ /-53.12730 ⁰
10. Illukulissuaq	NKAH 312	66.810600 ⁰ /-53.43782 ⁰
11. Amitsukujooq	NKAH 301	66.721300 ⁰ /-53.52392 ⁰
12. Illuit	NKAH 2708	66.813840 ⁰ /-53.07402 ⁰
13. Illussusuaq	NKAH 2700	66.742020 ⁰ /-53.57978 ⁰ (island centre coord.)
14. Sarfannguit	NKAH 2629	66.894820 ⁰ /-52.86230 ⁰
15. Saqqarliit*	NKAH 2609	66.869900 ⁰ /-52.45301 ⁰
16. Qeqertaq/Tørvø	NKAH 2638	66.870200 ⁰ /-52.90020 ⁰
17. Den danske dame	-	66.974347 ⁰ /-52.48475 ⁰

5. 2019-Investigations

5.1 Taseralik (NKAH 2801)

The island was visited during the days from August 2nd to 8th and the island was surveyed systematically, and trial excavations were executed at a number of localities. A test-trench proper were excavated at the Akunnerinnaq site. BGR managed in all likelihood managed to the so-called “dancing site”/Naappittarfik, and the site was thoroughly described. The island was extensively drone-surveyed by MMY.

The renewed survey and the various test-excavations clearly demonstrates that preservation conditions for organic material is restricted to only a few – of the tested - localities, and with only the Akunnerinnaq locality showing any deeper stratigraphy. The last-mentioned was unexpected as a number of historical sources mentions a very extensive fishing of Greenlandic halibut (*Hippoglossus hippoglossus*) and Atlantic halibut (*Reinhardtius hippoglossoides*), as well as walrus hunting (*Odobenus rosmarus*) directly from the Taseralik island (e.g. Thorhallesen 1775; Birket-Smith 1920, Born et al. 1994 with references), which was anticipated to have formed the basis for substantial midden development across the island.

It came as a surprise that the *aasivik*-function of Taserlik with the present available dataset cannot be documented prior to the late 18th century. The earliest written colonial records suggest that Taseralik was an important *aasivik*-site at least from the early 18th century and in all probability at least from the 17th century (Kramer 1992 with references; 1993 with references).

The so-called “dancing site” (Naappittarfik) is located somewhat midway between the two most substantial summer-camping sites Akunnerinnaq and Avannamut Nuua. The primary source to its existence is from Otto Rosing’s 1953-novel “Taseralik”. The novel is largely based on stories handed over to Otto Rosing from a number of “old” Greenlanders that used to participate in *aasvivik* on the island until this use of the site ceased in the early 1930s. By combining information from written 18th and 19th century sources with the archaeological data there now seems promising indications that the validity of the information provided in the novel are useful as a historic source.

The results of the survey confirm the use of the island during the early pre-Inuit period onwards, as suggested by earlier work by Sisimiut Museum, as well as a wider seasonal use of the island, i.e. cold-season dwellings were also documented at a few localities. During the survey attempts to cross-reference with the locality lettering used by Kramer (1988), this was however only to a limited extent possible. During the last 75 years most of the historically known camp sites appear to have been used sporadically by fishers and hunters but not as aggregation camps and ‘trade fairs’ as in the earlier centuries.

5.2 Isortoq (NKAH 2796)

Visit during approximately one hour on August 9th A few photographs and GPS-coordinates were taken by BGR, JFK, and MAP (see Tables on GPS positions and photos).

5.3. Ukiivik (NKAH 2797 and 2814)

During the days July 31st and August 1st. BGR, MMY, ALY, JFJ and MAP made a speedy survey of the island on foot, supplemented by selected sections of the island being drone-surveyed by MMY.

The island is located immediately north of the Isotoq fiord, and some 30 kilometres north east of Sisimiut. The island is approximately two kilometres long one and a half kilometre wide. The Danish history at Ukiivik/Zuydbay/Sydbay is rather well-documented and well-published (e.g. Glahn [1763-64]1921; Bobé 1916b; 1921; 1936; Gad 1969 with references; Lidegaard 1993; Gulløv 1997). Since the late 17th century until the 1750s the island were an important port for the Dutch whaling ships in West Greenland, and apparently also – at least periodically – was used as an Inuit *aasivik* site. From 1756 to 1762 the island functioned as a Danish administrative locality for both mission and trade, and was among other established in order to prevent the Dutch-Inuit trade. The island is considered as the first Holsteinsborg/Sisimiut, and one of the original buildings are now part of Sisimiut Museum.

The Inuit/Greenlandic history of the site is far less well-known, and we've only managed to find a single survey-report reporting on the prehistory and early history of the island (Kapel 1988). Our own hasty survey demonstrated a rather visible presence of Inuit/Greenlandic use of the island, including several very substantial cold-season dwelling, including a number of communal structures.

5.4. Arajutsisut (NKAH 285)

The Arajutsisut site is located 15 kilometres (as the crow flies) southeast of Sisimiut, i.e. on the western side of the island of Maniitsorssuaq. It was first recorded in 1989 during coastal heritage survey headed by Sisimiut Museum (Kramer 1990). The central part of the Arajutsisut site is constituted by a cluster of communal houses and rectangular turf-houses situated on top of an up to 5- 6 metres high coastal slope covered by lyme-grass (Jensen et al. 2017: 52-54). The site sits well-protected from both wind and waves in the bottom of a small cove protected against the swell from Davis Strait by the island of Qaarusulik towards west. The cove forms the entrance to a narrow SSW – NNE oriented valley and most of the houses are situated out of sight from the sea along the northern side of the valley. A number of graves were recorded at in the rocky terrain surrounding the valley and in particular to the south and southeast of the Arajutsisut site proper.

At places the lyme covered slope towards the beach end in a c. 50 cm vertical cliff where dense layers of bone are seen, and skeletal elements of large whale is imbedded in the sand on the beach as well. Formerly whale ribs were lying in the sand, but these have now been moved. The northern part of the central Arajutsisut site include the remains of a very substantial communal house that at some point may have covered an interior space of up 70 – 80 m². The north facing rear wall and north-eastern corner of the structure is cut by the entrance passages into three smaller rectangular rooms.

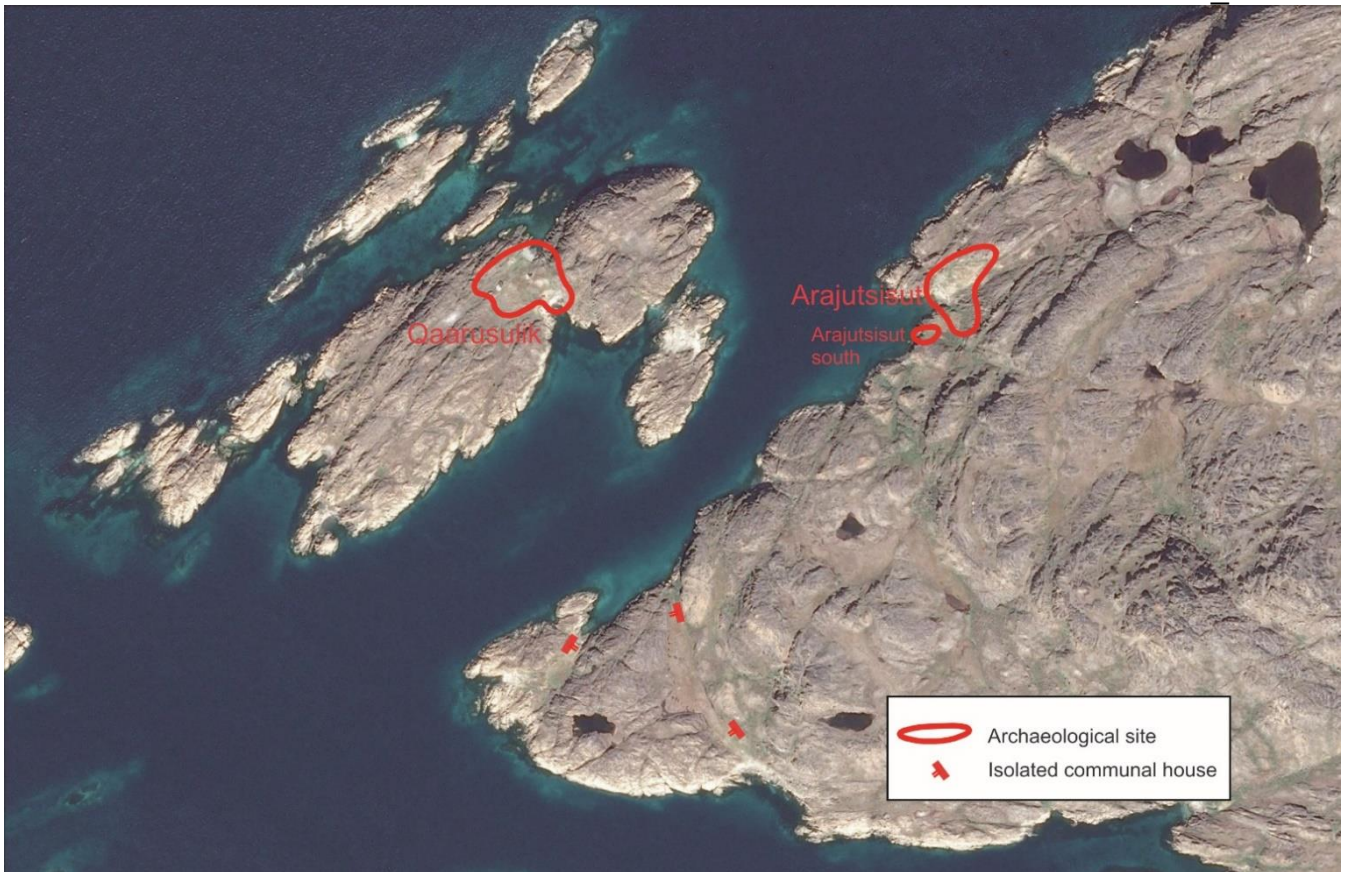

Figure 03: Location of the sites Arajutsisut and Qaarusulik at the westernmost point of Manitssoorsuaq

An additional communal structure is found some 80 metres due south of Arajutsisut's central area, and an additional four to six possible cold-season dwellings are located some 150 - 200 metres southwest. This minor locality will be called 'Arajutsisut south'. Six 1/4m² test-pits were excavated inside the dwellings. The test-pits seem to show very poor preservation conditions at the site.

The site is expected to hold a strong potential for further illuminating classic Inuit history, and in particular the 17th to 19th Century history of the Aasivissuit-Nipisat area.

5.5. Qaarusulik (NKAH 2710)

The island of Qaarusulik is separated from the Maniitsorssuaq island towards east by narrow strait, and the prehistoric settlement is located on a low saddle connecting the rocky hills forming the northern and southern parts of the island. On the eastern side there is a stone beach towards a well-protected natural harbour. Towards northwest a more exposed stone beach. A total of 14 winter dwellings are recorded from the site including round houses and clover-shaped house structures predating the colonisation which also is confirmed by a winged needle-case found at the site. Towards the 'harbour' on the eastern side of the site there are the

Figure 04: Bjarne Grønnow at Qaarusulik

almost completely degraded rear wall of a communal house and more recent trapezoid and rectangular winter houses are also present. During a short trip to the site nine small (approx. 15 x 15 cm) test-pits were excavated across the site. The pits encountered sterile subsoil in depths between 15 and 30 centimetres and generally moderate to excellent organic preservation. The site clearly holds potential for further illuminating early and classic Inuit history of the Aasivissuit-Nipisat area.

5.6. Nipisat (NKAH 276-79, 307, 324, 5526-27, and 5534)

The island of Nipisat is one of seven key sites in the World Heritage area of Aasivissuit – Nipisat selected for dissemination and installation of visitor facilities. Nine localities (NKAH 276-79, 307, 324, 5526-27, and 5534) on the island of Nipisat are registered in the database of protected monuments and sites (Nunniffiit) held by Greenland National Museum & Archives. Most often these registrations include several structures such as tent rings and for example graves situated in proximity to one and another, and the protected sites may also include structures related to different chronological epochs such as the Paleo-Inuit Saqqaq site in the easternmost part of the island (feature 41, see figure 33) and the nearby colonial warehouse (feature 45, see figure 33) are both registered under NKAH 307.

The fieldwork on Nipisat therefore focused on 1) detailed DGPS mapping of all individual features (HHH) and 2) test pitting colonial and Inuit settlements situated in the cove in the central part of the southern shore of the island (NKAH 5534 and 5526). WP 2.1 participated in the last mentioned task in order to install a weather station, sensors monitoring thaw and freeze processes and to evaluate the potential for more detailed analysis of conditions of preservation in midden deposits. Mapping the features throughout the island facilitates the ongoing work on developing visitor facilities, and the detailed mapping will also prove beneficial for the inclusion of less spectacular features in the dissemination. The test pits have enabled us to select the most well developed middens areas for the excavation of larger sections in 2021 and 2022.

5.7 Uummannaarsoralik (3240 and 5536)

On the small island of Uummannaarsoralik immediately west of the Uummannarsuk island there are two sites mainly from the colonial times, one of them (5536) on the southern part of the island is mentioned as a whaling-station (hvalfangerloge). HMA, CSP and BGR visited the island for some hours and made photo-registrations of the sites.

The remains of winter houses on both sites are well preserved with high walls. Most of them are of the trapezoid type, but on a small terrace north west of the main 3240-site (the northern site on the island), a ruin of a quite big long house is located. On the 5536-site quite large areas, where grass and moss-turf were cut, are located in wet-lands just west of the main site. These are clearly seen on the photos from the site.

On the northern site, 3240, a number of small test-pits were made to check for preservation conditions and stratigraphy. Bones and finds were put back into the test pits after excavation. See the report of HMA for descriptions of preservation conditions. Photos: see BGR photo list and photos (3499 – 3535).

5.8 Illukulissuaq in the 'Amitsuarsuk-strait' (a number of sub-recent sites gathered under NKAH 312)

The central northern coast of the strait includes a sub-recent site with a few tent rings (Lb. 1a, and 1d), a cache and a cairn) situated on a small promontory below a steep cliff. The western part of the strait includes nine tent rings situated on rock surfaces at a distance from the coast (Features 1 and 3 – 10) and a winter house close to the coast (Feature 2): the remains of a small, rectangular turf built house with the remains of a coal stove (see notes by JFJ, photos by BGR: 3623 – 3630, and the table Waypoints 230819 MAP).

5.9 Illorsuit (NKAH 308)

The site was visited briefly by BGR, HMA, and JFJ on August 23rd and a few structures were plotted by GPS: two winter houses (Anlæg 2 and 3, sub-recent), a communal house (Anlæg 4) and a grave (Anlæg 1, with a chamber). See the table, Waypoints 230819 MAP.

5.10 Innap Nuua (2703)

Innap Nuua is an impressive winter settlement situated on a point on the northern side of the island Sallarsuaq to the south of Ikertooq fjord. The point is characterized by undulating terrain of rocky hills with areas of more even terrain of sediments in between where the ruins are situated. The locality consists of three ruin groups as well as a burial field and caches in the surrounding terrain. A concise description and detailed map of the three main groups of ruins are provided in Jensen et al (2017: 54). Both round houses from the early Thule period and well preserved communal houses from the later Thule and Inuit settlement phases.

The site was briefly visited during the 2019-campaign. During this visit features such as burials in the surrounding terrain was mapped and seven small (ca. 15 x 15 centimetres) test-pits were excavated in

order to access organic preservation conditions at the site. Sterile sub-soil was encountered between 25 and 40 centimetres below surface, and organic preservation varied from poor to good.

The site clearly holds potential for further illuminating early and classic Inuit history of the Aasivissuit-Nipisat area.

5.11 Illumagussaq (NKAH 318)

The site was briefly visited by HMA, BGR and JFJ during a survey boat trip on August 21st. The site is protected by a big 2 – 3 m high storm-ridge of beach-rolled stones to the north. Behind this ridge the well preserved remains of 4 – 6 turf houses, rectangular/trapezoid are located. (Photo list and photos by BGR (3582 – 3586)).

5.12. Amitsukujooq (NKAH 301)

The site was visited briefly by BGR, HMA, and JFJ on August 21st. The site is by error described as a single site in the Nuniffiit-database. Correctly, the NKAH 301 consists of two separate sites, here designated 'Amitsukujooq, nord' and Amitsukujooq, syd.

'Amitsukujooq, nord' contains the remains of a huge communal house, situated on a terrace about 5 - 8 meters a.s.l. The turf walls of the house are clearly seen and so are the turf-pits from where the building materials to this substantial structure were dug. West of the house a present shallow lake marks the main turf-pit and inside the western part of the floor a sphagnum bog now marks the pit where turf was extracted for the high wall, that shortens the room to the west. The entrance passages to the south are well preserved, one with a lintel of whale bone. In a rocky 'saddle' east of the communal house a fox trap is located. (See photo list and photos BGR (3587 – 3605)).

Amitsukujooq, syd, is situated on the same island, but about 0.5 – 1 km south of the 'nord-site' on the island's southernmost low promontory. Here, a rectangular tent ring (a turf wall) and three well-preserved trapezoid/square turf houses are located as well as one or more uncharacteristic 'house mounds'. In these turf mounds, several deep holes, probably caches, are seen. The front wall of one of the turf houses is eroding, and lots of bones and finds are seen in the wall turfs, which shows that the turfs were extracted from older midden layers. Lots of drift wood were found beached on the low foreland, which floods now and then. This site might be the 'starvation camp' of Kaffik, known in the historical sources. (See photo list and photos BGR (3606 - 3620)).

5.13. Illuit (NKAH 2708)

The site was visited briefly by BGR, HMA, and ALY on August 23rd. Illuit is a large site with multiple well preserved winter houses forming an almost labyrinthine small village with nine winter houses a large number of caches, and an early Christian graveyard lying on the uppermost beach terrace west of the 'house-mound'. The site probably dates to the earliest colonial times and is supposed to be the forerunner

of the later hamlet of Ikerasaarsuk in the narrow strait immediately north west of Illuit. (See photo list and photos BGR (3631 – 3653).

5.14. Illussusuaq (NKAH 2700)

Illussusuaq was visited during a short survey-trip on August 25th by BGR, HMA, and ALY. The site was documented through a series of GPS-points, photographs and notes on BGR's iPad.

A historic period turf house was recorded on the central part of a small naze. The house is a small three by three metres rectangular house made from wooden boards and isolated with turf on the outside. A platform is seen along the back-wall. An approximately three metres long entrance-tunnel (with a niche) is connected to the main room's south-western corner.

One or perhaps two tentrings were noted on a small gravel "saddle" west of the turf house. On the south-facing side various bone fragments were seen eroding out of the bank. Sunken areas across some parts of the bank may either be natural phenomenon or the eroded remains of earlier turf-walls. A recent tentring is seen ca. 15 metres SSW of the turf house, and a small cache (100 x 150 centimetres) is located in a small boulder "saddle" east of the turf house.

Seven small test-pits (ca. 15 x 15 centimetres) were excavated in the area between the wall of the turf house and the eroding bank. The sterile sub-soil was reached some 15 centimetres below the surface. Layers from 5 – 15 centimetres below surface included a few relatively well-preserved bone of seal and birds. An additional four small test-pits were excavated south of the turf house. The organic layer above the sterile sand or shell sub-soil was thin and in three of the four pits only included a limited number of bones, while the fourth pits included a number of fish-bones.

A second tentring was recorded on a small naze approximately 150 metres east of the turf house, and about six metres northeast of the tentring a large chamber grave.

A second and independent site is located on the eastern side of the island, i.e. some 250 metres west of the beacon. Two tentrings were noted west of the house, one tentring east of the house, and an almost intact chamber grave is located approx. five metres northwest of the house.

See Tables: Waypoints: NKAH 2700 250819 BGR, Photos and photo list BGR (3654 – 3658).

5.15 Eqaluk

The site, situated on the western side of the island of Eqaluk in the western and outermost part of the archipelago was visited during a short survey-trip on August 25th by BGR, HMA, and ALY. The site is situated on gravel and sand beach terraces above a small bay exposed to the open sea towards west. Here a number of tent rings (c. 10) are found. No GPS positions were recorded. See photo list and photos BGR (3660 – 3663).

5.16. Saqqarliit (NKAH 2609)

In the days from August 14th to 17th MAP, ALY, HHH, MMB and JFJ visited Sarfannguit, Tørveø, Saqqarliit and surveyed parts of the western shore of Maligiaq.

Saqqarliit is a historical settlement established in 1859 and abandoned in 1961. All historical wooden houses, the church and the graveyard were described and their outlines mapped with precision GPS that was supplemented with drone-based photographs of the site. The collected material will be compared with the historical photographs from Saqqarliit found in various archives. Cultural layers eroding out of the shoreline attest to the use of the site prior to the establishment of the village in 1859.

A substantial number of graves were recorded outside the graveyard proper, and a survey along the shore east of the village a substantial number of additional features recorded.

An exposed stratigraphy at the westernmost point of Saqqarliit was “cleaned-up” and documented. All recorded artefacts were found in mixed layers in secondary position, i.e. there were colonial objects such as folding knives and other European objects exposed near the bottom of the section as well as a side notched Dorset culture blade in the uppermost layers. According to these observations, the eroding cliff expose redeposited layers, presumably dismantled turf walls from nearby early 20th Century houses.

Saqqarliit has been defined as a key-sites in the Aasivissuiut-Nipisat area, and is clearly important in highlighting the rise and fall of the 19th and 20th Century fishing industry, changing settlement-politics, and more generally the changing lifeworld in the inner parts of the fiords.

5.17. Qeqertaq/Tørveø (NKAH 2638)

Qeqertaq/Tørveø was visited very briefly in order to access the possibilities of providing further context on the reported Norse chess piece (a queen) carved in walrus tusk from this locality. The presence of chess piece on Qeqertaq should perhaps be seen as connected to the possible wood ship-planks of a Norse ship with a cargo of red-stained narwhale and walrus tusks reported from NKAH 2981, about two kilometres SSE of Qeqertaq (Journals on file in Sisimiut Museum, locality SIK 542).

Qeqertaq is an ice scoured granite islet with many smaller patches of up to ca 50 cm thick turf with rich vegetation of grasses such as Lyme grass and minor stands of willow. Several places have well defined ‘edges’ from former peat cutting, so presumably the peat layers have been both thicker and more extensive than today. The eroded peat cliffs were searched for cultural remains, but cultural layers were not detected. The preliminary conclusion is that there are limited chances of producing further contextual information on the chess-piece.

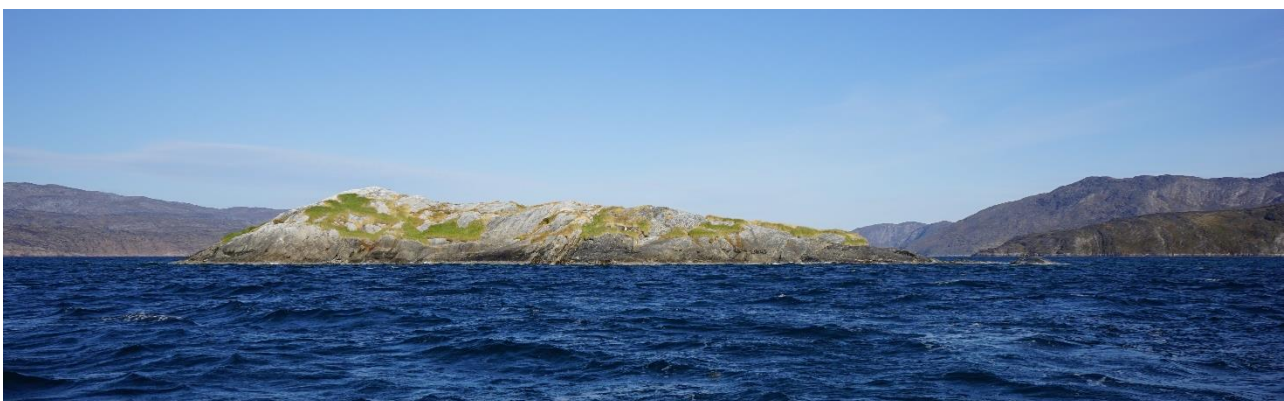

Figure 05: Tørveø (Qeqertat) seen from West.

The following notes were made by Jørgen Meldgaard during his visit to the site in 1956 (Meldgaard 1956: 40):

“Tørveøen (Qeqertat) SV for Sarfanguaq. Fundstedet for den bekendte Nordbo-Skakbrik blev udpeget af Finderen Mathias Olsen (vor Kendtmand). Den lille, flade isskurede Granit ø har i sine Lavninger et indtil 10 – 20 cm tykt Tørvelag (på visse steder måske mere). Skakbrikken fandtes på Østenden 8 – 10 m fra Højvandslinien og kun et Par Meter over denne. Tørven er omkring selve Findestedet bortgravet, men det står tilbage en Del af den pågældende Lavnings Tørvemasse 3–4 m mod Vest, i alt et Areal på 15-20m², hvor Dybden er mere end 0,5 m. Skakbrikken lå 0,60 m under overfladen, ca. 10 cm oppe i Tørven over Klippen. I Tørven er der Knogler (Affald) i den øvre Del, den minimale Prøvegravning gav intet af Betydning Tørven synes at være homogen i sin hele Tykkelse, dog med mørkere Parti i de nederste 10-15cm.”

5.1.18 Maligiaq (NKAH 1904, 2626, and 2627)

Western shore of the fjord Maligiaq was surveyed and GPS coordinates and descriptions was recorded for a number of features along this coast which, today is a favoured summer camp area.

Arnaq Qallunaaq/“The Danish Lady” is a marked cairn situated high on the cliffs on the northern side of Maligiaq just as the fjord turns towards east and the view opens towards the interior hunting grounds. The ‘Danish Lady’ stand as a gatekeeper for those traveling to the interior and it has given name to the hill, and it is plotted on the earliest map of the area whereby it can be documented to an age of almost 300 years. Aron Olsen of Sarfannguit records that he as young boy growing up in Sarfannguit sometimes brought small presents to the ‘Danish Lady’ when he and his family travelled to the interior to catch trout and hunt caribou.

Among the other features documented in this area are tent rings, graves and a few more cairns. Most spectacular is a burial site where six graves are situated on an alluvial fan under erosion. Some of the graves are eroding into the sea. During the teams visit to Aron Olsen’s hunting camp in Maligiaq he related to us, that this otherwise anonymous locality is the burial site of numerous victims – mainly women and children that once drowned when their umiaq capsized.

Appendix A: Site data

Taseralik (NKAH 2801)

The island was visited during the days from August 2nd to 8th and the island was surveyed systematically, and trial excavations were executed at a number of localities. A test-trench proper was excavated at the Akunnerinnaq site. BGR managed in all likelihood managed to the so-called “dancing site”/Naappittarfik, and the site was thoroughly described. The island was extensively drone-surveyed by MMY.

The renewed survey and the various test-excavations clearly demonstrates that preservation conditions for organic material is restricted to only a few – of the tested - localities, and with only the Akunnerinnaq locality showing any deeper stratigraphy.

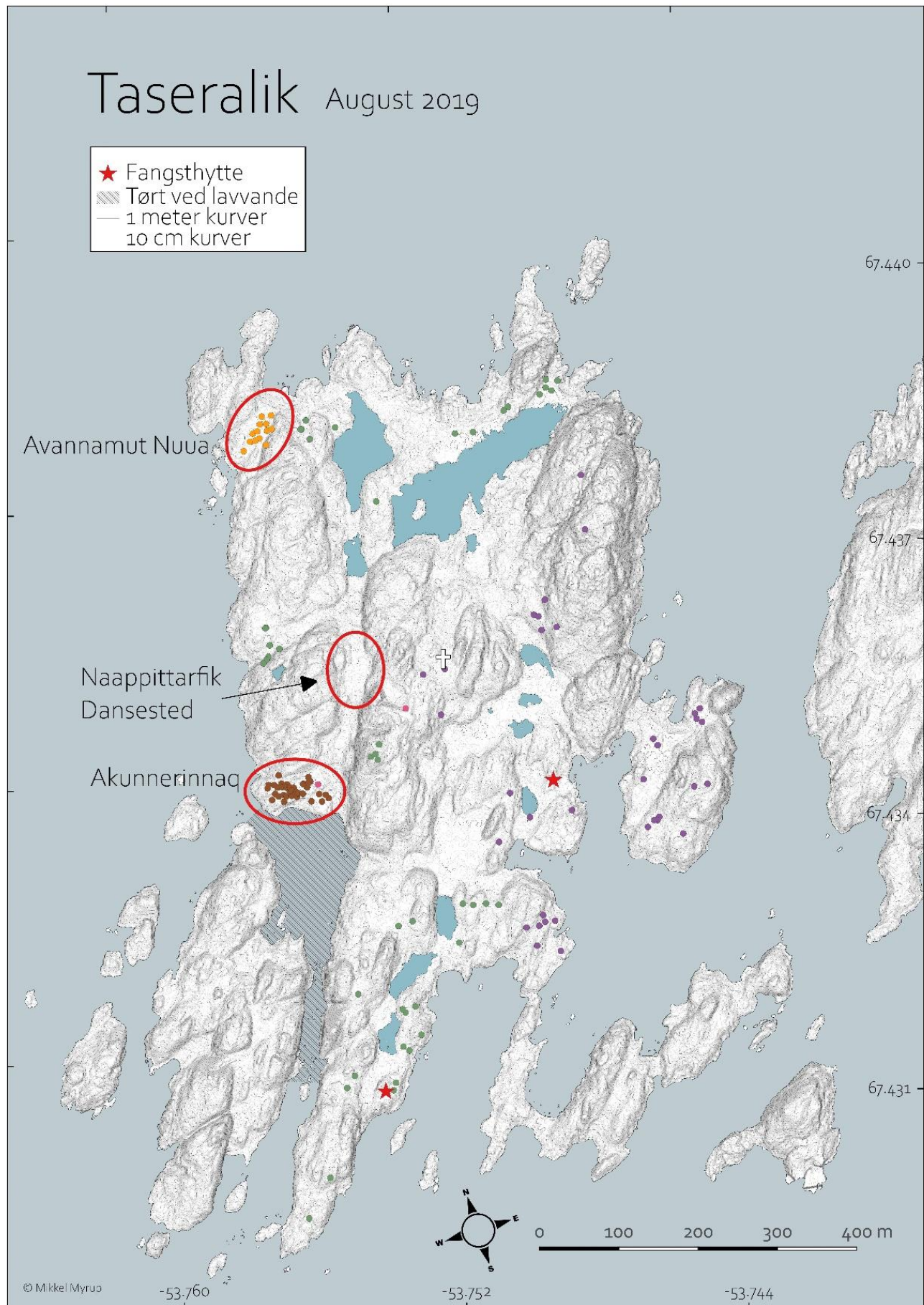

Figure 06: The Taseralik Island with features recorded during the 2019 field-campaign. © NKA, Mikkel Myrup.

Taseralik 001 – formentlig bopladsen Akunnerinnaq

Bopladsen kendes fra Otto Rosings roman "Taseralik" (1953) og senere bekræftet af Finn Kramers undersøgelser (1992). BGR og ALY foretog en række sonderende undersøgelser på den mestendels tæt overgroede boplads, herunder en række profilsnit i erosionsskrænten, et antal sonderende prøvehuller hen over bopladsfladen og en egentlig profilgrøft.

Figure 07: The Akunnerinnaq site at Taseralik Island seen from North.

Stratigrafi i profilsnit i erosionskant mod syd:

- 0 – 30 cm u. overflade : Meget sej og filtet græstørv
- 30 – 37 : Sorte og lysebrune striber af omdannet græstørv
- 37 – 42 : Helt omdannet, sort humuslag
- 42 - : Groft sandet, stenet strandaflejring

Ingen fund i snittet.

Fund af fajanceskår og 2 stykker bearbejdet knogle/tak iblandt strandstenene nær profilsnittet.

67.26181°/53.45189°

Fotos: BGR 3220 – 3221.

Sondager (prøvehuller):

BGR og ALY gravede en serie spadehuller fordelt ud over bopladsarealet for at undersøge bevaringsforhold og stratigrafi. Hullerne graves med feltspade (c. 20 x 20 cm) og den opgravede jord samt hullets sider afsøges med mureske. Positionen af spadehullerne er målt med GPS (se BGR's waypoint-liste). Hullernes stratigrafi indmålt og blev beskrevet kort. Kun udvalgte fund hjemtaget fra prøvehullerne.

Fotos: BGR 3222 – 3227,

Sondage nr.	Top til bund (cm)	Kulturlagets position fra top (cm)	Antal knogler	Træ	Fund, bearb. genst.	Bemærkninger
11	20	20	1	0	0	Sæl, ryghvirvel
12	30	15	1	0	bearb. hvalknogle	
13	13	10	33	7	0	
14	16	8	2	0	Porcelæn	
15	13	9	0	0	Pløk, hvalknogle (brændt)	
16	22	10	0	0	bearb. hvalknogle	
17	29	0	0	0	0	
18	29	13	1	0	Skibsnagle	Sælkæbe
19	20	10	2	0	0	
20	19	14	3	0	0	
21	21	0	0	0	0	
22	30	Lag 1: 13, lag 2: 27	3 og 4	2	0	To kulturlag!
23	21	0	0	0	0	
24	24	24	5	0	0	Incl. rensdyrknogle
25	28	28	19	4	Bund af glasflaske	
26	20	0	0	0	0	
27	31	18	11	1	0	
28	26	16	4	5	0	
29	21	12	0	1	bearb. hvalknogle	
30	37	0	0	0	0	
31	31	0	0	0	0	
32	32	0	0	0	0	
33	20	0	0	0	0	
34	19	0	1	0	0	
35	22	0	0	0	0	
36	19	0	0	0	0	
37	27	20	13	2	0	
38	16	16	2	0	bearb. hvalknogle	
39	22	0	0	0	0	

Tabel 01: Finds from test-pits at Akunnerinnaq (Taseralik 001)

½ kvadratmeter prøvehul 108,0/198,0:

Overfladen i nedre del af det tykke kulturlag. Et 'sammensurrium' af fladmast træ. I dette niveau fund af fajanceskår med blomstermotiv. Dybde fra overflade ca. 25 cm, ca. 10 c, nede i kulturlaget.

Fotos: BGR 3249 – 3250

½ kvadratmeter prøvehul 108,0/205,0:

0 – 10 cm Lag 1, recent tørv

10 – 13 cm Lag 4, humøss stribet

13 - Lag 6, gruset, sandet stenet undergrund. – Kan være indre del af teltring!

½ kvadratmeter prøvehul 108,0/208,0:

0 – 10 cm Lag 1

10 – 20 cm Lag 2, omdannet tørv, sort med lysere græstørvslinser og knoglefund fra top til bund.

20 – 22 cm Lag 4, få fund.

22 - Lag 6, undergrund.

TASERALIK ØEN - The Akunnerinnaq Site (NKAH 2801)		
Enhed og lag	Genstands nummer	Beskrivelse
Test-trench 108/198	X02	Tøndebånd
	X03	Fajance, måske 1650 – 1750 (som L16.7201)
	X04	Fajance med blå/hvid dekoration og relief.
	X05	Glas skulder til flaske?
	X08	Afhåret skind
	X09	Håndsmedet søm
	X10	Lertøj, hornbemalet, Et randskår med vulster som igd. 3204 fra Illorpaat 3 (Gulløv 1997:271-72)
	X12	Black and white transfer ware med indskrift. Marmeladekrukke? Check James Keiller
Test-trench 108/200	X02	Skår af fajance af kop/skål med håndmalet bordeaux dekoration. Skår af tallerken med margenta-farvet omløbende linie på fanen
	X07	Rand- eller fodskår af transparent glas. Formentlig af flaske med stor diameter som h. 4967 fra Håbets Ø (Gulløv og Kapel 1979:81)
	X10	Blandt metalfragmenterne et jernsøm
Test-trench 108/201	X04	Skår af sepia transfer-ware 1820/30 (Toft 2010:23).
	X05	Kridtpibefragmenter, Et fragment af overgangen mellem spids og hoved har et S stempel på spidsen tæt ved hovedet og på sporen en mand der spiller på violin iført hat. Piben er produceret i Gouda mellem 1705 og 1930 (van Meulen 2003:37). Finere datering kan formentlig opnås gennem specialister.
Test-trench 108/208, layer 2	X3	Fajanceskår. Tre skår af samme håndmalede kop med rød grønne blomstermotiver, engelsk håndmalet fajance 1790-1820 (Godden 1966:196). Heraf et klinket. Lignende skår fundet på Aasivissuit og Qeqertaq, felt A (Toft 2010:24). Et fjerde skår med klinkningshuller muligvis lignende dekoration. Også skår af en hvis fajanceskål med fod. Samt et skår med bordeaux bemaling.
Test-trench 108/208, layer 3	X4	Skår af blå lusterglaseret kop med gulddekoration. Spørg RR, MVP CAX.
Test-pit 1	X2	Saltglaceret lertøj.
Test-pit 14	X1	Skår af kaffekop, kapucinerstel.
Test-pit 18	X1	Jernnagle med firkantede nitteplader. Skibsnagle til mindre klinkbygget fartøj. Som Håbets Koloni h. 5590 og igd. 2758 fra Illorpaat 3 (Gulløv & Kapel 1979:162, Gulløv 1997: 255).
Test-pit 25	X1	Cirkulær bundskår af mundblæst flaske.

Tabel 2: Artefacts of European origin from Akunnerinnaq (Taseralik 001). Described and typologically dated by Peter Andreas Toft.

Taseralik 002: Lokaliteten befinder sig på en halvø på østsiden af Taseralik-øen og er delt i to mindre grupper hhv. syd- og østsiden af en lille bugt, og befinder sig 1-3 m over højvandsmærket. Den sydlige gruppe ligger på en strandvold direkte ved stranden, mens den østlige ligger lidt højere i terrænet og er afgrænset af to lave klipperygge. Strandvolden har et vegetationsdække af marehalm, dværgpil, lyng og forskellige græsser. Fotos: Oversigt over den østlige gruppe af anlæg MAP 197-198.

Anlæg 1: Teltring -

67.43563°/053.74224°. Oval teltring af større sortlavsbevoksede blokke, hvis indre er bevokset med dværgpil. Tomten indre er ca. 380 x 320 cm. I overfladen ses enkelte fragmenter af fugleknogler. Fotos: MAP 186-188.

Figure 08: Tentring - feature 1, at Taseralik 002.

Anlæg 2: Teltring –

67.43555°/053.74216°. Den hestekos-formet teltring sat af større stenblokke, som delvist er overgroede af lyng og dværgpil, er lokaliseret godt fem meter øst for anlæg 001. Tomtens indre er tæt overgroet af mos, dværgpil, lav og lyng. Den indre bredde ved tomtens bagvæg er ca. 255 cm, mens den i længdeaksen er ca. 305 cm. Teltringen er muligvis anlagt oven på en ældre teltring sat og af større blokke og med indre dimensioner på ca. 450 x 350 cm. Fotos: MAP 188-190.

Anlæg 3: Teltring? – 67.43567°/053.74072°. Rektangulær stenramme/teltring op ad klippefremspring. "Rammen" er dannet af otte større sten og indrammer et areal på ca. 510 x 300 cm. Det indre er overgroet af revling, mos og gult lav. Fotos: MAP 190.

Anlæg 4: Teltring -67.43571°/053.74072°. Hestekos-formet teltring/telthus, som består af en ydre væg sat af større sten og en indre tørvevæg, der afgrænser et brikseområde (?) på ca. 230 x 180 x 15 cm, lavet af to lag tørv. Bredden af den stensatte bagvæg er ca. 380 cm, mens tomtens dybde er ca. 375 cm. Tomtens indre er helt overgroet af mos, lav, dværgpil og revling. Fotos: MAP 192-193.

Anlæg 5: Teltring – 67.43578°/053.74086°. Cirkulær teltring med indre diameter på ca. 360 cm. Det indre er helt tilgroet af dværgpil, revling, mos og gult lav. En ydre periferi (bardunsten(?)) er ca. 670 cm i diameter. Fotos: MAP 194-195.

Anlæg 6: Teltring – 67.43582°/053.74068°. Helt overgroet (formentlig) cirkulær teltring på ca. 320 cm i diameter. Foto: MAP 196.

På bopladsområdet udgravede seks mindre prøvehuller.

Prøvehul 1: 22 x 23 cm. Overfladevegetation af stargræs med spagnummos i bunden.

Lag 1: Et ca. 40 mm tykt lag af uomdannet lysebrunt mos. Laget er lidt mørkere i bunden.

Lag 2: Et ca. 50 mm tykt lag af strandsand med brune linser af omdannet tørv.

Lag 3: Et ca. 15 mm tykt brunt, homogent og fedtet lag af muld.

Lag 4: Samme som lag 3, men noget mørkere.

Lag 5: Undergrunden udgøres af lyst strandsand iblandet en del mindre sten.

Fund: Ingen fund.

Prøvehul 2: 27 x 26 cm. Overfladevegetation af revlinger, forskellige laver, mos og dværgpil.

Lag 1: Et ca. 80 mm tykt brunt lag af omdannet tørv, som bliver mørkere i bunden.

Lag 2: Undergrunden består af lyst strandsand iblandet mindre sten.

Fund: Ingen

Prøvehul 3: 27 x 30 cm. Overfladevegetation af revlinger med lidt lav og spagnummos i bunden.

Lag 1: Et ca. 45 mm tykt brunt og trevlet lag af delvist omdannet tørv.

Lag 2: Et ca. 10 mm tykt lyst sandet lag med enkelte humøse nister.

Lag 3: Et ca. 50 mm tykt mørk brunt og homogent lag af omdannet tørv. Enkelt knoglefragment i bunden af laget.

Lag 4: Undergrunden består af finkornet lyst strandsand.

Fund: 1 knoglefragment.

Prøvehul 4: 22 x 20 cm. Overfladevegetationen består af udtørret mos, revling og dværgpil.

Lag 1: Et ca. 40 mm lyst brunt og trevlet lag af uomdannet tørv.

Lag 2: Et ca. 15 mm brunt og fedtet lag af muld.

Lag 3: Som lag 2, men nærmest sort.

Lag 4: Undergrunden består af lyst strandsand iblandet mange småsten.

Fund: Ingen.

Prøvehul 5: 24 x 24 cm. Overfladevegetationen består af udtørret spagnummos.

Lag 1: Et ca. 40 mm tykt brunt lag af delvist omdannet – og sandblandet – tørv.

Lag 2: Undergrunden består af lys gul strandsand iblandet mange små sten.

Fund: Ingen

Prøvehul 6: 24 x 24 cm. Overfladevegetationen er dværgpil mos i bunden.

Lag 1: Et ca. 60 mm tykt brunt og trevlet lag af let omdannet tørv med mange pilerødder. Enkelte fund på overgangen til undergrundslaget.

Lag 2: Undergrunden består af en heterogen blanding af lys gulbrun strandsand.

Fund: 1 knoglefragment og træ nedbrudte træspåner. Fotos: MAP 442-443.

Taseralik 003: Anlæg lokaliseret i lavt nord-sydgående pas.

Anlæg 1: Telttomt med depot – 67.43522⁰/053.74253⁰. Rektangulær telttomt, hvoraf er bevaret en lav sammenfaldende tørvemur med en ydre række sten. Tørvemuren indrammer et indre på 410 x 300 cm, der er tæt overvokset med mos, lav og revling. Depotet er sat af større blokke, hvis indre kammer formentlig er ca. 50 x 40 x 20 cm. Fotos: MAP 199-200.

Taseralik 004: Gruppe af anlæg på næs på sydsiden af halvø.

Anlæg 1: Teltring – 67.43476⁰/053.74268⁰. Dybtliggende tæt mosbevokset cirkulær teltring af betydelig alder. Tomten er ganske vanskelig erkendelig, men er formentlig omkring 400 cm i diameter. Uden foto.

Anlæg 2: Teltring – 67.43473⁰/053.74276⁰. Recent rektangulær teltring med bardunsten og pløkke. Dækker et areal på ca. 420 x 270 cm. Foto: MAP 201.

Anlæg 3: Teltring – 67.43474⁰/053.74284⁰. Recent rektangulær teltring med bardunsten. Dækker et areal på ca. 300 x 300 cm. Foto: MAP 202.

Anlæg 4: Teltring – 67.43478⁰/053.74388⁰. Recent rektangulær teltring med bardunsten. Dækker et areal på ca. 390 x 290 cm. Uden foto.

Anlæg 5: Teltring – 67.43450⁰/053.74213⁰. Irregulær cirkulær teltring, ca. 530-40 cm i diameter. Periferien, som kun kan erkendes i dele af væg forløbet, består af fra hovedstore til større blokke tæt overgroet af sort skorpelav og revling. Det indre tæt tilgroet af mos og lav. Foto: MAP 203.

Taseralik 005: På rygningen over Taseralik 004.

Anlæg 1: Varde - 67.43499⁰/053.74145⁰. Lav varde sat af to blokke, ca. 35 cm høj. Fotos: MAP 204-205.

Taseralik 006: Enkeltliggende kødgrav.

Anlæg 1: Kødgrav - 67.43499⁰/053.74105⁰. Ødelagt rektangulær kødgrav i klippesprække sat af skorpelavsovervoksede større stenblokke. Kammeret indre er ca. 120 x 60 x 30-40 cm. Fotos: MAP 206-207.

Taseralik 007: Enkeltliggende kammergrav.

Anlæg 1: Kammergrav - 67.43714⁰/053.74410⁰. Kammergraven er anlagt i klippespalte dækket af flere større stenfliser. Kammerets indre er ca. 120 (Ø-V) x 70 x 40 cm. Kammeret rummer et intakt kranie og flere andre skeletdele. Formentlig Finn Kramers anlæg W. Fotos: MAP 208 – 211.

Taseralik 008: På rygning over dal.

Anlæg 1: Varde - 67.43812⁰/053.74253⁰. Topvarde af drivtræspæl omgivet af enkelte blokke. Fotos: MAP 212-213.

Taseralik 009: Enkeltliggende kammergrav.

Anlæg 1: Kammergrav - 67.43873⁰/053.74221⁰. Tæt sort skorpelavs- og mos bevokset kammergrav, bygget op af klippeblok. Kammerets indre 110 (N-S) x 60 x 40 cm. Ingen umiddelbart synlige knogleelementer. Formentlig Kramers anlæg O. Fotos: MAP 214-216.

Figure 9: Grave –Taseralik 37

Taseralik 010: En gruppe på fire grave.

Kramers lokalitet V, hvorfor der kun er gjort enkelte supplerende bemærkninger.

Anlæg 1: Kammergrav -

67.43747⁰/053.74422⁰. Graven ligger under større dække af stenfliser. Kammeret i midten af stendyngen er ca. 130 x 45 x 40 cm. Knoglerne af den gravlagte er fuldt bevarede og ligger artikulerede. Den gravlagte har hovedet i øst-enden af kammeret og ligger med bøjede ben. Fotos: MAP 217-220.

Anlæg 2: Kistegrav - 67.43734⁰/053.74465⁰. Formentlig kristen fladmarksgrav. Enkelte brædestykker ses i stendækket af flade fliser. Stendækket over graven er ca. 235 x 130 cm, mens kammeret er anslået til at være ca. 150 x 60 x 50 cm. Fotos: MAP 221-224.

Anlæg 3: Røsegrav - 67.43731⁰/053.74453⁰. Røsen over gravkammeret er ca. 210 x 220 x 55 cm og er meget omhyggeligt konstrueret af store stenblokke og –heller. Kammerets dimensioner kunne ikke måles. I kammeret kunne ses et kranie. Fotos: MAP 225-228.

Anlæg 4: Kammergrav - 67.43715⁰/053.74455⁰. Kammergraven er anlagt mellem større klippeblokke i ur. Kammeret er 70 cm bredt og kraniet befinder sig i kammerets vest-ende. Graven stendække består af større blokke og heller og dækker et areal på ca. 210 x 150 cm. Fotos: MAP 229-232.

Taseralik 011: Enkeltliggende kammergrav.

Anlæg 1: Kammergrav - 67.43653°/053.74806°. Kammergraven er orienteret SSV – NNE og kammerets indre er ca. 140 x 50 x 35 cm. Skeletelementer af mindst to individer. Kranie ligger i kammerets sydlige ende. Den nordlige ende af kammeret er åbent. Røsen over kammeret er ca. 220 x 170 x 55 cm og er delvist overgroet af sort skorpelav og andre lavarter. Fotos: MAP 233-236.

Taseralik 012: Kirkegård med center-koordinat 67.43702°/053.74760°. Fotos: MAP 237-246.

Figure 10a+b: Impressions from the the church-yard at Taseralik Island (012)

Taseralik 013: Enkeltliggende kammergrav.

Anlæg 1: Kammergrav - 67.43702°/053.74826°. N/S-gående kammergrav anlagt op ad klippevæg. Kammerets indre mål er ca. 155 x 70 x 65 cm, og er dækket af en stenrøse på 230 x 120 x 75 cm. Stenrøsen er helt overgroet af sort skorpelav. I kammeret ses enkelte skeletelementer, herunder kranie. Kramers lokalitet H. Fotos: MAP 247-250.

Taseralik 014: Enkeltliggende teltring.

Anlæg 1: Teltring - 67.43547°/053.74672°. Cirkulær teltring med en anslået diameter på 260 cm. Periferien udgøres af større stenblokke, der nu sidder dybt i jordsmonnet og er tæt overgroet af mos, revling og gult lav. Foto: MAP 251.

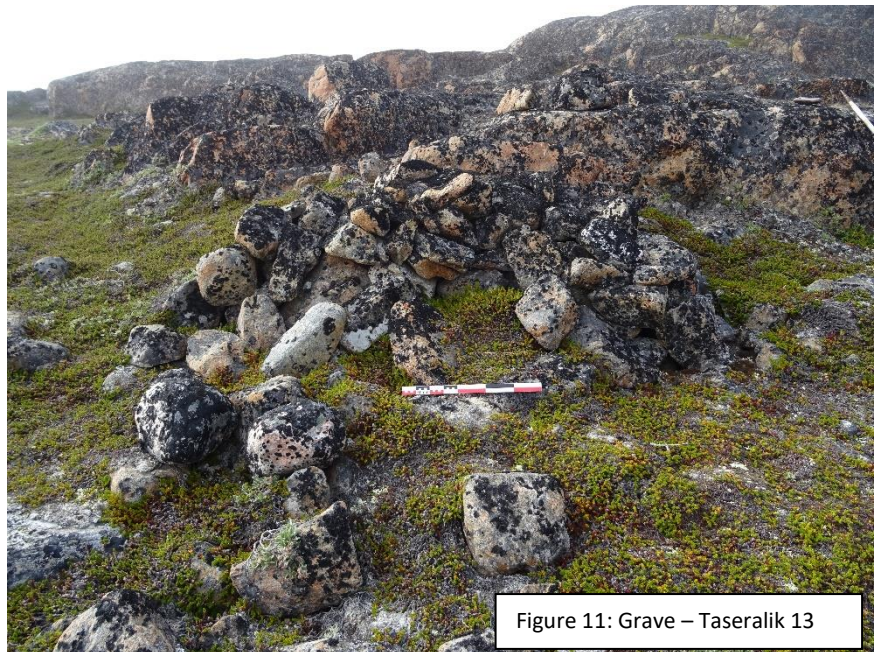

Figure 11: Grave – Taseralik 13

Taseralik 015: På lav rygning mellem et vådområde og små højvandsdamme.

Anlæg 1a+b: To kogesteder - 67.43497°/053.74742°. Kogestederne ligger med godt tre meters afstand fra hinanden og er i øvrigt stort set ensdannede. De er begge bygget af tre sten i et skifte, som indrammer arealer på hhv. ca. 34 x 25 cm og 37 x 24 cm. Fotos: MAP 252-253.

Figure 12: "Path" – Taseralik 016

Taseralik 016: Vadested

Anlæg 1: Vadested - 67.43514⁰/053.74635⁰. En ca. ni meter lang række af større og mindre blokke form tilsammen en "trædestensrække" hen over en lille elv. Fotos: MAP 255-257.

Taseralik 017: Den nordlige fangsthytte -

67.43547⁰/053.74540⁰. Fotos: MAP 254, 258-271.

Taseralik 018: Enkeltstående varde.

Anlæg 1: Varde - 67.43510⁰/053.74510⁰. Ca. 30 cm høj simpel vejviservarde. Foto: MAP 272.

Taseralik 019: Enkeltstående teltring.

Anlæg 1: Teltring - 67.43959⁰/053.74652⁰. Cirkulær teltring på ca. 390 cm i diameter. Tomten er helt overgroet af stargræs, og ligger på så lavt et plateau, at den formentlig med jævne mellemrum overskylles. Foto: MAP 276.

Taseralik 020: Teltringe på lavtliggende næs. På østsiden af Taseralik øen.

Anlæg 1: Teltring - 67.43394⁰/053.74645⁰.

Nyere cirkulær teltring på ca. 490 cm i diameter. Periferien er sat af hovedstore og større blokke. Det indre er dækket af revling, dværgpil og stargræs. Uden foto.

Figure 13: "The northern hunting cabin" – Taseralik 016

Anlæg 2: Kogested - 67.43404⁰/053.74674⁰. Dobbeltkammeret kogested med indre mål på ca. 50 x 34 x 25 cm. Uden foto.

Anlæg 3: Teltring - 67.43396⁰/053.74673⁰. Cirkulær teltring med svagt defineret periferi af større blokke, som ligger dybt i jordsmonnet. Den anslåede diameter er 390 cm. Uden foto.

Anlæg 4: Teltringe - 67.43394⁰/053.74694⁰. Stedet udgøres af en ældre og dybtliggende teltring, hvor periferien kun defineres af enkelte større periferisten og indrammer et areal på ca. 380 cm i diameter. Bagved og delvist hen over er anlagt en nyere rektangulær teltring, hvis indre er 480 x 231 cm. Uden foto.

Anlæg 5: Depot og ildsted (?) - 67.43395⁰/053.74731⁰. 75 – 50 cm bred og 80 cm dyb klippesprække i hvis ende er opbygget i en lav væg. Umiddelbart nedenfor under klippe en tragtformet konstruktion? (Se fotos). Fotos: MAP 282-285.

Taseralik 021: Sømærke/vejviservarde. 67.43372⁰/053.74715⁰. Foto: MAP 281.

Taseralik 022: På en rygning centralt på Taseralik-øen er på linje anlagt fire nærmest ensdannede stenrøser, hvoraf tre dækker over køddepoter, mens en fjerde er en grav. Tre af anlæggene er åbne og

dækket af tæt lag skorpelav og må derfor antages at have en betydelig alder. Formentlig Kramers lokalitet AC 1-4.

Anlæg 1: Depot/kødgrav - 67.43429⁰/053.74792⁰. Lukket depot. Røsen hen over kammeret er 200 x 270 x 45 cm. Kammeret indre kunne ikke måles. Fotos: MAP 286-288.

Anlæg 2: Depot/kødgrav - 67.43433⁰/053.74827⁰. Åbnet depot, hvor røsestenene er spredt langt fra kammeret og nu dækker et omfang på ca. 330 x 250 x 50 cm. Kammerets indre mål er ca. 100 x 50 x 40 cm. Fotos: MAP 289-290.

Anlæg 3: Kammergrav - 67.43436⁰/053.74865⁰. Gravkammeret "taglægning" består af fem store stenheller, der delvist er styrtet ned i kammeret. Kammerets anslåede dimensioner er 130 x 80 x 40 cm. Gennem sprækker i "taglægningen" kan anes en låbensknogle og et kranie i øst-enden. Gravkammeret er dækket af en oval stendynge på ca. 270 x 230 x 70 cm. Fotos: MAP 291-295.

Anlæg 4: Depot/kødgrav - 67.43440⁰/053.74893⁰. Kødgraven er åbnet og stenene derfra dækker nu et areal på ca. 320 x 300 x 60 cm. Kammerets indre synes at have været 160 x 90 cm, mens oprindelige højde ikke kan anslås. Fotos: MAP 296-298.

Taseralik 023: Enkeltliggende teltring

Anlæg 1: 67.43399⁰/053.74934⁰. Oval teltring med periferi defineret af større stenblokke delvist nedsunkne i jordsmonnet, der anslås til at være 580 x 490 cm. Tomtens indre er delvist overgroet af skorpelav, dværgpil og revling. Foto: JFJ 1.

Taseralik 024: Vinterhustomt (?)

Anlæg 1: Vinterhus (?) - 67.43436⁰/053.75093⁰. Er af Kramer registreret som lokalitet AE, der giver en ganske detaljeret beskrivelse af tomtens. Vi er dog noget i tvivl om beskrivelserne og har eksempelvis vanskeligt ved at finde de beskrevne hvalknogler, som skulle indgå i konstruktionen. Det samme gælder Kramers "køkkenniche i husgangen" og "tværmuren ved udgangen af indgangstunnelen". Fotos: JFJ 2-5.

Taseralik 025: Enkeltliggende præ-Inuitisk teltring.

Anlæg 1: Teltring - 67.43436⁰/053.75049⁰. Cirkulær teltring, der omkranser et areal på ca. 320 cm i diameter. Periferistenene ligger relativt dybt i jordsmonnet og er dækkede af sort skorpelav. Tomtens indre er helt overgroet af mos, dværgpil og forskellige laver. Sporene efter prøveudgravning kan anes centralt i teltringen. Kramers lokalitet AF (Se i øvrigt nøje beskrivelse hos samme). Foto: JFJ 6.

Taseralik 026: Enkeltliggende *vinterhus*. 67.43297⁰/053.75159⁰. Kramers lokalitet Q (se grundig beskrivelse hos samme). Fotos: JFJ 7-10.

Taseralik 027: Enkeltliggende *teltring*. 67.43343⁰/053.75108⁰. Kramers lokalitet R (se grundig beskrivelse hos samme). Foto: JFJ 11.

Taseralik 028: Enkeltliggende muligt *skydeskjul*. 67.43310⁰/053.75114⁰. Et noget svagt defineret anlæg, der består af en lav, to meter lang række buet stenvæg, som et enkelt sted er i to skifter. Synes at rette sig mod vandet. Foto: JFJ 12.

Taseralik 29: To tørvehustomter. Er i Kramers registreringer lokalitet S (se grundig beskrivelse hos samme). Begge tomter er ganske vanskelige at se, men har relativt vel markerede husgange.

Anlæg 1: Tørvehus - 67.43339⁰/053.75141⁰. Ovalt grundrids, hvis hovedrum er ca. 390 x 235 cm. Husgangen er ca. 400 cm lang. Foto: JFJ 13.

Anlæg 2: Telthus - 67.43343⁰/053.75147⁰. Rektangulært grundrids. Hovedrum er ca. 300 x 295 cm. Indgangstunnelen anslået til 360 cm. To depothuller findes umiddelbart nord for husgang. Foto: JFJ 14.

Taseralik 030: Enkeltliggende teltring ved søbred.

Anlæg 1: Teltring - 67.43303⁰/053.75174⁰. Lille oval teltring, hvis periferi ligger dybt i jordsmonnet. Ydre dimensioner ca. 340 x 230 cm. Det svagt sunkne indre helt overgroet af revling og dværgpil. Uden foto.

Taseralik 031: Mindre tørvehusplads. Kramers lokalitet P.

Anlæg 1: - Tørvehus - 67.43266⁰/053.75224⁰. Trapezoid vinterhustomt med vægge overvejende konstrueret af tørv og enkelt større stenblokke. Bredde på den indre bagvæg er ca. 320 cm, mens forvæggens bredde er ca. 250 cm. Rummets dybde er ca. 300 cm og husgangen er ca. 420 cm lang. Ifølge Kramers beskrivelse skulle der være en køkkenniche i husgangen. Den kunne ikke erkendes. Foto: JFJ 13.

Anlæg 2: - Tørvehus - 67.43258⁰/053.75236⁰. Vinterhusets indre er formentlig trapezoidt. Bredde på den indre bagvæg er ca. 370 cm, mens forvæggens bredde er ca. 320 cm. Rummets dybde er ca. 250 cm. Tomten er temmelig forstyrret af senere aktiviteter i forbindelse med den nærliggende jagthytte (ca. 10 meter vest for tomten). Husgangen er nedtrampet og næsten helt borteroderet. Foto: JFJ 14.

Anlæg 3 – Kunne ikke erkendes (se beskrivelse hos Kramer). Uden foto.

Taseralik 032: Enkeltliggende vinterhus

Anlæg 1: Vinterhus - 67.43285⁰/053.75334⁰. Substantielt og meget velbevaret vinterhus anlagt på skrånende terræn og med husgang stik syd mod det vådområde. Rummets indre grundrids er trapezoidt. Bredde på den indre bagvæg er ca. 272 cm, mens forvæggens bredde er ca. 164 cm. Rummets dybde er ca. 270 cm og den tydeligt afsatte briks er ca. 110 cm dyb. Kuldefælden kommer op i rummet ca. 100 cm fra frontvæg. Tørvevæggene er bevaret i op til 90 cm's højde. Husgangen er ca. 350 cm lang som målt fra forvæggen, og den ene side er efter et knæk forlænget yderligere 150 cm, formentlig for at give plads til en ydre "køkkenniche"/"køkken", således som det kendes fra vinterhuse i MacKenzie/Victoria Island området. Mod syd afgrænses husgangen af en 260 cm lav tværgående tørvemur. Ved overgang mellem forvæg og husgang er placeret flere store overliggersten. Umiddelbart bag den nordlige bagvæg er bygget en kraftig sten og tørvemur, som enten kan være del af en ydre niche eller (mere sandsynligt) resterne af en tidligere fase af bagvæggen, hvor rummet var godt 150 cm bredere bagtil. Fotos: JFJ 15-21.

Taseralik 033: Anlæg af ukendt funktion

Anlæg 1: Anlæg af ukendt funktion - 67.43274⁰/053.75366⁰. Anlægget udgøres af 11 større stenblokke lagt i en trekantet formation. En betydelig overgroning af sort skorpelav indikere, at anlægget er af betydelig alder. Funktion ukendt. Foto: JFJ 22.

Taseralik 034: Sømærke på Taseralik hovedøens sydspids - 67.43143⁰/053.75576⁰. Består af to paller på højkant. Foto: JFJ 23.

Taseralik 035: Sømærke - 67.43182⁰/053.75484⁰. Består af drivtømmerstamme kilet ned i klippesprække. Foto: JFJ 24.

Taseralik 036: Enkeltliggende tørvehus i højtliggende pas med udkik både mod øst og vest.

Anlæg 1: Tørvehus - 67.43373⁰/053.75261⁰. En ind til 40 cm høj tørvemur afgrænser et afrundet rektangulært grundrids på ca. 370 x 270 cm. Omkring 100 cm inde i husgulvet ses stadigt resterne af kuldefælden. I den tidligere husgang er anlagt en kammergrav, hvis stendække er ca. 280 x 110 cm. Se i øvrigt detaljeret beskrivelse hos Kramer – anlæg AG. Fotos: MAP 299-300 og JFJ 25-26. På østsiden af tomten findes muligvis yderligere tre hustomter, og muligvis yderligere to S og SV for tomten? Fotos: MAP 301-302 og JFJ 26-27.

Taseralik 037: Gruppe af varder på rygningen syd for ”dansepladsen”, hvorfra der er udkik til en serie varder på rygningen på nordsiden af dalstrøget.

Anlæg 1: Topvarde - 67.43629⁰/053.75038⁰. Ca. 125 cm høj. Særdeles velbygget varde i otte skifter. Fotos: MAP 306-308.

Anlæg 2: Topvarde - 67.43630⁰/053.75024⁰. Ca. 116 cm høj. Recent. Foto: MAP 309.

Anlæg 3: Topvarde - 67.43623⁰/053.75021⁰. Ca. 58 cm høj. Recent. Foto: MAP 310.

Anlæg 4: Topvarde - 67.43639⁰/053.75006⁰. Ca. 64 cm høj. Recent. Foto: MAP 311.

Figure 14: Cairn – Feature 1 at locality Taseralik 37

Taseralik 038: Enkeltliggende teltring.

Anlæg 1: Teltring - 67.43905⁰/053.74823⁰. Teltring med tydeligt afsat briksekant godt 280 cm fra, hvad der kan være bagvæggen. Periferien består af hovedstore og større sten, er vanskelig at definere og ligger dybt i jordsmonnet. Det indre af tomten er helt overgroet af laver, mos og dværgpil. BGR mener, at der er tale om en præ-Inuitisk tomt, hvorfor ”briksekanten” kunne være den ene velbevarede side af en midtergangsstruktur. Foto: MAP 312.

Taseralik 039: Mindre boplads i den nordlige ende af saltvandssøen, på overgangen til havet.

Anlæg 1: Teltring - 67.43974⁰/053.74239⁰. Rektangulær teltring, hvis indre er tæt overgroet hovedsageligt af dværgpil. Periferien er dannet af et temmelig heterogent udvalg af sten og indrammer et areal på ca. 335 x 360 cm. Der ligger muligvis resterne af en tidligere teltring på vest-siden af anlæg 1. Uden foto.

Anlæg 2: Depot - 67.43982⁰/053.74214⁰. Depot anlagt af tynde fliser hen over en klippesprække og mere afrundede blokke (ca. 110 x 90 cm). Foto JFJ 28 (?).

Anlæg 3: Kogested - 67.43987⁰/053.74247⁰. Kogestedet er anlagt op ad klippeblok i læg for nordenviden. Kogestedet er bygget af tre stenblokke og har et indre kammer på ca. 20 x 30 x 18cm. Foto: MAP 315-316.

Anlæg 4 – Teltring - 67.43978⁰/053.74253⁰. Rektangulær teltring med indre på ca. 280 x 300 cm. Periferistenene ligger relativt dybt i jordsmonnet og teltringens indre er tæt overgroet af dværgpil, mos og lav. Foto: MAP 317.

Anlæg 5 – Teltring med briks - 67.43973⁰/053.74276⁰. Teltringen lader sig umiddelbart erkende med den 370 cm lange briksekant og enkelte periferisten i bagvæggen godt 180 cm herfra. Gulvfladens udstrækning lader sig vanskeligt erkende under det tætte vegetationsdække. Fotos: MAP 318-319.

På bopladsområdet udgravede ni mindre prøvehuller.

Prøvehul 01: 24 x 26 cm. Overfladebevoksning af revling og forskellige laver.

Lag 1: Ca. 40 mm mørkt brunt lag af delvist omdannet tørv.

Lag 2: Ca. 40 mm sortbrunt lag af helt omdannet tørv.

Lag 3: Undergrunden er mørk grå sandet og med nogle små sten og enkelte skalstykker.

Fund: Ingen.

Prøvehul 2: 22 x 24 cm. Overfladebevoksning af blåbær, mos, lav og stargræs.

Lag 1: 30 mm tykt lag af uomdannet tørv.

Lag 2: Ca. 20 mm tykt mørkt brunt og fedtet lag af omdannet tørv med mindre fraktion af sand.

Lag 3: Ca. 35 mm tykt lysere brunt homogent lag af sandet muld.

Lag 4: Ca. 15 mm. tykt mørk brun og fedtet muld.

Lag 5: Undergrund, der består af gråbrunt sand iblandet større og mindre sten.

Fund: Ingen.

Prøvehul 3: 23 x 22 cm. Overfladebevoksning af dværgpil, mos og lav.

Lag 1: Ca. 60 mm tykt lag af brun næsten omdannet tørv.

Lag 2: Ca. 60 mm tykt lag af mørkere brun fedtet muld.

Lag 3: Undergrunden er lys grågul sand i blandet større og mindre sten.

Fund: Ingen

Prøvehul 4: 23 x 21 cm. Overfladebevoksningen består af dværgpil med mos i bunden.

Lag 1: 20 mm tykt mørkebrunt lag af omdannet tørv.

Lag 2: Et op til 50 mm tykt lag af mørk brun og fedtet muld.

Lag 3: Undergrunden er mørk grå og består grus og mindre sten.

Fund: Ingen.

Prøvehul 5: 23 x 20 cm. Overfladebevoksning består af et tæt dække af dværgpil med lidt mos i bunden.

Lag 1: Ca. 50 mm tykt mørkt brunt lag af fedtet muld med mange gren og rodstykker.

Lag 2: Ca. 40 mm tykt lag af endnu mørkere muld.

Lag 3: Ca. 60 mm tykt lag af sort muld.

Lag 4: Undergrund af brungult sand med enkelte sten.

Fund: Ingen.

Prøvehul 6: 50 x 50 cm. Overfladebevoksningen består af dværgpil med mos i bunden.

Lag 1: Et ca. 60 mm tykt brunt lag af uomdannet trevlet tørv.

Lag 2: Er op til 90 mm tykt mørkt brunt til sort, fedtet muldlag, der rummer en del velbevarede træspåner og knoglefragmenter. Centralt i feltet fandtes en storhvals-ryghvirvel.

Lag 3: Undergrunden består af en lys gullig skalgrus iblandet enkelte sten.

Fund: En enkelt træspån. 8 knoglefragmenter (hvoraf en var bearbejdet) – Ryghvirvel af storhval, et hvalknogle fragment, fire fugleknogler og tre ikke-bestemte.

Prøvehul 7: 30 x 25 cm. Overfladebevoksningen består af dværgpil med mos i bunden.

Lag 1: Et 40 mm tykt brunt og trevlet lag af delvist omdannet tørv med mange pilerødder.

Lag 2: Et ca. 30 mm tykt mørkt brunt lag af omdannet tørv med en hel del større sten. Enkelte knoglefragmenter og træspåner i bunden af laget.

Lag 3: Et ca. 20 mm tykt lysere og løsere lag af muldblandet sand.

Lag 4: Et op til 60 mm tykt mørkt brun til sort fedtet lag muld med en del mindre sten.

Lag 5: Undergrunden udgøres af brunt gulligt stenet grus.

Fund: tre træspåner og et stykke ribben.

Prøvehul 8: 20 x 23 cm. Overfladebevoksningen består af dværgpil med mos og lav i bunden.

Lag 1: Et ca. 40 mm tykt brunt lag af uomdannet tørv.

Lag 2: Et 50 mm tykt gråbrunt og fedtet lag af muld.

Lag 3: Et op til 20 mm. tykt gulbrunt gruset lag iblandet mindre sten.

Lag 4: Undergrunden er som lag 3, men adskiller sig ved at have en større fraktion af småsten og at være skalblandet.

Fund: 2 stærkt nedbrudte knoglefragmenter fra lag 2.

Prøvehul 9: 31 x 27 cm. Overfladebevoksningen består af dværgpil og hønsetarm med spagnummos i bunden.

Lag 1: Et ca. 20 mm tykt gulbrunt lag af uomdannet tørv.

Lag 2: Mørk brunt til sort fedtet muld.

Lag 3: Et ca. 45 mm tykt trevlet brunt lag af delvist uomdannet tørv.

Lag 4: Et ca. 35 mm tykt mørkt brunt til sort fedtet muld lag.

Lag 5: Undergrunden udgøres af en lys brunlig grus iblandet mange større og mindre sten.

Fund: 2 næste opløste træspåner fra lag 4.

Taseralik 040: Sømærke og teltring.

Anlæg 1: Sømærke - 67.43968⁰/053.74375⁰. Sømærke af drivtømmerstamme af ca. 250 cm's længde. Foto: MAP 320.

Anlæg 2: Teltring - 67.43966⁰/053.74390⁰. Omtrentlig cirkulær teltring på 320 cm i diameter. Den centrale del af gulvfladen er forsænket. Hele tomten er tæt overgroet af revling og forskellige laver. Fotos: MAP 321-322.

Taseralik 041: Enkeltliggende depot/kødgrav.

Anlæg 1: Depot - 67.43951⁰/053.74494⁰. Det åbnede depot og kammeret har begge et ovalt omrids.

Kammerets indre er ca. 145 x 70 cm og helt overgroet af mos og dværgpil. Depotets ydere mål er ca. 208 x 170 cm. Foto: MAP 323.

Taseralik 042: Enkeltliggende teltring.

Anlæg 1: Teltring - 67.43955⁰/053.74546⁰. Stor – formentlig cirkulær - teltring, hvis to sider er veldefinerede, mens de to andre sider er svagere definerede. Ca. 400 cm i diameter. Formentlig Kramers lokalitet U. Foto: MAP 324.

Taseralik 043: Teltplads i lav kløft. Formentlig Kramers lokalitet K.

Anlæg 1: Teltring - 67.43998⁰/053.74882⁰. Oval teltring med indre på ca. 500 x 330 cm og tæt overgroet af stargræs. Periferien kan tydeligt erkendes på tre sider, mens periferistenene i den sidste side er helt dækkede af vegetation. Foto: MAP 325.

Anlæg 2: Teltring - 67.43993⁰/053.74963⁰. Kvadratisk teltring på ca. 330 x 330 cm. Mulig briksekant ca. 150 cm fra bagvæg. Formentlig findes der under vegetationen et ildsted centralt i gulvet. Teltringen er vanskelig at finde, da hele området præges af rullesten overgroede med sort skorpelav. Fotos: MAP 326-327.

Anlæg 3: Stenansamling/legeplads (?) - 67.44006⁰/053.74981⁰. Stenansamlingen ca. 85 x 50 x 25 cm. Foto: MAP 328.

Anlæg 4: Teltring - 67.44015°/053.74959°. Afrundet rektangulær teltring med tydelig periferi sat af hovedstore og større stenblokke, ca. 430 cm fra bagvæg til udgang, mens de to andre sider er ca. 320 cm lange. Brikseområdet er helt overgroet af småbladet plante med røde bær, og briksekanten er ca. 180 cm fra bagvæggen. Gulvområdet er dækket af lav, lyng og stargræs. Fotos: MAP 329-330.

Taseralik 044: Består af en serie anlæg bygget i rullestensleje i vestvendt kløft.

Anlæg 1: Teltring - 67.43781°/053.75238°. Afrunder rektangulær teltring, hvor de tre sider er lige, mens den fjerde side mod telttomtens åbning er konkav. Bagvæggen er ca. 300 cm lang, mens tomtens dybde er ca. 370 cm. Tæt overgroet af mos, laver, revling og dværgpil. Foto: MAP 331.

Anlæg 2: Shelter-ruin - 67.43774°/053.75213°. Spektakulært rektangulært anlæg, hvis indre dimensioner er ca. 180 x 280 cm. Mod vest står muren – lavet af rullesten – bevaret i en højde på mellem 80 og 110 cm, mens østvæggen er helt sammenstyrtet. Mod nord er kun små partier af muren bevaret. Væggene er delvist overgroede af dværgpil, mens det indre er præget af forskellige græsser. Fotos: MAP 332-335 og JFJ.

Anlæg 3: Depot -

67.43768°/053.75251°. Cirkulært depot opbygget af rullesten. Kammeret er ca. 30 cm i diameter, mens stendynge har en diameter på ca. 160 cm og en højde på ca. 50 cm. Fotos: MAP 336-337.

Anlæg 4: Depot -

67.43765°/053.75259°. Stort depot gravet ned i strandvold (rullestensleje). Depotet er åbnet og kammeret med dimensioner på ca. 190 x 70 x 70 cm. Det kan ikke umiddelbart, hvilke rullesten, der har

Figure 15: Cache – Feature 3 at locality Taseralik 44

indgået i

depotkonstruktionen, men det anslås at depotet oprindeligt har været cirkulært og har haft en diameter på ca. 400 cm. Fotos: MAP 338-341.

Figure 16: Cache – Feature 4 at locality

Anlæg 5: Depot - 67.43762°/053.75270°. ((?)Udstyrs-) depot bygget i nærmest trapezformet klippespalte umiddelbart over "strandvold", hvori de øvrige anlæg er bygget. Spalten er ca. 10 cm bred i smalleste ende og ca. 50 cm i den bredeste ende, som afsluttes af en ca. 63 cm høj stenbygget mur. Hverken kammeret højde eller længde kunne måles. Fotos: MAP 342-343.

NB! I strandvolden findes resterne af formentlig yderligere 10 – 12 opbrudte depoter af samme dimensioner som anlæg 3. Det kan dog afgøres med sikkerhed om der er tale om depoter, eller rydningerne i rullestensvolden har haft andre funktioner.

Anlæg 6: Ly - 67.43800⁰/053.75235⁰. Det lille ly er bygget af enkelte større blokke op ad lav klippekno. Lyets indre bredde varierer mellem 60 og 90 cm, og har en maksimal højde på ca. 70 cm. Foto: MAP 344.

Anlæg 7: Varde - 67.43800⁰/053.75237⁰. Vejviservarde ca. 150 cm fra anlæg 6. Varden udgøres af en enkelt helle rejst på højkant og kilet fast mellem to sten. Foto: MAP 345.

Taseralik 045: Varde/Sømærke.

Anlæg 1: Varde/sømærke - 67.43687⁰/053.75309⁰. En enkel ca. 50 cm høj helle kilet fast mellem fem mindre blokke. En del bevoksning på kilestenene. Varden er formentlig orienteret mod vest og havet. På samme rygning ses yderligere to varder (Taseralik 046 og 047), der formentlig er del af samme system. Den nærmeste af disse er ca. 15 m derfra. På nærliggende rygning mod syd ses yderligere tre varder. Fotos: MAP 346-347.

Taseralik 046: Varde.

Anlæg 1: Varde - 67.43695⁰/053.75306⁰. Stor velbygget varde af ca. 107 cm's højde og med en bredde i bunden på ca. 70 cm. Sat i otte-ni skifter. På stenene ses en del skorpelav. Fotos: MAP 348-349.

Taseralik 047: Varde

Anlæg 1: Varde - 67.43708⁰/053.75181⁰. Stor velbygget varde af ca. 103 cm's højde og med en bredde i bunden på ca. 65 cm. Sat i syv skifter. På stenene ses en del skorpelav. Fotos: MAP 350-352.

Taseralik 048: Bopladsen Avannamut Nuua

Center-koordinat for hele bopladsområdet:
67.44022⁰/053.75092⁰.

Anlægsbeskrivelser:

Anlæg 01: 'Spisebord'. Stor og plan stenblok, 2,0 x 1,4 m. 0,2 m høj.

67.43999⁰/53.75159⁰
Fotos: MAP 162 – 163.

Anlæg 02: Depot af hovedstore sten i en lille kreds.

67.44009⁰/53.75135⁰
Foto: MAP 164.

Figure 17: "Table" - feature 01 at Avannamut Nuua, Taseralik 048

Anlæg 03: Komplex af teltringe, som dækker et område på ca. 9,0 x 6,6 m. Området indeholder fragmenter af flere teltringe fra forskellige perioder. Tydeligst er et centralt cirkulært bevokset område med bevoksning af revling og omkranset af store sten.

67.44016⁰/53.75121⁰
Fotos: MAP 165 – 167.

Anlæg 04: Stor teltring med central primussten. Tætliggende sten mod S. ca. 3,8 x 4,1 m.

67.44017⁰/53.75106⁰
Fotos: MAP 168 – 169.

Anlæg 05: Oval teltring sat af store sten. Cirka 5,0 x 3,5 m.

67.44.0009⁰/53.75105⁰

Fotos: MAP 170 – 171.

Anlæg 06: Teltring sat af store sten. Ca. 5,0 x 4,0 m. Kraftigt bevokset med græsser, starer og hønsetarm.
68.44008⁰/53.75109⁰

Foto: MAP 172.

Anlæg 07: Teltring. Næsten helt overgroet. Ca. 4,6 x 4,2 m.
67.44015⁰/53.75077⁰

Foto: MAP 173.

Anlæg 08: Depot? Stenhob med udvendige mål på 1,8 x 0,8 m.
67.44016⁰/53.75063⁰

Foto: MAP 174.

Anlæg 09: Interimistisk ly (?)
op ad stor stenblok. To
parallelle lave mure med et
mellemrum på 1,2 m.

67.44022⁰/53.75075⁰

Fotos: MAP 175 – 176.

Anlæg 10: Teltring. Næsten
skjult i tæt vegetation, bl.a.
megen hønsetarm. 4,0 x 3,2
m.

67.44024⁰/53.75093⁰

Ingen fotos.

Anlæg 11: Teltring, nærmest
rektangulær. 4,6 x 3,3 m.
Delvist overgroet.

67.44032⁰/53.75082⁰

Foto: MAP 177.

Figure 18: Tentring - feature 11 on
Avannamut Nuua, Taseralik 048

Anlæg 12: Teltring af hovedstore sten. Beliggende lige bag den nordlige strandvold. 4,3 x 3,6 m.
67.44031⁰/53.75054⁰

Ingen fotos.

Anlæg 13: Kogested med indvendige mål på 27 x 43 cm. Sodspor op ad klippevæggen. Lille læmur mod S.
67.43999⁰/53.75092⁰

Fotos: MAP 184 – 185.

Prøvehuller

En serie prøvehuller gravedes udvalgte steder på bopladsen. Alle huller er gravet til steril undergrund. Fundene er lagt tilbage i prøvehullerne inden disse tildækkedes efter endt registrering. Fundene fra de forskellige prøvehuller er dækket af fotoserien MAP 394 – 426.

Prøvehul 01: 23 x 23 cm. Vegetation: tæt dække af star, lav og mos.

- Lag 1: 3 cm tykt lag af lys grå-orange tørv, i lagets nederste del blev et enkelte smuldrende knoglefragment blev fundet.
- Lag 2: 3 til 3,5 cm tykt lag af mørk brun omdannet sandet tørv.
- Lag 3: Undergrund af gullig gruset sand indeholdende enkelte knyttæve store sten.

Fund: en enkelt stærkt nedbrudt fugleknogle.

Prøvehul 02: 23 x 22 cm overfladebevoksning af græsser, stargræs og hønsetarm.

- Lag 1: 6-10 cm gråorange tørv i hvis nedre del der blev fundet en enkelt velbevaret knogle.
- Lag 2: 1-5 cm tykt lag af mørk brun humusholdig omdannet tørv iblandet sand.
- Lag 3: Mørk grå gruset undergrund iblandet sten og flade sten.

Fund: To velbevarede knoglefragmenter. Ikke bestemt bare.

Prøvehul 03: 26 x 27 cm overfladebevoksning af græsser, stargræs og hønsetarm.

- Lag 1: 50-65 mm tykt lag af gråorange Tørv. I bunden enkelte knoglefragmenter og dårligt bevarede træspåner.
- Lag 2: 60-80 mm tyk mørk brun omdannet tørv med en mindre fraktion sand og enkelte småsten.
- Lag 3: Mørk orangebrun undergrund, der er en blanding af grus og småsten.

Fund: 7 knoglefragmenter og 2 træspån.

Prøvehul 04: 23 x 24 cm, overfladebevoksning af stargræs og andre græsser, lidt mos og hønsetarm.

- Lag 1: Er et 20-30 mm tykt lag orangebrun tørv.
- Lag 2: 30 mm tykt lag grålig omdannet tørv med højt sandindhold. En enkelt træspån midt i laget.
- Lag 3: Undergrund - grålig grus og småsten med lille fraktion af humus.

Fund: træspån

Prøvehul 05: 24 x 23 cm overfladebevoksning af mos og en smule starr græs.

- Lag 1: 55 -65 mm tykt lag af gråorange tørv.
- Lag 2: 60 – 80 mm tykt lag af mørkebrun nedbrudt sphagnum og mos tørv med en del små sten og sand. Lagets øvre del indeholder en del velbevarede knogler og træspån, en fjer og et akvamarin blå glasskår.
- Lag 3: Mørk grålig undergrund af grus og småsten iblandet lidt humus.

Fund: 6 knoglefragmenter, en ryghvirvel, en fjer tre træspåner og et glasskår.

Prøvehul 06: 23 x 22 cm overfladebevoksning af tæt stargræs med sphagnummos i bunden og enkelte steder med hønsetarm.

- Lag 1: 30-35 mm tykt orangebrun sphagnumlag med enkelte dårligt bevarede knogler i bunden.
- Lag 2: 20-40 mm tykt mørkt brunt lag af omdannet sphagnum iblandet med fraktion af sand.
- Lag 3: Undergrund af orange grus med enkelte større og mindre sten og en mindre humus fraktion.

Fund: to knoglefragmenter.

Prøvehul 07: 25 x 23 cm overfladebevoksning af forskellige græsser med sphagnummos i bunden.

Lag 1: 35-50 mm tyk grønbrun sphagnumtørv med enkelte træspån i bunden.

Lag 2: Omkring 30 mm tykt mørkebrunt lag af omdannet tørv med enkelte småsten og nogle velbevarede knoglefragmenter og et fajanceskår.

Lag 3: Gullig-grå undergrund bestående af grus og småsten.

Fund: 8 knoglefragmenter, 2 træspån og 1 fajanceskår.

Prøvehul 08: 24 x 24 cm overfladebevoksning af forskellige græsser, hønsetarm og rosenrod med sphagnum i bunden.

Lag 1: 40-60 mm tykt brunorange sphagnumtørv.

Lag 2: Ca. 30 mm tykt mørkebrunt lag med enkelte knogler og porcelænskår.

Lag 3: Gullig sandet undergrund.

Fund: 2 knoglefragmenter og 1 porcelænskår.

Prøvehul 09: 20 x 20 cm bevokset af et tykt tæppe af græsser, hønsetarm og sphagnummos i bunden.

Lag 1: 40-60 mm tykt orangebrunt lag af græsrødder og delvist omdannet sphagnum.

Lag 2: 60-70 mm tykt mørkebrunt lag af omdannet tørv. Øverst i laget glaseret lerkarskår og enkelte velbevarede knogler.

Lag 3: Mørkegrå undergrund bestående af grus og småsten med en del humus nedsivning.

Fund: 2 knoglefragmenter og 3 glaserede lerkarskår med gennemborede huller (forsøgt klinket).

Prøvehul 10: 20 x 20 cm i område med friskt grønt græs, hønsetarm og mod øst klippe.

Lag 1: 12 cm lys brun uomodnet trevlet græstørv, i bunden af laget ses mange knyttævestore afrundede strandsten, der lader til at være bragt til af mennesker.

Lag 2: 13 cm mørkt brunt fedtet fundbærende 'sumplag'.

Lag 3: 2 cm lysere gråt meget fedtet.

Lag 4: 3 cm og nedefter: Undergrund af lys sand mellem tætpakkede knyttæve store afrundede (strand)sten.

Fund: 3 knoglefragm., heraf 1 stk ren samt 1 stk savet rentak, 1 knoglefragm. er et kraniekassefragment af stort havpattedyr, 2 meget små stykker marieglas, der kan være natur, 1 stk træ samt et 18 x 7 cm stort stykke klæde. Alle fundene lå i bunden af lag 1 og toppen af lag 2. Klædet lå således i toppen af lag 2.

Prøvehul 11: 25 x 27 cm overfladebevoksning af et tæt lag af forskellige græsser med sphagnum i bunden.

Lag 1: 70-80 mm tykt lag orangebrun sphagnumtørv med enkelte velbevarede knogler i bunden.

Lag 2: Et indtil 110 mm tykt lag af mørkebrun omdannet sandet tørv.

Lag 3: Brun gruset undergrund med mange småsten og stærk nedsivning af humus.

Fund: 21 knoglefragmenter, 4 træspåner, 2 stykker brændt knogle og et glasskår fra flaske. Et knoglefragment har spor af øksehug og savning.

Prøvehul 12: 20 x 22 cm og 23 cm dybt placeret i område bevokset af mos med spredt stargræs op ad klippe ved pladsens østside.

Lag 1: 12 cm lys brun trevlet uomdannet tørv, der i det øverste 3 cm glider over i levende grøn mos.

Lag 2: 5 cm mørk brun fedtet muld iblandet lidt sand og med fund af knogle siddende i snit.

Lag 3: 5 cm ensartet lyst brun sand.

Fund: 2 stk. knogle siddende i lag 2 lige under tørv, heraf 1 stk hvalknogle 5 x 4 cm.

Prøvehul 13: 20 x 20 cm beliggende i lavning mellem strandvold af store sten og bopladsflade, bevoksningen består af græs, spredt hønsetarm og mos.

Lag 1: 3 cm tykt lag af mos og græs.

Lag 2: 6 cm lys og mod bunden mørkere trevlet uomdannet græs og mos tørv.

Lag 3: 1 cm lys sand med mange skalrester af sandkornsstørrelse.

Lag 4: 10 cm mørk brun fedtet sand med enkelte lidt større (5-10) cm store sten.

Lag 5: Undergrund bestående af lys meget skalholdig sand med småsten.

Prøvehul 14: 20 x 20 cm og 21 cm dybt placeret i græs og hønsetarmbevokset område.

Lag 1: 2,5 cm grøn til gullig mos med græs og hønsetarm.

Lag 2: 7 cm lys brun uomdannet trevlet græstørv.

Lag 3: 5 cm mørk brun fedtet sand.

Lag 4: Undergrund. 5,5 cm lysere brun sandet og småstenet undergrundsgrus iblandet skalgrus og mod bunden af hullet optræder også over knytnæve store sten.

Fund: 5 fugleknogler samt en anden hånd eller fodrodsknogle.

Prøvehul 15: 20 x 20 cm og 13 cm dybt, beliggende i den opmålte bopladsflades sydlige del, der er bevokset med græs, hønsetarm og mos.

Lag 1: 2,5 cm grøngul uomdannet mos.

Lag 2: 2,5 cm bruntrevlet uomdannet mos.

Lag 3: 3 cm mørk lidt fedtet sand med småsten.

Lag 4: 5 cm lys gråbrun grus med mange småsten og skalgrus (undergrund).

Fund: et lille stykke træ og to stk. knogle, knoglen er savet på to leder og måler 19x9 cm.

Prøvehul 16: 20 x 290 cm og 18 cm dybt, i område bevokset med pil, spredt græs og tørt gråt mos.

Lag 1: 2 cm uomdannet gullig-grøn mos.

Lag 2: 5 cm uomdannet trevlet tørv.

Lag 3: 6 cm mørk brun fedtet humus og sand med op til knytnæve store sten.

Lag 4: 7 cm mørk brun grus iblandet små og lidt større afrundede sten (samme farve som lag 3 men er undergrund).

Fund: Fundene fremkom i bunden af lag 2 og i lag 3 – fundene fra bund af lag 2 ser ud til at ligge lige i overgangen mellem de to lag. 1 stort stykke af bunden af rødbrændt glaseret lertøj (kande el skål) + 3 stk knogle. Foto: af profil fra N, hvor knogle ses.

Prøvehul 17: 20 x 20 cm og 12 cm dybt i et område bevokset med stargræs og hønsetarm.

Lag 1: 4 cm dybt, lys brun uomdannet tørv.
 Lag 2: 3 cm mørk brun fedtet omdannet tørv.
 Lag 3: 5 cm lys gul-brun gruset og stenet sand.

Fund: 2 knoglefragmenter

Taseralik 049: Enkeltliggende teltring

Anlæg 1: Teltring - 67.43673⁰/053.74899⁰. Mulig præ-Inuit teltring med ovalt grundrids og muligt centralt placeret ildsted i mulig akse-struktur. Akse-strukturen tegner sig relativt tydeligt, ligesom den østlige del af periferien, mens den vestlige halvdel af tomten er vanskeligt at se. Bredden af den østlige halvdel er ca. 230 cm, mens akse-strukturen er ca. 200 x 40 cm. Trækulsprøve opsamlet under sten i muligt ildsted. Fotos: MAP 430-435.

Taseralik 050: Varde.

Anlæg 1: Varde - 67.43689⁰/053.74610⁰. varden er faldet omkuld, men at dømme efter længden på hellen har den været omkring 80 cm lang. Hellen har været holdt på plads af fem kilesten. Overgroet af en del sort skorpelav. Uden foto.

Taseralik 051: Enkeltliggende teltring (?).

Anlæg 1: Teltring (?) - 67.43690⁰/053.74635⁰. Mulig præ-Inuit teltring. En nærmest cirkulær sænkning i landskabet. Den nordlige periferi tegner sig tydeligt i form af en række dybtliggende stenblokke, mens periferien vanskeligere lader sig erkende mod syd. I tomten sås en mulig afslagsblok af homogen hvid kvarts. Fotos: 447-450.

Taseralik 052 "Dansedalen".

Diverse noter til brug for rekonstruktionstegningerne, sammen med fotografierne (6.8.2019).

Ifølge Otto Rosings bog "Taseralik" (2006) samledes folk fra blandt Akunnerinaq og Avannamut Nuua til dans, lege og for at afgøre tvistigheder på et sted, som lå midt imellem de to bopladser. Som stedet er beskrevet af Otto Rosing er det sandsynligt, at pladsen ligger i en smal dal nogle få hundrede meter fra Akunnerinnamiuternes boplad. Dalen afgrænses mod syd og nord af våde områder, hvor spagnum-mossen brydes af tuer med stargræs og bleggult lav. Både mod syd og nord er dalens munding omkring 20 meter bred. På vej op mod toppen af dalen, som ligger hhv. 92 m syd for det nordlige vådområde og 82 fra det sydlige, præges den grålige flade af tør lyng og revling, der sine steder brydes af nikkende violette gederams og rødme blåbærplanter. På begge sider af dalen (mod øst og vest) rejser sig de mellem 10 og 20 meter høje grålige klipperygge. Egentlig er der tale om en rødlig granit, men tidens tand har gjort dem grå med enkelte stænk af kulsort skorpelav.

Når man når toppen udvider dalen sig til omkring 30 meters brede og udgør en fin plan fasttrampet flade, efter århundreders sammenkomster på stedet. "Dansegulvet" er nu dækket af revling, blåbær, græs og lav, men engang må det godt 350 m² store dansegulv (ca. 33 x 22 m) have været helt slidt fri af vegetation. På den østlige side af "dansepladsen" ligger en række lyse grå klippeblokke, hvor vi forestiller os musikerne har draget harmonikaen, blæst i hornene og strøget katte tarmene til livlige polkatoner.

Lige over for musikernes siddesten, på den anden side af "dansepladsen", ligger en stor lys klippeblok.

Blokken er afrundet af vindslibning gennem årtusinder, men sikkert også af, at ungerne har kravlet op og ned af bagsiden. På toppen af blokken har man nemlig et enestående overblik over alt, hvad der foregår på dansegulvet og i begge ender af dalen.

Det er heller ikke svært at forestille sig ungerne løbe rundt i en tagfat leg eller spille bold her. Eller for den sags skyld den intense stemning blandt de flere hundrede mennesker i rundkreds om de to brushoveder, der med trommen sang hinanden på. Alvorlige sager, der kunne betyde den enes død, eller "blot" forstødelse fra venner og familie.

Kravler man fra dansepladsen op over den vestlige rygning får man fra toppen et kik direkte ned i en parallel dal – de dødes dal. Man ser direkte ned på de mange kors på den lille kirkegård, og kniber man øjnene sammen kan man lige netop få øje på de ældre grave i dalen, fra før den tid, hvor man brugte at begrave folk på kirkegårde.

Nu brydes stilheden kun af mågernes skrig og ravnens klokken når de tilfældigt driver forbi. Nå ja, og blyantens kradsen i notesbogen.

"Dansegulvet" afgrænses af følgende fire koordinater: $67.43745^{\circ}/53.74993^{\circ}$, $67.43742^{\circ}/53.74958^{\circ}$, $67.43719^{\circ}/53.74982^{\circ}$, $67.43720^{\circ}/53.75005^{\circ}$ (se skitse i MAP feltnoter, bog 2).

Fotos: MAP 353-391 og en større serie af JFJ.

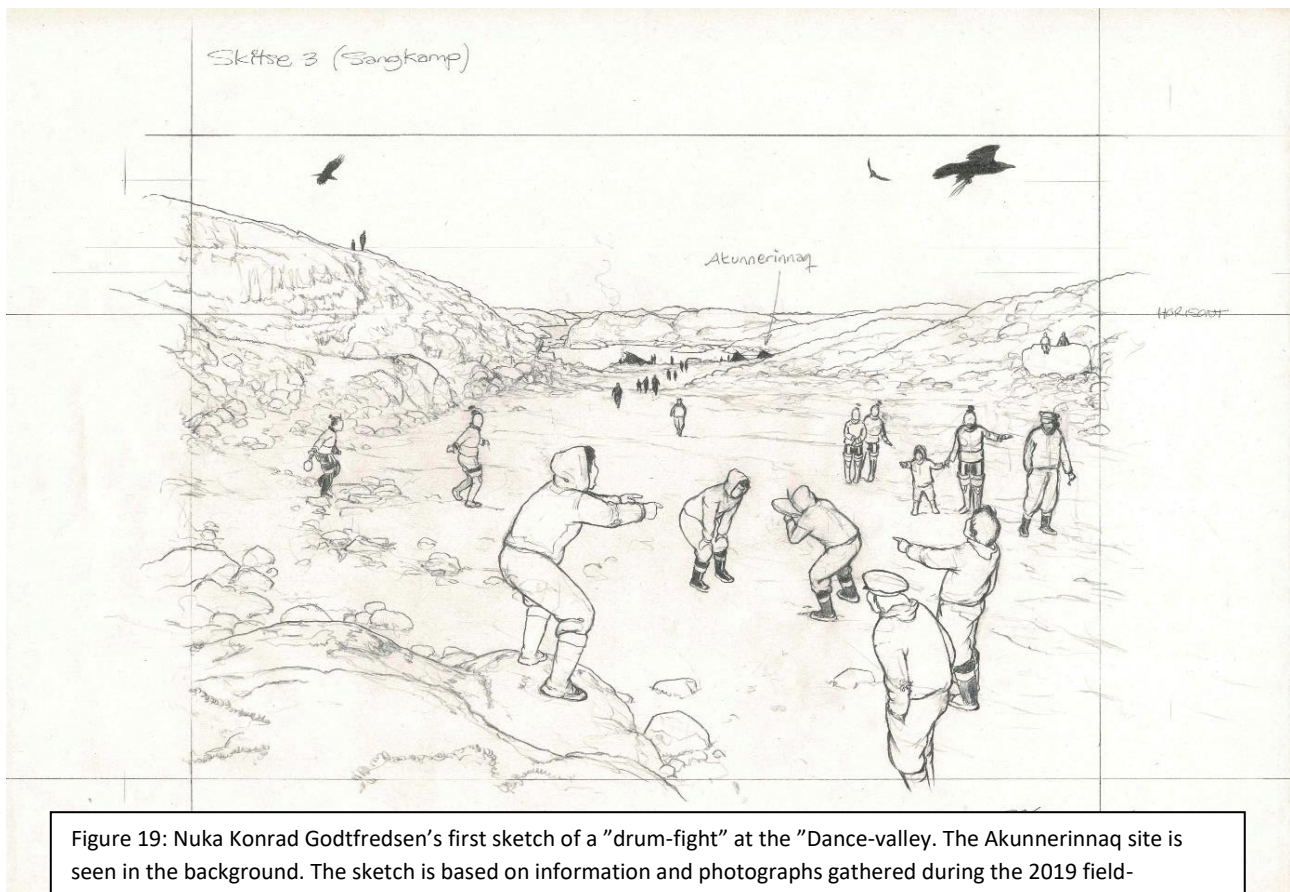

Figure 19: Nuka Konrad Godtfredsen's first sketch of a "drum-fight" at the "Dance-valley. The Akunnerinnaq site is seen in the background. The sketch is based on information and photographs gathered during the 2019 field-campaign and the information in Otto Rosing's "Taseralik"-novel (1953). The later versions have somewhat different dressing-styles gleaned from 1850s photographs and information gathered on types and colours cloth that were sold at the time from the "trading-protocols" of Royal Greenland Trade. © Nuka K. Godtfredsen & Nationalmuseet.

Ukiivik (NKAH 2814)

Serial # 01, Kapel 1988 locality V 22 - 67.20021⁰/-53.86732⁰

Rectangular platform of colonial house – 13.5 x 6.5 m. The southern “gable” of the platform is approx. 75 centimetres high, and build from stones up to an estimated 500 kilos.

Serial # 02, Kapel 1988 locality V/W 22 - 67.24.989⁰/-53.87770⁰

Sod-house with partly preserved roof. The house is located only about 1.5 metres from serial # 01, and may possibly be a connected storage house. Outer measures are; length ca. 10.5 metres, width ca. 6.6 metres, height 40 – 60 centimetres, and walls-thickness generally 80 centimetres. The southern half of the house has walls build from sod and stones.

Photos: MAP 001-008.

Serial # 03, Kapel 1988 locality W 22 - 67.21506⁰/-53.94150⁰

Rectangular (19th century) house with well-preserved walls, excepting the eroded front wall. Outer measures are; length 5.2 – 5.4 metres, width ca. 4.4 metres, and height ca. 120 centimetres.

Photos: MAP 009-011.

Serial # 04 – 67.25225⁰/-53.45526⁰

Rectangular tentring, immediately south of serial # 2. Outer measurements approx. 3 x 3 metres. Several simple hearths seen south of tentring.

Serial # 05 - 67.25225⁰/-53.91844⁰

Horseshoe-shaped tentring with turf-wall towards the south. Diameter ca. 2.3 metres.

Serial # 06 - 67.21989⁰/-53.98145⁰

Turf-cutting area. Sharply cut edges towards the south and west, while the southern and eastern sides end in a small pond. The turf-cutting area is approximately 28 metres and along the N-S axis and 15 metres along the E-W axis.

Serial # 07, Kapel 1988 locality V 21- 67.21892⁰/-53.84320⁰

Communal house with two window niches. Outer measures are; length 7.5 metres, width 4.8 metres, and height 110 centimetres. The “S”-shaped entrance-tunnel with kitchen niche is approx. 5.7 metres long.

Photos: MAP 012 - 017.

Serial # 08 - 67.25312⁰/-53.86735⁰

Turf-cutting area ca. 50 metres west of serial # 07. The area is approximately 20 x 15 metres.

Serial # 09 - 67.18141⁰/-53.93600⁰

Cache (?) in crevice, approximately 45 x 100 centimetres.

Photos: MAP 018 – 019.

Serial # 10 - 67.24974⁰/-53.88850⁰

Grave in crevice covered by stone-slabs. Ca. 145 x 75 centimetres.

Photos: MAP 022 – 023.

Serial # 11 - 67.19108⁰/-53.95600⁰

Grave covered by stone-slabs. The interior of the chamber is ca. 120 x 50 x 35 centimetres.

Photos: MAP 024 – 025

Serial # 12 - 67.19582⁰/-53.85825⁰

Three caches build with a combination of turf and stone-slabs. The interior of the chambers are generally 70 x 70 x 25 centimetres.

Photos: MAP 026 - 027.

Serial # 13 - 67.19092⁰/-53.92023⁰

Two small caches with turf-walls. The interior of the chambers are ca. 80 x 70 x 40 centimetres.

Photos: MAP 028 – 030.

Serial # 14 - 67.220688⁰/-53.89637⁰

A very substantial communal house with two entrance-tunnels towards the Sea. The walls are preserved up to a height up 130 centimetres. The back-wall is approx. 8.2 metres long, and the “gable”-walls ca. 5 metres long. The southern entrance-tunnel is about 3.4 metres long, while the northern is 3.4 metres. The

dual entrance-tunnels way either be the result of a secondary northern section – ca. 2 x 5 metres - added to the house, or may be from a secondary shortening of the original structure.

Photos: MAP 031 – 036.

Serial # 15 - 67.220661°/-
53.896652°

Two caches build up against a rock-face. Walls are built of turf. The southern cache is 270 x 190 centimetres, while northern is 200 x 170 centimetres. The height of both are ca. 70 centimetres.

Photo: MAP 037

Figure 20: Turf-house, Ukiivik 15

Serial # 16 – 67.220486°/-53.896785°

A cache with turf walls on a steep rock-face. The diameter is about 150 centimetres and the height of the cache ca. 80 centimetres.

Photo: MAP 038.

Serial # 17 - 67.220276°/-53.897109°

A rebuild bi-partitioned communal house with thick walls preserved up to 90 centimetres high. The northern room's back wall is ca. 4 metres long, and 3.7 metres wide (interior measurements), with an ca. 3.6 metres long entrance-tunnel. The southern room's interior dimensions are about 2.5 metres x 3.1 metres. The "front"-wall includes a window-niche.

Photos: MAP 039 – 042.

Serial # 18 – 67.220319°/-53.897681°

Communal structure/quadratic house with well-preserved turf-walls preserved up to a height to 130 centimetres. Interior measurements ca. 4.2 x 4.7 metres. The entrance-tunnel is 2.8 metres long and oriented SSE. A likely turf-cutting area connected to the structure of the house is located immediately south.

Photos: MAP 043 – 046 and JFJ 001 – 004.

Serial # 19 - 67.220105°/-53.89834°

Communal house with turf-walls preserved in height up to 90 centimetres. The interior measurements are approx. 7.4 x 3.9 metres. One of the main room's "gable"-walls ends at a very large boulder. The curved

entrance-tunnel faces SE and is about 6 metres long, and with a very clearly marked cold-trap. Possible window-niche in the front-wall.

Photos: MAP 047 – 051.

Serial # 20 - 67.220123⁰/-53.898085⁰

Cache with turf-walls. The interior measurements are 110 x 120 x 100 centimetres.

Photos: MAP 052 – 055.

Serial # 21 - 67.21994⁰/-53.897774⁰

Possible communal house, with walls standing in heights up to 170 centimetres. The western end is well-preserved, while the eastern end is somewhat less well-defined. It is not clear whether or not it can be considered one entity. The western room is 6.2 metres long and 4.9 metres wide. The entrance-tunnel face south and is ca. 3.4 metres long. The eastern room is poorly defined, do to turf-cutting in the room, but may be about 9 x 5 metres. A cache – 3 x 1.4 x 0.9 metres - is seen in the front-wall of the eastern room.

Possible an additional five caches in the front-wall. A possible turf-cutting area – 6 x 5 metres - connected to the structure is seen immediately to the west.

Photos: MAP 056 – 063.

Figure 21: Communal-house, Ukiivik 21

Serial # 22 - 67.220058⁰/-53.89706⁰

Tentring, which on the one side is rather poorly defined. Exterior measurements 3 x 4.5 metres.

Photo: MAP 064.

Serial # 23 - 67.219704⁰/-53.897848⁰

Tentring with a notable entrance towards NNE. Partly lichen-covered. The exterior dimensions of the tentring is 6 x 4.9 metres. A slab-stone covered platform is seen behind the tentring.

Photo: MAP 065.

Serial # 24 - 67.219671⁰/-53.898308⁰

Tentring with a periphery build from head-size stones that in some places are double. Entrance-area towards NNE. Outer dimensions 4.1 x 3.5 metres.

Photos: MAP 066 – 067.

Serial # 25 - 67.219084⁰/-53.898502⁰

Communal house with turf-walls preserved up to a height of 120 centimetres. The northern end of the house is somewhat diffuse, probably as the result of the building of a cache in the wall. The long-axis of the room is oriented S-N, and the interior is ca. 6.7 metres x 3.4 metres. The entrance-tunnel facing ESE is 3.3 metres long. A cache is seen in the front-wall.

Photos: MAP 068 – 071.

Serial # 26 - 67.21906⁰/-53.898685⁰

Two “chamber”-graves build up against a rock-face immediately west of serial # 25. The interior measurements of chamber are 100 x 70 x 60 centimetres. The grave is open and without human remains. The interior measurements of the western chamber are 200 x 64 x 35 centimetres. With human remains preserved.

Photos: MAP 072 – 076.

Serial # 27 - 67.218872⁰/-53.896929⁰

Communal house with turf-walls preserved up to a height of 120 centimetres. The original architecture of the structure is now poorly defined due secondary re-buildings of the house. The total exterior length of the of the remains of the house is 13.3 metres, and the width 3.8 metres. The central room is approximately 6.4 long. The eastern room is about 3.8 metres long. The western end includes a cache, and a second cache with turf-walls is constructed up against the western wall.

Photos: MAP 077 – 079.

Due to time-pressure the following features were only recorded with a GPS-coordinate and the shortest possible description:

Serial # 28 - 67,218957⁰/-53,896466⁰

Tentring, with a periphery made of large stones and encompassing and area of ca. 6 x 4.5 metres

Photo: MAP 080.

Serial # 29 - 67,218292⁰/-53,896844⁰

Cache, build of large stones up against a low boulder. Interior measurement of chamber ca. 100 x 80 cm.

Photos: MAP 085 -086

Serial # 30 - 67,21823⁰/-53,896662⁰

Tentring, with periphery of only a few stones. Diameter approx. 4.5 meters.

Photo: MAP 087

Serial # 31 - 67,218094⁰/-53,89697⁰

Modified communal house, 4.5 x 3.6, and with walls preserved in height up to ca. 100 cm. Possible entrance-tunnel towards south. A secondary cache in the northwest corner (1.1 x 2.5 metres).

Photos: MAP 088 – 090.

Serial # 32 - 67,217788⁰/-53,898063⁰

A possible "clover-shaped" early Inuit house. The ill-defined structure has an interior diameter of about 3 – 3.5 metres, and seems to have a three metres long entrance-tunnel towards the south.

Photo: MAP 091.

Serial # 33 - 67,217641⁰/-53,900336⁰

The grave of Missionary Thrane. The grave is built up against a natural boulder, at the highest point between, what Kapel (1988) named "Landevejen" and "Kildedalen". The grave is collapsed and wooden-boards from the coffin can be seen in the graves eastern end. The interior measurements of the grave are 190 x 85 centimetres. No skeletal elements were visible.

Photos: MAP 092 – 098.

Figure 22: The grave of missionary Thrane – Ukiivik 33

Serial # 34 - 67,216054⁰/-53,899505⁰

Tentring, with periphery build from large stones encompassing an area ca. 3.9 metres in diameter. Partly covered by vegetation. A possible entrance towards southeast.

Photo: MAP 100.

Serial # 35 - 67,213194⁰/-53,907645⁰

A communal house, with multiple secondary modifications. The locality corresponds to Kapel's M10. The original dimensions of the house are about 11.4 x 4 metres. The maximum wall-height and -width preserved is 115 x 80 centimetres. The entrance-tunnel leads SSW and is about 5.7 metres long. Part of the

entrance-tunnel and the southern wall have been reused as a small tenthouse with a small entrance-tunnel of its own – 2.1 metres long x 0.3 to 1 metre wide, and with walls ca. 100 centimetres high. A secondary cache is located in the south-western end of the house, ca. 90 x 160 centimetres.

Photos: MAP 101 – 110.

Serial # 36 - 67,21332⁰/-53,908077⁰

Two caches located on a small natural knoll north-east of serial # 35. The interior measurements of the caches are 2.3 x 1.1 x 0.3 metres, and 2.4 x 1.1 x 0.6 metres.

Photo: MAP 115.

Serial # 37 - 67,213277⁰/-53,907231⁰

Three caches with turf walls located on a small natural knoll five metres west of serial # 35. The interior measurements of the caches are (from south to north) 2.5 x 1.1 x 1.1 metres, 1.8 x 1.0 x 0.8 metres, and 2.4 x 1.4 x 1,0 metres.

Photos: MAP 111 – 114.

Serial # 38 - 67,21311⁰/-53,907331⁰

Three caches with turf walls located below serial # 36. The interior measurements of the caches are 2.8 x 0.8 x 0.6 metres, 1.3 x 1.3 x 0.3 metres, and 1.3 x 0.6 x 0.3 metres.

Photo: MAP 120.

Serial # 39 - 67,212995⁰/-53,907759⁰

The back-wall of a communal house. The remaining parts of the houses is eroded into the sea. The preserved part of the back-wall is 8.6 metres long, 1.5 metres thick, and with a maximum height of 1.6 metres. At the southern end of the back-wall about 2.2 metres of the southern “gable-wall” is preserved.

Photos: MAP 116 – 119.

Serial # 40 - 67,212755⁰/-53,909117⁰

Rectangular tentring, with parts of the periphery including a low turf-wall, while the larger part of the periphery is made up of stones – 4.3 x 3.7 metres. The structure is rather heavily vegetated. Anchoring stones for the tent-ropes are seen immediately outside the periphery. A simple hearth is located some 10 metres south-east of the tentring.

Photos: MAP 122- 123.

Serial # 41 - 67,211041⁰/-53,909095⁰

A double-house with annex. A well-preserved and substantial structure. A vertebrae of a large whale is part of one of the entrance-tunnels.

The northern room is 2.7 x 4.0 x 1.2 (maximum height) metres. The entrance-tunnel is 6.5 x 0.8 metres, with a very distinct pear-shaped “kitchen-niche” extending from the southern wall. The “kitchen-niche” is built in four courses of stones that encompass an area of 2.3 x 1 metres.

The southern rectangular room is 3.2 x 4.7 x 1.2 (maximum height) metres. The opening of the entrance-tunnel is located in the south-western corner of the main room, and is 3.7 metres long.

The trapezoid southern annex is 2.1 (back-wall) and 1.2 (front wall) x 3.6 x 1.1 (maximum height) metres. The entrance-tunnel is 3.2 metres long.

The area from which the wall-turfs for the house was cut is located immediately north of the buildings.

Photos: MAP 124 – 136.

Serial # 42 - 67,210862⁰/-53,909008⁰

Two circular tentrings immediately south of serial # 41. The diameters of the tentrings are 4.6 metres and 4 metres respectively.

No photos.

Serial # 43 - 67,211161⁰/-53,90884⁰

Rectangular cache located on a small natural knoll approx. 10 metres north-east of serial # 41. The interior measurements of the chamber are 2 x 1.2 x 0.7 metres.

Photo: MAP 137.

Serial # 44 - 67,211141⁰/-53,908275⁰

A small arranged oval stone-pile – a child’s grave?

Photo: MAP 138.

Serial # 45 - 67,211161⁰/-53,909316⁰

A tentring 3.3 metres in diameter, with low periphery of turfs.

Photo: MAP 139.

Serial # 46 - 67,211232⁰/-53,909494⁰

A sub-recent tentring (3 metres in diameter) three metres north-east of a recent simple hearth. A large and lichen-covered whale vertebrae is located immediately east of the hearth.

Photos: MAP 140 – 141.

Serial # 47 - 67,211407⁰/-53,909952⁰

A tentring with periphery of turf and stones. Four metres in diameter.

No photos.

Serial # 48 - 67,211365⁰/-53,909964⁰

Rectangular tentring with reinforced western “wall”. The exterior measurements are ca. 5 x 3 metres.

Photo: MAP 142.

Serial # 49 - 67,21125⁰/-53,909896⁰

Stone-build fox-trap.

Photos: MAP 143 – 145.

Serial # 50 - 67,211506⁰/-53,910028⁰

Tentring with periphery made of head-sized stones.

No photos.

Serial # 51 - 67,214639⁰/-53,907687⁰

Stone-build fox-trap on a ridge.

Photo: MAP 149.

Serial # 52 - 67,214782⁰/-53,904481⁰

Two children’s graves constructed up against a cliff-wall, located on the southern side of a natural ridge.

The western grave-chamber is 0.5 x 1.1 metre, and the eastern 0.7 x 0.4 metre. Both graves are now open.

Photos: MAP 150 – 154.

Serial # 53 -

67,21553⁰/-53,905002⁰

Chamber-grave located on top of a natural ridge. The interior measurements of the chamber are 1.4 x 1.0 metres. The “roof-tiles” are supported by pieces of driftwood and European wooden-boards. The interior of the grave included a human cranium.

Photos: MAP 155 – 159.

Figure 23: Chamber grave – Ukiivik 53

Arajutsisut (NKAH 285)

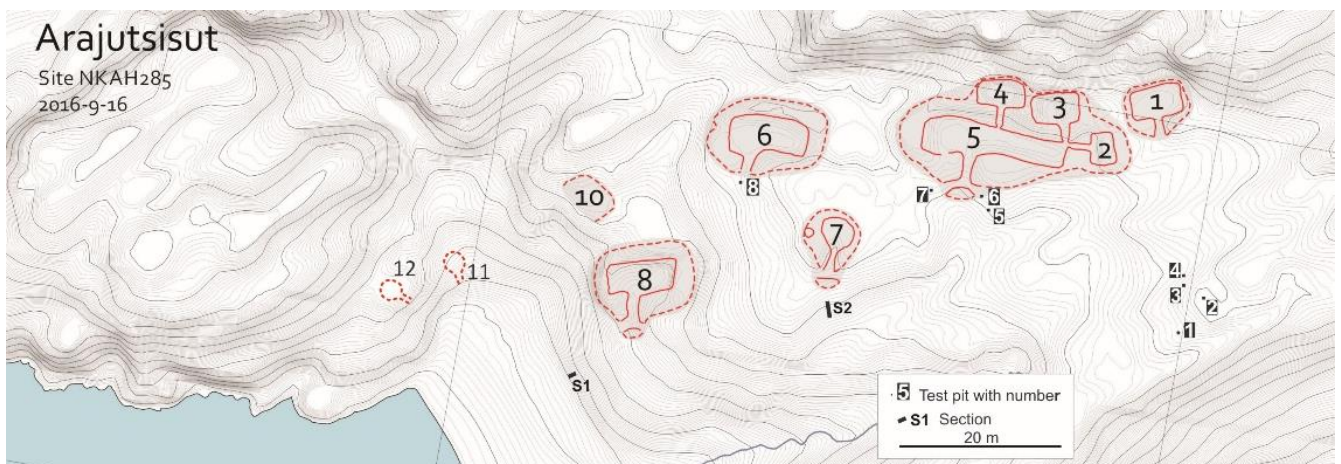

Figure 24: The central part of the Arajutsisut site with 2019 test-pits excavated.

The central Arajutsisut site was investigated through the excavation of two sections and a series of eight test pits, whereby the presence of cultural layers in different parts of the settlement was elucidated. The two sections were situated below ruin 8 towards the shore, and to the south of ruin 7 on the plateau behind ruins 7 and 8.

The section at the edge of the coastal cliff (section 1) towards the shore, showed rich midden deposits below the Lyme grass. Some stratification was observed but the steep sloping of the terrain renders difficult any horizontal projection of the registered stratigraphy. Section 2 is a 2 x 0.5 metres trench

excavated immediately south of the low perpendicular “wall” in front of the entry to the entrance-tunnel of structure 7 (*ibid*: fig 2.31). Very substantial cultural layers were encountered directly under the current vegetation, with excellent preservation of organic material in the lower parts of the section. The section hid permafrost in a depth of approximately 60 cm, and it will be expanded and fully excavated in the summer of 2021.

The site of Arajutsisut was investigated by two sections and a series of eight test pits, whereby the presence of cultural layers in different parts of the settlement was elucidated. The two sections were situated below ruin 8 towards the shore, and to the south of ruin 7, i.e. on the plateau behind the ruin and ruin 8 (see Jensen et al. 2017: fig 2.31).

The section at the edge of the coastal cliff (section 1) towards the shore, showed rich midden deposits below the lyme-grass. Some stratification was observed but the steep sloping of the terrain renders difficult any horizontal projection of the registered stratigraphy. Section 2 at the ‘plateau’ behind ruins 7 and 8 showed, that there are substantial cultural layers with extremely good preservation of organic material directly under the current vegetation. The section hid permafrost in a depth of approximately 60 c, and it will be expanded and fully excavated in the summer of 2021. Section 2 was excavated in order to assess the possibilities of finding a pre 18th and 19th Century phase of the use of the site, i.e. the majority of the architecture from the site seems to date to this late phase. The outline of ruin 7 suggested that such an older phase exists, which the preliminary analysis of the material from section 2 seems to confirm.

During a speedy survey of the terrain directly south of the central part of the Arajutsisut 10 graves were identified, one of which had skeletal remains of more than six persons.

Ruin 7 and section 2 (from MAPs excavation diary)

Vinterhustomten er en del af den sydøstlige del af ”by-højen” som udgør den centrale del af Arajutsisut. Tomten ligger på kanten af det skår som findes i pladsens sydlige side, og i hvis bund løber et mindre vandløb. Den fremstår med pæreformet grundrids og en orientering S/N, med indgang mod å-siden af dalen (syd). Tomtens indre dimensioner er ca. 320 x 220 cm, og indgangstunnelen er omkring 250 cm lang, og et betydeligt svaj mod øst. Omkring 150 cm fra indgangstunnelens udløb er på tværs af tunnelens længderetning bygget en ca. 150 cm lang læ-mur af tørv. Umiddelbart syd for tværmuren udlagdes i 2019 et 50 x 200 cm prøvefelt i det formede møddingsområde. Feltet er anlagt omtrent i N/S-gående retning.

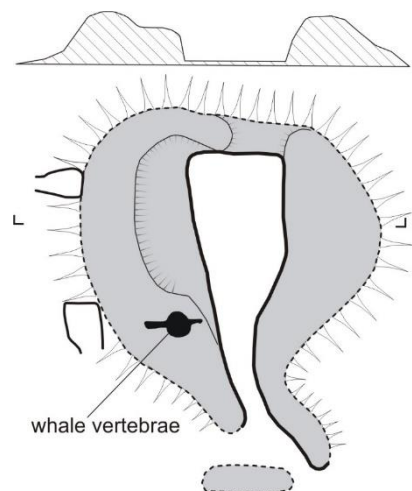
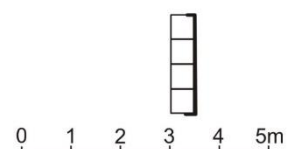

Figure 25: Ruin and section 2

Med prøvefeltet ønskede vi at undersøge bevaringsforholdene, og, om muligt, at finde materiale, som vil kunne datere denne, hvad vi formoder er, den ældste del af bopladsen.

Overfladevegetationen ved prøvefeltet udgøres helt overvejende af forskellige græsser vekslende med revling og syre. Prøvegrøften er nedgravet til 48 – 52 cm under terræn, hvor permafrost forhindrede yderligere udgravning. Der kunne kun vanskeligt udskilles en egentlig veldefineret lagfølge i profilen, men følgende giver dog et vist indtryk af lagfølgen.

1) Det øverste fem-seks cm tykke lyse lag af tørvesmuld er en del af det aktive vækstlag. I bunden af laget fandtes enkelte knoglefragmenter af varierende tykkelse. 2) Herunder et heterogent mørkt brunt lag med lommer af tørv og knogler, delvist opløste træspåner og kviste, og roddele. Fra ca. 25 cm dybde bliver bevaringstilstanden af knoglerne markant bedre. Fra ca. 40 cm's

Figure 26: Sensors being installed in section 2

dybde bliver bevaringstilstanden fremragende og frekvensen af knogler og andet øges signifikant. Ved overgangen til de permafrosne lag (ca. 50 cm's dybde) udgravedes artikulerede skeletelementer, eksempelvis sælluffer og fuglevinger. Det umiddelbare indtryk er, at knogleinventaret domineres af småsæl, herunder en del sub-adulte individer. Næst-hyppigst er forskellige fuglearter. Det brune heterogene lag veksler mellem et humøst lag med en mindre fraktion af sand til steder som er næsten rent sand. Træspånerne findes særligt bevarede i de humøse dele af laget. I gennem hele laget er fundet flere små glasperler og i 30 cm's dybde fandtes en "socket-piece" til en tværbækse.

ARAJUTSISUT CENTRAL (NKAH 285)		
Enhed og lag	Genstandsnummer	Beskrivelse
Prøvehul 2	X02	7 centimeter lang bøjet synål
Tomt 7-mødding/prøvegrøft	X06	Glasperle, tønneformet af uigennemsigtigt mørkegrønt glas. 1600-1700-tallet. Kidd & Kidd type II a 28 (Kidd & Kidd 1970: 48).
	X07	Glasperle, tønneformet af uigennemsigtigt mørkegrønt glas. 1600-1700-tallet. Kidd & Kidd type II a 28 (Kidd & Kidd 1970: 48).
	X08	Brunglaseret stentøjglas
	X09	Glasperle type II A 1. 1600-1700 tallet. Fremstillet af lattimoglas med a speo-teknik, dvs. før 1817 (Gulløv 1997: 282, Karklins 1993)

Table 3: Artefacts of European origin from Arajutsisut Central. Described and typologically dated by Peter Andreas Toft.

Efter endt udgravningen isattes af Henning Mathiassen måler i grøften til registrering temperatur, fugtighed og pH-værdier i forskellige dybder, og hullet genopfyldtes.

Fotos: MAP 525 - 553.

Section 1

The section showed distinct layers in this particular part of the slope.

- Layer 1: Heavily fibrous non degraded lyme grass peat.
- Layer 2: Brown sand with some scattered bones.
- Layer 3: Bone bed, layer of densely packed large and small bones as well as preserved wood in a fibrous and only little decomposed matrix of brown turf. The transition to layer 4 is not very sharp.
- Layer 4: Brown humus rich sand with some bones. The sand is colour and grain wise similar to the fine bright sand deposited on the beach in front of the section.
- Layer 5: Brown sand with some bones (similar to (4) but more compact and with a higher ratio of organic contents in relation to sand).
- Layer 6: Homogenous light yellow sand (similar to underground)
- Layer 7: Compact dark brown sand with high humic content and some bones,
- Layer 8: Homogenous light yellow sand

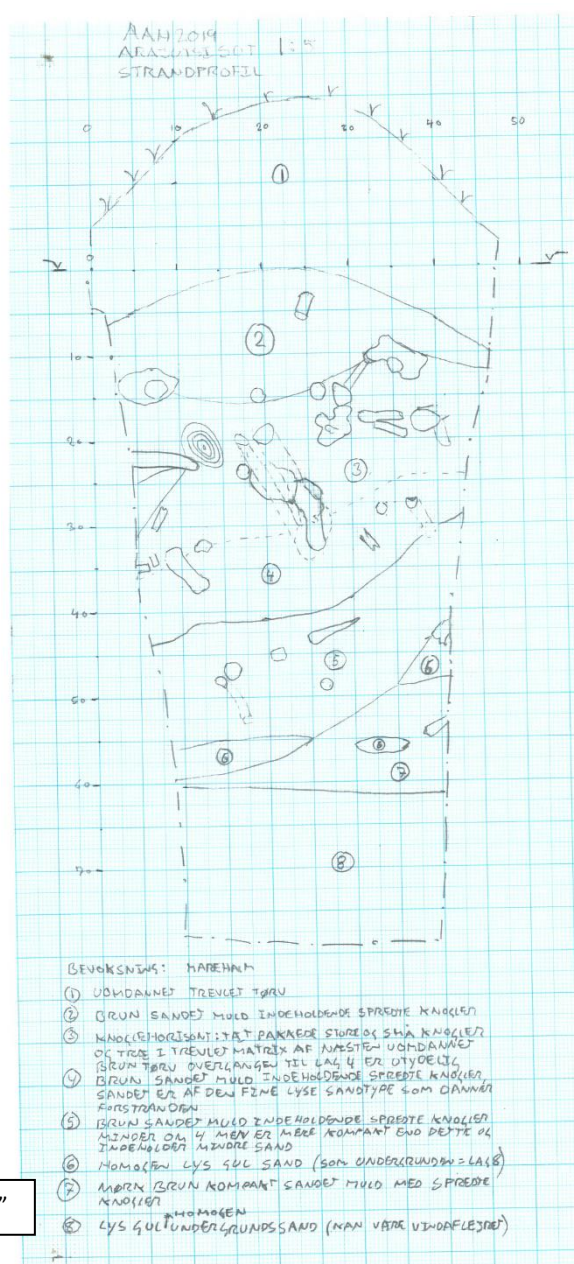

Figure 27: Section 1. "The beach profile"

The test-pits from Arajutsisut central.

Test-pit 1 - 66,876913⁰/53,607981⁰ – 19 x 19 centimetres.

Vegetation: crowberry and moss.

- Layers: 1) brown non decomposed fibrous turf
- 2) 10 cm dark brown very vaguely decomposed turf, stones in the bottom.

No finds

Test-pit 1 - 66,877027⁰/53,607895⁰ – 19 x 20 centimetres.

Vegetation: crowberry and moss

- Layers: 1) 14 cm light brown fibrous and very little decomposed fibrous turf

2) dark brown minimally decomposed turf resting directly on perm frozen peat.

Finds: one little piece of Wood, and one vertebra.

Test-pit 3 - 66,877038⁰/53,608015⁰ – 25 x 30 x 50 centimetres deep.

Vegetation: crowberry moss and willow

- Layers:
- 1) 17 cm brown non decomposed fibrous turf
 - 2) 33 cm dark brown peat, large stones at the bottom prevent further excavation

No finds

Test-pit 4 - 66,877054⁰/53,607981⁰ – 19 x 19 centimetres.

Vegetation: crowberry and moss.

- Layers:
- 1) light brown undecomposed moss peat
 - 2) 21 cm dark brown only vaguely decomposed turf with many bird bones and a few seal bones.
 - 3) permafrost in a more stone filled sediment

Test-pit 5 - 66,877044⁰/53,608342⁰ – 22 x 22 centimetres.

Vegetation: crowberry and moss.

- Layers:
- 1) 13 cm light brown minimally decomposed
 - 2) 19 cm dark brown and minimally decomposed peat
 - 3) Perma-frozen turf, appearing as lighter brown non decomposed 'peat'

No finds

Test-pit 6 - 66,877076⁰/53,608614⁰ – 19 x 19 centimetres.

Vegetation: grass and moss

- Layers:
- 1) 12 cm non decomposed brown peat.
 - 2) 24 cm dark brown and minimally decomposed turf
 - 3) Perma-frozen turf/peat

Finds: four bones

Test-pit 7 - 66,877053⁰/53,608753⁰ – 21 x 24 centimetres.

The test-pit is situated in the interior of winter house in south-eastern side of 'valley'.

Vegetation: grass and moss.

- Layers:
- 1) 6 cm light brown greasy organic material
 - 2) 18 cm dark brown greasy sand with high content of humus.
 - 3) Underground of light Aeolian sand

Finds piece of driftwood 25 x 5 x 5

Test-pit 8 - 66.877032°/53.609354° – 27 x 28 centimetres.

Vegetation: moss and crowberry

- Layers:
- 1) 15 cm light brown undecomposed turf.
 - 2) 22 cm light brown partly decomposed turf with a few larger stones, bone and one piece of wood.
 - 3) permafrost l a depth of 40 cm

The graves from Arajutsisut.

Grave 01: 66.87692°/-53.61099°

Chamber grave with interior measurements of 200 x 85 centimetres. Skeletal elements preserved. The grave is open, but does not seem disturbed.

Photos: HHH 1056 – 1058.

Grave 02: 66.87733°/-53.60869°

Stone-built oval grave with outer measurements of 225 x 200 centimetres. Skeletal elements preserved. The grave is somewhat disturbed, probably a long time ago.

Photos: HHH 1059 – 1060.

Grave 03: 66.87614°/-53.60717°

Stone-built circular grave with a chamber and exterior measurements of 250 x 275 centimetres. The grave seems undisturbed and skeletal elements of at least two individuals are preserved

Photos: HHH 1061 – 1064

Grave 04: 66.87618°/-53.60709°

Stone-built oval grave with exterior measure measurements of 150 x 250 centimetres. The roof- stones have caved in to the chamber. 1.5 x 2.5. Skeletal elements preserved.

Photos: HHH 1065 – 1067.

Figure 28: Grave 08 due south of and above Arajutsisut Central site

Grave 05: 66.87618°/-53.60702°

Stone-built oval grave with exterior measure measurements of 250-300 x 200 centimetres. The grave seems undisturbed, and no skeletal elements are visible.

Photos: HHH 1068 – 1070.

Grave 06: 66.87613°/-53.60722°

Chamber grave with interior measurements of 45 x 130 centimetres. Some disturbances.

Photos: HHH 1071 – 1072.

Grave 07: 66.87542°/-53.60644°

Stone-built oblong oval grave with exterior measurements of 80 x 130 centimetres. Seemingly undisturbed and with no visible skeletal elements.

Photos: HHH 1073 – 1075.

Grave 08: 66.87439°/-53.60752°

Stone-built oblong oval grave with exterior measurements of 320 x 150 centimetres. The grave is generally undisturbed, but the roof-stones have caved in to the chamber. Skeletal elements of more than six individuals are visible.

Photos: HHH 1077 – 1081.

Grave 09: 66.87544°/-53.60680°

Chamber grave with interior measurements of 113 x 66 centimetres. The grave seems undisturbed. No skeletal elements are visible.

Photos: HHH 1081 – 1084.

Grave 10: 66.87664°/-53.60646°

Stone-built oval grave with exterior measurements of 250 x 255 centimetres. The grave is somewhat disturbed and parts of the grave has collapsed. Skeletal elements from at least one individual is preserved.

Photos: HHH 1085 – 1087.

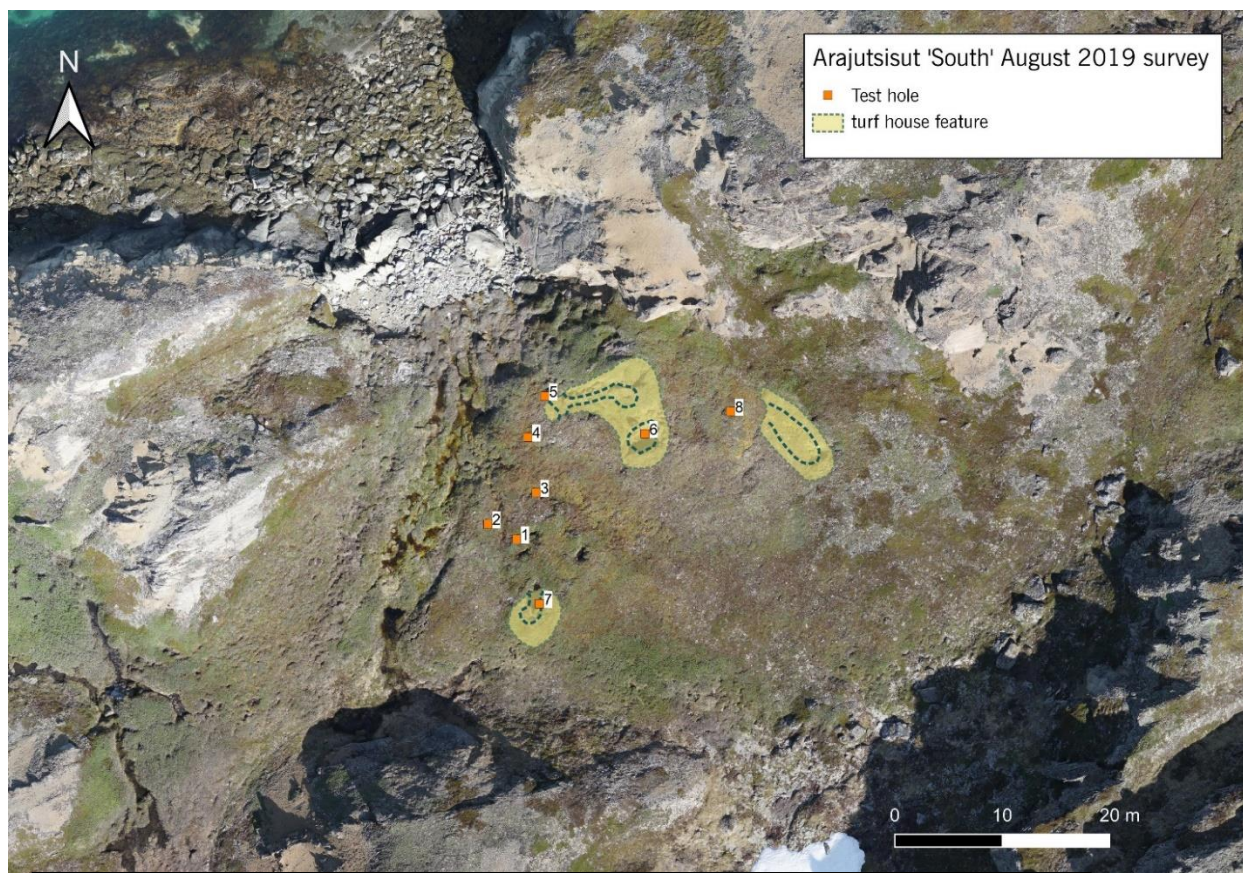

Figure 29: Aerial view of Arajutsisut South, with indications of test-pits from the 2019 field-campaign.

4. Qaarusulik (NKAH 2710)

I vores søgen efter spor efter Thule-lokaliteter ældre end 'langhus-fasen' tog BGR, ALY, HMA og JFJ fra Arajutsisut over strædet til Qarusulik for dér at udgrave en række spadehuller fordelt over bopladsarealet, særligt ved tomter, der ud fra formen kunne formodes at være tidlige.

Qaarusulik description of features (see illustration xx)

- Feature 1 Rectangular turf wall sub recent, 6.7 x 5.6 m
- Feature 2 Rectangular winter house, 4.5 x 4 m, entrance facing east
- Feature 3 Rectangular winter house, 8 x 4 m, entrance facing east
- Feature 4 Round to oval winter house, 2 x 4 m
- Feature 5 Rectangular winter house, 4.7 x 5 m, entrance facing east
- Feature 6 Round to oval winter house, entrance facing east
- Feature 7 Round to oval winter house, curving entrance facing east southeast
- Feature 8 Rounded winter house, 5.2 x 7.2 m, west facing entrance passage 3 m long, 1 m wide.
- Feature 9 Trapezoids, relatively well preserved winter house, 4 x 4 m, north-north east facing entrance passage, 3 m long and one m wide, with whale bone in construction.
- Feature 10 Round winter house, 4 m in diam., heavily collapsed walls
- Feature 11 Round winter house, 3.2 m in diameter, 4 m long entrance passage, heavily collapsed walls
- Feature 12 Round winter house, 4 m in diam, heavily collapsed walls
- Feature 13 Round winter house, 2.8 m in diam.
- Feature 14 Trapezoid winter house, 4 x 4 m, north-northeast facing entrance passage 0.8 x 5 m.
- Feature 15 Feature 15 and 16 share a wall, 15 is square with west facing entrance passage extending from the western corner of dwelling.
- Feature 16 Rectangular winter house, 5.2 x 3.5 m, with a northwest facing entrance passage.
- Feature 17 Rear wall of completely eroded winter house several whale bones are imbedded in the wall remnants. Original measures of dwelling space are impossible to estimate since only the southern end of the house is preserved.

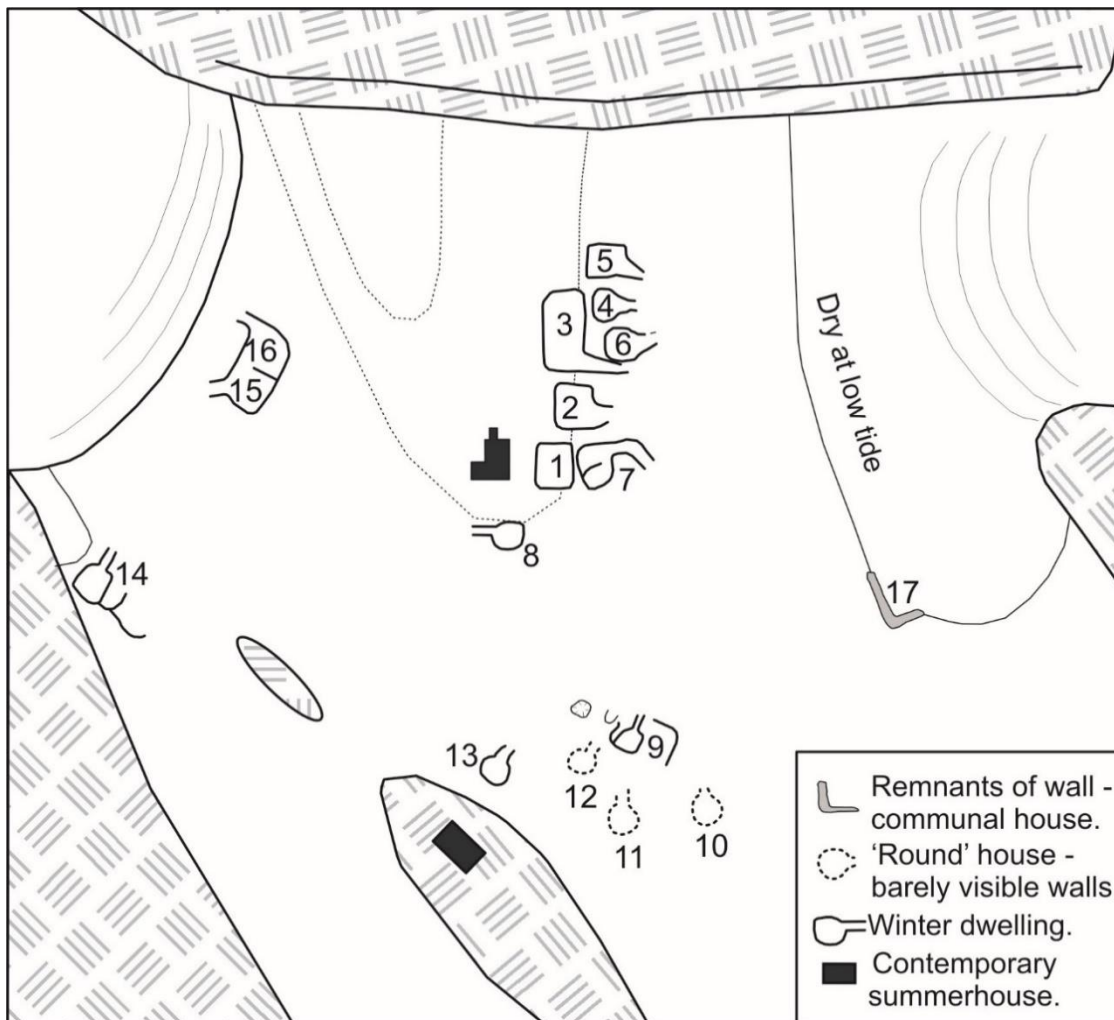

Figure 30: Sketch map of Qaarusulik with the location of archaeological features 1 to 17, and contemporary summer houses.

Prøvehuller udgravet af BGR, HMA, ALY & JFJ.

BGR indmålte prøvehullerne med håndholdt GPS og beskrev stratigrafi og bevaringsforhold. Fund og knogler blev ikke hjemtaget men lagt tilbage i spadehullerne. (Se også fotoliste og BGR's fotos 3546 – 3552)

Spadehul 1: placeret i ydre del af husgang, sydligste tomt.

0 – 20 cm:	Frisk, våd mostørv.
20 – 25 cm:	Sort og mørkebrun omdannet tørv m. knogler og velbevaret træ.
25 – permafrost:	Striber (brune og sorte) af sandblandet humus. Velbevarede knogler og træ.
Cryoturberet.

Spadehul 2: placeret i yderste ende af husgangen i midterste Thule-tomt.

0 – 15 cm:	Løs mostørv
15 – 28cm:	Flødechokololade-farvet, tæt og flaget græs- og mos-tørv m. pileblade.
28 – 30 cm:	Mørk udgave af ovenstående med enkelte knogler. Træ.
30 – permafrost:	Sandblandet, humøst materiale.

Spadehul 3: Ud for husgang v. spadehul 2

0 – 7 cm:	Mostørv
7 – 15cm:	Omdannet, meget løst og let sandblandet tørv. En enkelt knogle.

15 – permafrost: Groft sand med lidt humus. Gulgråt.

Spadehul 4: Som 3. Minus fund.

Spadehul 5: Foran husgang på N-lige tomt.

0 – 12 cm: Tæt mostørv.

12 – 35cm: Sort, omdannet tørv med nogle knogler. Træ. Mere sandblandet mod bund, hvor der også er velbevarede knogler.

35 - permafrost.

Spadehul 6: I husgang af N-lige tomt

0 – 10 cm: frisk og tæt mostørv.

10 – 35cm: Kompakt omdannet tørv. Sort. Med sand. Med en del knogler.

35 – permafrost.

Spadehul 7: N for spadehul 6.

0 – 10 cm: Mostørv

10 – 40 cm: Sort, humøs, sandblandet horisont med knogler i flere niveauer. Nederste del cryoturberet. Lidt træ. Nederste knogler i 32 cm's dybde.

40 cm - ? Samme som ovenstående. Ikke gravet i bund.

Spadehul 8: Foran N-ligste formodede tidlige Thule-hus.

0 – 7 cm: Mostørv

7 – 14 cm: Sort, sej, omdannet tørv med en del knogler.

14cm - ? Groft, gråsort sand med mange knogler. Ikke gravet i bund.

Spadehul 9: Yderst i husgang v. spadehul 8.

0 – 14 cm: Mostørv

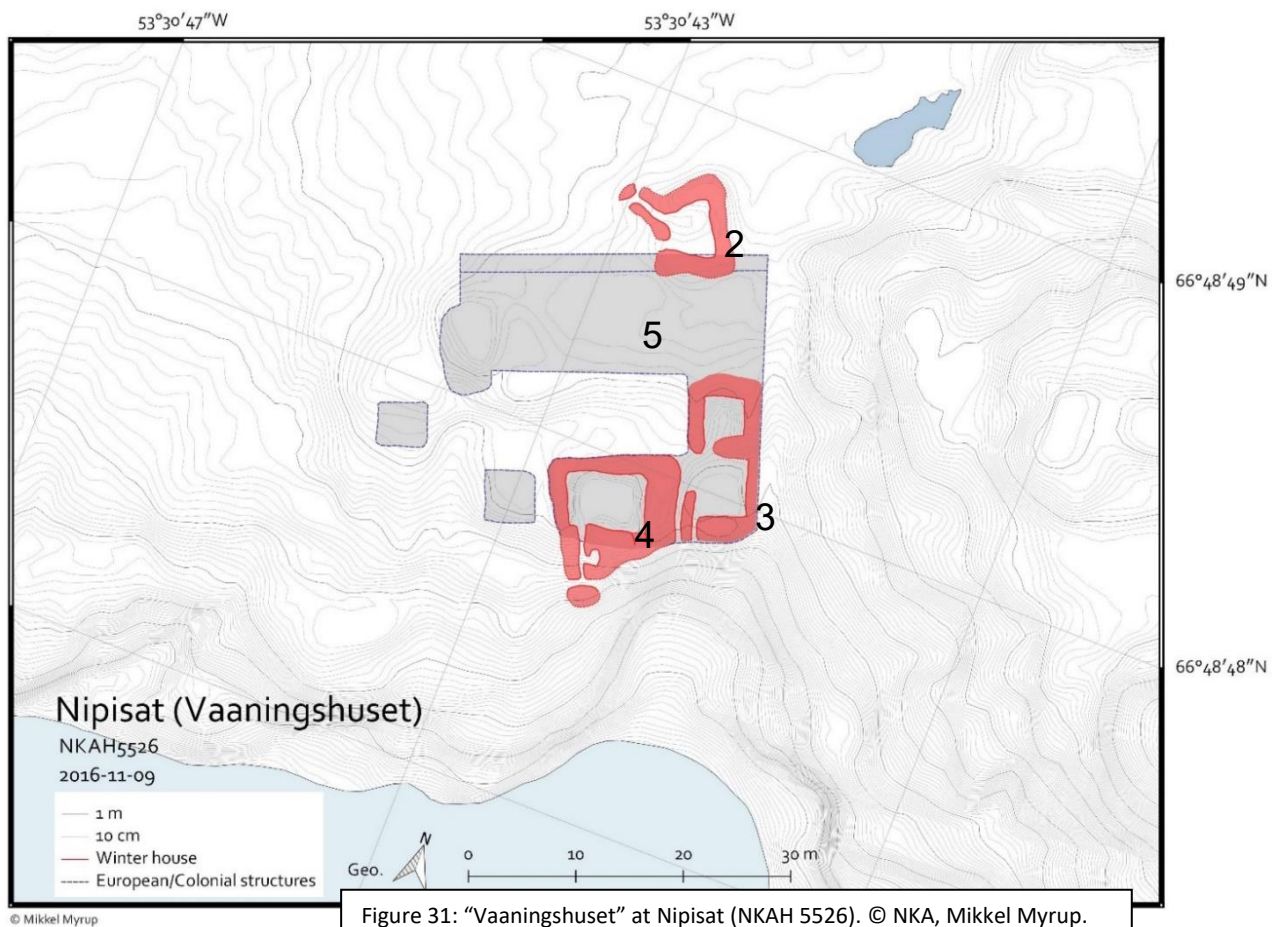
14 – 28 cm: Sort, omdannet tørv m. mange, velbevarede knogler.

28 - : groft, gråsort sand.

Island of Nipisat

As mentioned in section 5.1.06, the fieldwork on Nipisat focused on detailed DGPS mapping of all individual features on the island and test pitting colonial and Inuit settlements situated in the cove in the central part of the southern shore of the island. Delineating the complicated history of settlement at the site of Vaaningshuset NKAH 5526 (see Bobé 1916 for the previous excavation at the site) and the nearby NKAH 5534 will be principal tasks for the upcoming seasons of fieldwork and dissemination. Being a key site where visitor facilities will be installed the investigations are expected to gain keen interest by local residents as well as visitors.

NKAH 5526 Vaaningshuset at Nipisat display a complicated history of settlement. The second Danish-Norwegian colony in Greenland was founded here in 1724. It was abandoned already the year after and then burned down by Dutch whalers. No visible remains exist of this structure, but the colonial structure resurrected at the same spot in 1729 have been partially excavated by Bobé in 1912. The second colonial establishment to be built here was a larger tree aisled building called Raadets hus. In the ground plan of Raadets hus Bobé (1916) have marked a 16.7 x 6.4 m large foundation which he believe could be the remnants of the older structure). The north wing of the tree aisled Raadets hus measure 25.3 x 9.7 m (feature 5) on map and ground plan shown on figure 31. No walls are visible in this part of the

Figure 32: View across NKAH 5526

structure, but the even floor space excavated by Bobé stand out quite clearly. The 13.3 x 4 m large east wing (feature 3) has turf walls rising approximately 1.2 m above the terrain, and the 12 x 6.7 m large south wing (feature 4) facing the shore have well preserved walls standing 1.6 m tall. After the abandonment and subsequent repeated demolition of the colony by Dutch whalers, the east and south wing appear to have been reoccupied by Inuit who probably reused and refurbished the existing wall remnants. During this settlement episode Inuit style cold trap entrances were added to the east and south wing. On the northern side of the north wing there is also a ca. 5.5 x 4 m trapezoid Inuit winter house (feature 2) that was most probably built with turf reused from the ruins of the abandoned and destroyed colony. A few metres to the west of the south wing and a 10 meters to the west of the yard between the three wings there are approximately square 5 x 5 m large even foundations that could be remnants of outhouses or storage facilities not mentioned in the historical records.

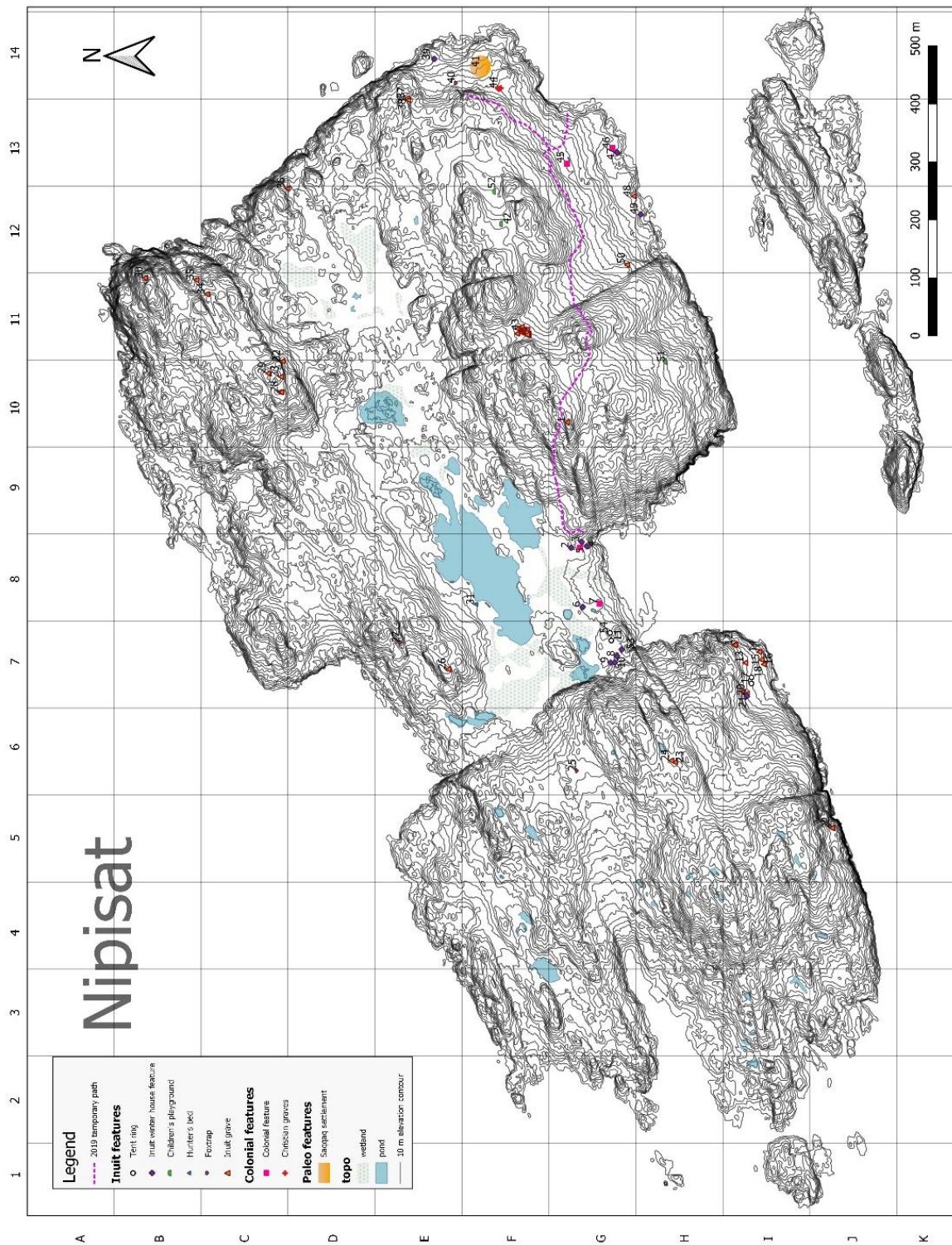

Figure 33: Island of Nipisat with mapped features no 1 - 54 marked.

Features at the Nipisat Island (see illustration 33)

- Feature 01: Inuit grave 1. Collapsed rectangular chamber, 240 x 155 cm.
- Feature 02: Inuit winter house 1, NKAH 5526
- Feature 03: Inuit winter house 2, NKAH 5526
- Feature 04: Inuit winter house 3, NKAH 5526
- Feature 05: Colonial house, NKAH 5526
- Feature 06: Inuit winter house 4 - For detailed description and test pits see page 64 below.
- Feature 07: The Battery.

Feature 08: Inuit winter house 5

Feature 09: Inuit winter house 6 NKAH 5534.

The feature is situated in the western side of the cove where the colonial establishment of Nepisene is placed in the eastern side (NKAH 5526, - features 2 to 5 in this list), and the colonial battery (feature 7) is placed in the central part near the round house feature and 7), A well preserved communal house as well as older rudimentary turf built winter dwellings are situated in the western side of the cove 'opposite' the colony that is sitting in the eastern side. The well preserved communal house is situated a little withdrawn from the shore and is only visible when the visitor have climbed the coastal cliff. The house measures 11 x 4.4 m and the walls stand up to 1.5 m tall towards west and north where they are best preserved. The front is more decomposed,

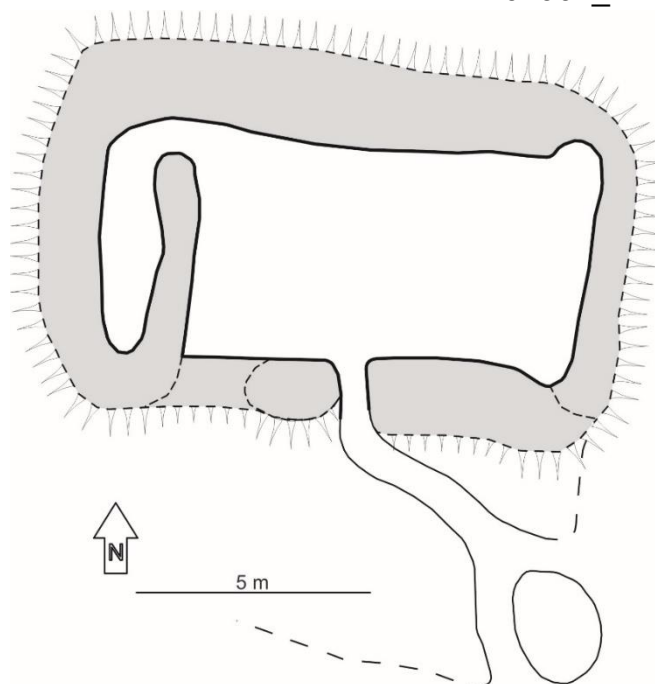

Figure 34: Feature 8 - 'Inuit winter house 6' is a well preserved communal house. Test pits in front of the feature revealed exceptional good conditions for the preservation of organic materials (see: Assessing the archaeological potential and preservation-conditions of NKAH 5534 in section below). The presence of both Inuit and early European settlements invite for detailed stratigraphic studies in order to delineate the settlement history of Nepisene.

but a window niche is seen in the front wall to the west of the entrance passage. A 6 m long cold trap passage extends in a curved course towards southeast where it split into an east facing and a south facing entrance. Towards west an extra wall have been built inside the house whereby the interior has been shortened one to two meters. The published historical sources (Gad 1975 and Bobe 1916) does not mention Inuit settlements on Nipisat. It is therefore an important archaeological objective to establish the settlement history and chronology of the visible structures on Nipisat. Interestingly archival studies conducted by AAH historians have now (2020) indicated that Inuit settlements actually were present at the Nepisene colony prior to its reestablishment in 1729, which underline the importance of combining archaeological observations with historical sources in the future analysis of the settlement history.

Feature 10: Inuit winter house 7

Feature 11: Tent ring 1

Feature 12: Inuit graves 2-4. The three graves are all oblong. The graves were on average 320 x 450 centimetres and undisturbed. Two of the graves were partly collapsed – human skeletal elements were visible in both of these graves.

Feature 13: Inuit grave 5. The grave is ca. 250 x 230 centimetres collapsed and open. Human skeletal elements and a wood crossbeam are visible.

Feature 14: Inuit grave 6. The grave is 170 x 230 centimetres and open.

Feature 15: Inuit grave 7. The grave is 200 x 150 centimetres and open.

Feature 16: Inuit graves 8. The grave is heavily damaged by sea-erosion. The exterior measurement are ca. 2 x 2 metres, the interior ca. 150 x 140 centimetres. The human skeletal elements in the grave are disarticulated.

Feature 17: Tent ring, ca. 500 x 520 centimetres. Possible hearth-feature?

- Feature 18: Tent ring 2. The square tentring is approx. 230 x 230 centimetres.
- Feature 19: Inuit grave 9. The grave is ca. 220 x 120 centimetres and open.
- Feature 20: Inuit grave 10. The grave is ca. 200 x 250 centimetres and open.
- Feature 21: Winter house wall with grave imbedded (feature 20).
- Feature 22: Inuit graves 11 & 12. Two adjoining cave interments.
- Feature 23: Empty grave/cache? Round and made from large cobbles, ca. 100 x 120 centimetres.
- Feature 24: Empty grave/cache? Oblong and made from very large cobbles, ca. 190 x 150 centimetres.
- Feature 25: Fox trap 1. Open, made of large cobbles, ca. 200 x 150 centimetres.
- Feature 26: Inuit grave 13. The grave is ca. 180 x 200 centimetres and undisturbed. Human skeletal elements are visible.
- Feature 27: Fox trap 2. Well-preserved, ca. 100 x 50 centimetres.
- Feature 28: Inuit graves 14 & 15. The measurements of the two graves are 220 x 160 centimetres respectively. The southern of the two graves is undisturbed and no skeletal elements are visible. The "roof" of the northern grave is collapsed and human skeletal elements are visible.
- Feature 29: Inuit grave 16. The grave is open and with its "front-section" collapsed. The grave measures ca. 240 x 220 centimetres, and a number of human skeletal elements are visible.
- Feature 30: Inuit grave 17. The grave measures ca. 130 x 150 centimetres. It is heavily disturbed and a barrel constitute part of a cairn on top of the grave.
- Feature 31: hunter's bed. The feature is constructed from six large stone-slabs on edge constructed up against a large boulder with an overhang. The interior measurements are approx. 220 x 260 centimetres.
- Feature 32: Inuit grave 18. The grave is ca. 160 x 110 centimetres and undisturbed. Human skeletal elements are visible.
- Feature 33: Inuit grave 19. The grave is ca. 150 x 120 centimetres and disturbed.
- Feature 34: Inuit grave 20. A large chamber grave, undisturbed, but partially collapsed. The grave measures ca. 260 x 220 centimetres. Human skeletal elements are visible.
- Feature 35: Inuit grave 21. Oblong undisturbed grave with chamber. The exterior measurements are ca. 350 x 185 centimetres.
- Feature 36: Inuit grave 22. The grave is ca. 150 x 250 centimetres. The grave is disturbed and the skull of one of the buried individuals were found on a slope east of the grave. It was returned to the grave. The southwestern part of the grave includes a small secondary grave.
- Feature 37: Inuit grave 23. The grave is ca. 170 x 240 centimetres and disturbed. Human skeletal elements are visible.
- Feature 38: Inuit grave 24. The grave is ca. 140 x 230 centimetres and very disturbed.

Feature 39: Square winter house 5H Site no 39 is situated on a minor rocky bluff overlooking the sound separating Nipisat from the island of Sarfannguaq to the east. The feature consists in a well preserved rectangular winter house with entrance passage facing south. Turf and stone built walls rise 60 to 70 cm above the internal floor and the living room measures 3 by 2.5 meters. Entrance is placed in

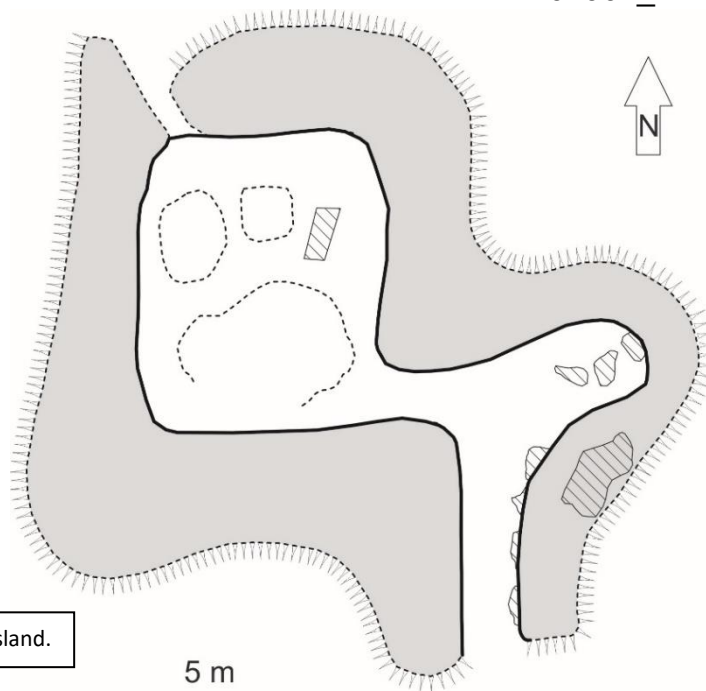

Figure 35: Winter turf-house. Feature 39 at the Nipisat Island.

the southeastern corner of the eastern wall and the entrance bend sharply towards south with a large niche built in at the corner.

stone

turf wall

turf fallen into dwelling interior

Feature 40: Fox trap 3. Very disturbed and re-built fox trap. Approx. 120 x 50 centimetres.

Feature 41: Saqqaq Settlement, NKAH 307. The radius of the site is estimated to be about 40 metres. The site is heavily disturbed.

Feature 42: Inuit children playground.

Feature 43: Inuit grave field.

Chamber 01 is ca. 120 x 130 centimetres, open and human skeletal elements are visible.

Chamber 02 is ca. 250 x 180 centimetres, open and human skeletal elements are visible.

Chamber 03 is ca. 170 x 130 centimetres and open.

Chamber 04 is ca. 240 x 300 centimetres, open and human skeletal elements are visible.

Chamber 05 is ca. 280 x 240 centimetres, open and human skeletal elements are visible.

Chamber 06 is ca. 230 x 220 centimetres and open.

Chamber 07 is ca. 260 x 150 centimetres and open.

Chamber 08 is ca. 210 x 120 centimetres and open.

Chamber 09 is ca. 160 x 120 centimetres and open.

Chamber 10 the grave (?) is ca. 140 x 70 centimetres and open.

Chamber 11 is ca. 520 x 240 centimetres and open.

Chamber 12 is ca. 110 x 80 centimetres and open.

Chamber 13 is ca. 140 x 190 centimetres and open.

Chamber 14 is ca. 115 x 90 centimetres and open.

Chamber 15 is ca. 100 x 90 centimetres and open.

Chamber 16 is ca. 100 x 160 centimetres and open.

Chamber 17 is ca. 100 x 170 centimetres and open.

Chamber 18 is ca. 110 x 130 centimetres and open.

Chamber 19 is ca. 120 x 140 centimetres and open.

Chamber 20 is ca. 50 x 70 centimetres and open.

Chamber 21 is ca. 180 x 220 centimetres and open.

Chamber 22 is a possible grave (?), ca. 150 x 110 centimetres.

Feature 44: Four well-preserved Christian graves.

- Feature 45: Colonial warehouse, NKAH 307.
- Feature 46: unknown square stone-built feature, with exterior measurements of ca. 320 x 490 centimetres. The walls are built of flagstones and on average 40 centimetres thick.
- Feature 47: Remains Inuit house 1. The ruin is eroding into the Sea.
- Feature 48: is a possible grave (?), ca. 150 x 120 centimetres.
- Feature 49: Remains Inuit house 2. The ruin is eroding into the Sea.
- Feature 50: Inuit grave 25. The possible grave (or cache) is ca. 120 x 140 centimetres.
- Feature 51: Inuit children playground 2
- Feature 52: Inuit children playground 3. With a play umiaq (?).
- Feature 53: Remnant house 3. Possible older, but now repurposed into adjacent younger communal house. The dense midden area is eroding down southern slope.
- Feature 54: Tent ring.

Assessing the archaeological potential and preservation-conditions of NKAH 5534

Lokaliteten består af et meget stort og velbevaret langhus, der ligger oven for et par mere overgroede, lidt mindre huse (ombyggede langhustomter?). Foran disse (mod S) er en smal 'ravine' bevokset med marehalm. Den leder ned til en ret smal, småstenet strand med gode muligheder for at opankre en jolle.

I løbet af en enkelt dag gennemførte HMA, CSP og BGR en forundersøgelse med henblik på at afgrænse og beskrive evt. møddingslag foran tomterne. Håbet var at kunne lokalisere kulturlag fra såvel tiden før som under og efter etableringen af 'fortet'. Forundersøgelsen bestod af gravningen af 11 'spadehuller' fordelt over de formodede møddingsarealer i 'ravinen' og området mellem udgangen af det øverst liggende langhuse og de foranliggende huses bagvægge. I spadehullerne iagttages stratigrafi, knogleindhold og – bevaring og daterende genstande. Spadehullerne er indmålt med præcisions-GPS (v. HHH). Knogler og fund blev medtaget i nummererede poser. Se fotoliste og fotos BGR (3441 3443).

Prøvehul 1: placeret i kanten af marehalmområdet.

0 – 20 centimeter: Marehalmstørv. Knogler i underkanten.

20 – 40 centimeter: Sandblandet gråbrunt humøst lag med ret mange knogler i dårlig bevaringstilstand.

40 - : "Undergrund" af groft sand faret af humus. Ingen fund. Store sten.

Prøvehul 2: placeret centralt i marehalmområdet.

0 – 15 centimeter: Marehalmstørv. Knogler i underkanten.

15 – 60 centimeter: Gravning måtte indstilles pga. permafrost. De ekstremt velbevarede knogler fortsætter ned efter. Der kunne ikke konstateres stratigrafi i kulturlaget. Mørkebrunt, humøst lag: kulturlag. Mængder af særdeles velbevarede knogler, inkl. fiskeknogler og fugleknogler, muslingskalshinder. Nogle steder er laget næsten udelukkende knogler. Fund i c. 15 cm's dybde i kulturlaget af tak-sprosse, der er afknækket med 'boret teknik'. Kunne tyde på 'før-kontakt-alder'. Kulturlaget er minimum 40 cm dybt

Prøvehul 3: I pilebevoksning nær kant af marehalmområdet.

- 0 – 8 centimeter: Løs græs- og pile-tørv.
- 8 – 14 centimeter: Sandet kulturlag med enkelte dårligt bevarede knogler. Gråbrunt.
- 14 – 20 centimeter: Sort humuslag. Ingen fund.
- 20 - : Lysegråbrunt, groft skalgrus.

Prøvehul 4: i 'pilekrat'

- 0 – 10 centimeter: Græstørv, padderokker, pil. Løst filtet, lysegråbrunt.
- 10 – 60 centimeter: Ikke gravet i bund pga. permafrost. Sort, sand- og skal-blandet kulturlag med mange velbevarede knogler. Knogler hele vejen ned igennem laget. Ingen stratigrafi observeret.

Prøvehul 5: i kant af marehalsområdet.

- 0 – 15 centimeter: Filtet marehalmstørv.
- 15 – 20 centimeter: 'Kulturlag' med enkelte knogler. Filtet tørv.
- 20 – 40 cm (min): Sortbrunt, humøst lag. Sten i bunden. Ingen knogler.

Prøvehul 6: midt i marehalsområdet.

- 0 – 15 centimeter: Filtet marehalmstørv.
- 15 – 35 centimeter: Brun, omdannet (græs-) tørv med en hel del, meget velbevarede knogler.
- 35 - : Ikke gravet i bund pga. sten. Sandblandet, løs, helt omdannet tørv med enkelte knogler.

Prøvehul 7: i arealet mellem udgangen af øverst liggende langhus og bagvæggen af tomterne syd herfor.

- 0 – 10 centimeter: Mostørv med pil og revling.
- 10 – 48 centimeter: Ikke gravet ned til undergrund grundet permafrost. Muslingeskals-grus med stort indhold af særdeles velbevarede knogler inkl. fiskeknogler. Knogler hele vejen ned til bunden af hullet. Fund af rødt tegl (murstensstykke). Fund af stort stykke stiklet og savet tak!

Prøvehul 8: i pilebevokset område ud for sidevæggen af de ældste boligstrukturer.

- 0 – 10 centimeter: Filtet, meget omdannet græstørv.
- 10 – 40 centimeter: Ikke gravet til undergrund. Løs, omdannet tørv med store mængder knogler. Lidt skalsmuld. Særdeles fin bevaring også af fiske- og fugle-knogler. Mere sandblandet og komprimeret græstørvsagtig mod bunden af hullet. Fund af stenkulsstykke cirka 20 centimeter nede fra overflade.

Prøvehul 9: i pilebevokset område c. 5 m. vest for husgangen til yngste langhus.

- 0 – 10 centimeter: Løs, blandet pile- og græstørv.
- 10 – 15 centimeter: Fast, filtet, gråbrun tørv. Fund af to træstykker.
- 15 - : Gråbrunt sand med større sten. Undergrund. (Hullet gravet ned til 40 cm's dybde).

Prøvehul 10: placeret 2 m vest for munden af vestlige udgang fra yngste langhus.

- 0 – 10 centimeter: Løst, filtet pile- og mostørv.
- 10 – 15 centimeter: Fast, sort, meget omdannet tørvelag.

15 –50 centimeter: Ikke udgravet i bund. Skalsmuld med sort, humøs substans. Mængder af velbevarede knogler hele vejen ned. Mængder af fiskeknogler og andre små knogler bevaret. Fund af bearbejdet tak (stump af forskaft?).

Prøvehul 11: i vestlige del af marehalsområdet.

0 – 15 centimeter: Filtet marehalmstørv. Knogler i underkanten.

15 – 35 centimeter: Ikke udgravet til undergrund. Sandblandet, omdannet tørv med en mængde velbevarede knogler, inkl.- fiskeknogler, som fortsætter hele vejen ned gennem laget.

Assessing the archaeological potential and preservation-conditions of NKAH 5526

Området neden for "Fortet"/"Vaaningshuset", der er kraftigt bevokset med marehalm, falder stejlt ned mod klippe-stranden. Under de udhængende tørv ved stranden ses mange knogler i underkanten af tørv. Det er her, at HHH i 2016 afrensede en smal profil. Sonderende undersøgelser af møddingslag på den sydvendte skråning mod strand blev udført af fra 14. august og fremefter af BGR, HMA og CSP.

Vore forundersøgelser havde til formål at opnå et første indtryk af bevaringsforhold og stratigrafi samt at basere dateringer af lagene på fund. Vi har derfor gravet fire prøvehuller af c. 25 x 30 cm og indsamlet knogler og fund og gjort iagttagelser om bevaring og lagfølge undervejs. Prøvehullerne fordeler sig med tre i det knapt så stejle marehalsområde foran husgangen til den vestligste tomt (Prøvehul 1 – 3) og ét i det meget stejle område foran munden af husgangene i kompleksets østlige del (Prøvehul 4). Se fotoliste og fotos BGR (3444 – 3461). Spadehullerne er indmålt med præcisions-GPS af HHH.

Prøvehul 1: placeret c. 2 m SV for læ-muren ved husgangen fra vestligste tørvhus.

0 – 20 centimeter: Filtet tørv af marehalm og mos.

20 – 40 centimeter: Filtet, noget nedbrudt mostørv med mængder af knogler. Særlig velbevarede mod bunden af laget. Fund af (vindues-)glas og kridtpibeskaft i 35 – 38 cm's dybde.

40- : Ikke gravet til steril undergrund. Stigende indhold af sten og sand i nedbrudt, sortbrunt tørvslag. Knogler nede mellem stenene.

Prøvehul 2: (ikke beskrevet i noterne).

Prøvehul 3: placeret i marehalsområde c. 5 m SV for læ-muren (nævnt under Spadehul 1)

0 – 20 centimeter: Marehalm- og mos-tørv. Filtet. Knogler i underkanten af laget.

20 – 35 centimeter: Nedbrudt, noget løs tørv med enormt stort indhold af velbevarede knogler, "filtret" ind i hinanden. Fund af tegl, tynd, glaseret lervare og liste af hvalknogle med nitter.

35 - : Nedbrudt tørv med nogle få knogler og den del sten. Nær undergrund?

Spadehul 4: placeret lige neden for Ø-ligste inuit-tomt på et meget stejlt sted i marehalm-området.

0 – 12 centimeter: Marehalmstørv, meget kraftig.

12- 40 centimeter: Sort, humøst lag med lidt sand. Tæt pakket med gule og røde mursten. Få, rimeligt godt bevarede knogler.

40 – 45 centimeter: Som oven for, men med flere knogler og ingen teglfragmenter.

45 – 60: Undergrundssand. Gulligt/brunt. Ingen knogler.

NIPISAT (NKAH 5226)		
Enhed og lag	Genstands nummer	Beskrivelse
Prøvehul 1	X01	Klart vinduesglas
Prøvehul 2	X02	Hvælv bund af lille klar drikkeglas (?)
Prøvehul 2	X10	Glasperle type WI A1 1700-tallet. Også fundet i Håbets koloni (Gulløv 1997: 285).
Prøvehul 4	X02	Glasperle type WI C 1. 1700-tallet (Gulløv 1997: 286).
Prøvehul 4	X04	Glasperle type I A 2. Kendes i Amerika fra 1650 (Gulløv 1997:282).
Prøvehul 4	X05	Glasperle type I V A 1. 1600-1700 tallet (Gulløv 1997: 284).
Prøvehul 4	X06	Glasperle type I V A 1. 1600-1700 tallet (Gulløv 1997:284).
Inuit hus nord for bastion/prøvehul i indre	X02	Kobberfragment. Muligvis af kedel.
Inuit hus nord for bastion/prøvehul i indre	X03	Skår af hvid porcelænskop med blå påmalet plantedekoration.
Opsamling i bæk ved Våningshuset	X01	Stort fragment af flaskebund af grønt glas. Type "Ronde Bouitille" som på Håbets Koloni og Illorpaat 13 (Gulløv og Kapel 1979:79: 81; Gulløv 1997: 270).

Table 4: Artefacts of European origin at the Nipisat Island. Described and typologically dated by Peter Andreas Toft.

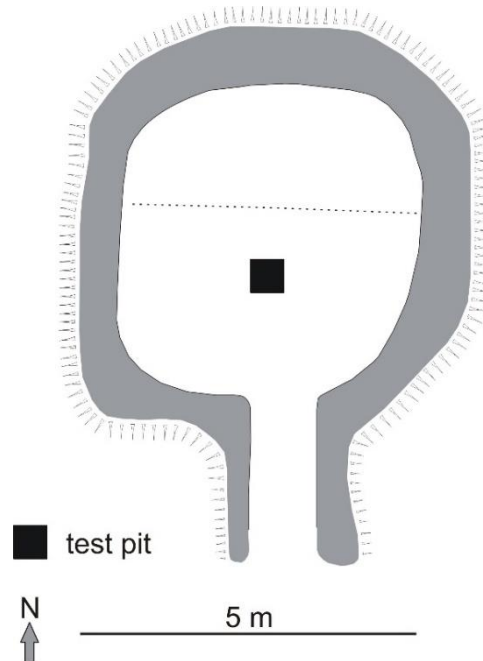
Ny-funden ældre inuitisk vinterhus (feature 6).

De første sonderende undersøgelser af møddingslag og indre af ny-funden Thule-tomt blev udført af BGR, CSP og Franciska D. Olsen i løbet af den 17. august. Følgende er noteret:

Femten meter nord for klippen med 'Bastionen' fandt BGR en svagt markeret, rundet tomt af et tørvehus med husgang, der ud fra formen at dømme må være ældre end langhusene på stedet. Se fotoliste og fotos BGR (3492 – 3495 og IMG 244). Boligens datering og bevaringsforholdene søgtes afklaret med fem spadehuller, hvoraf fire var placeret uden for tomten i det formodede udsnidsområde foran husgangen og ét var placeret inden i tomten ved vestlige for-væg.

Prøvehul 1:

0 – 12 centimeter:	Recent vegetation (pil, revling, mos) og meget friskt, rødbrunt mostørvelag med en sort, humøs strib.
12 – 15 centimeter:	Sort, humøst lag med meget velbevarede knogler, inkl. rensdyrribben. I laget blev fundet træ og et kridtpibefragment.
15 – :	Skalgrus – formentlig undergrund.

Figures 36: Inuit dwelling structure (feature 6) at the Nipisat Island.

Prøvehul 2:

0 – 14 centimeter:	Som i prøvehul 1, men mere nedbrudt.
14 – 18 centimeter:	Som i prøvehul 1, men tykkere og mere nedbrudt. Nogle knogler i god bevaringsstand. Fund af træ og et lille stykke tegl.
18 -:	Skalgrus – formentlig undergrund.

Prøvehul 3:

0 – 12 centimeter:	Som i prøvehul 1.
12 – 15 centimeter:	Som i 1 med få, men velbevarede knogler og lidt træ.
15 -:	Skalgrus– formentlig undergrund.

Prøvehul 4:

0 – 10 centimeter:	Som i prøvehul 1
10 – 20 centimeter:	Som i prøvehul 1. Ganske tykt, men kun med få, velbevarede knogler
20 -:	Skalgrus – formentlig undergrund.

Prøvehul 5: placeret i tomten, lige bag for-væggen mod vest. Formål: at påvise evt. køkkenniche.

0 – 15 centimeter:	Friskt tørvelag med recent vegetation af revling, pil og mos.
15 – 23 centimeter:	Sort, omdannet tørv med grålige linser af mere sandholdig humøs substans. Ganske få knogler i dårlig bevaringsstand. Træ. Fund af bearbejdet hvalknogle.
23 -:	Skalgrus – formentlig undergrund. Intet trækul eller brændt spæk påvist.

Følgende er fra de noter som MAP gjorde sig i forbindelse med udlægningen af 50 x 50 centimeter prøvefelt i tomtens indre:

Vinterhuset befinder sig på sydsiden af Nipisat-øen, omkring 50 meter nordvest for fortets bygninger og omkring 60 meter fra den nuværende strandbred i en anslået højde på syv meter over middelvandsstand. Omkring 150 cm bag husets bagvæg (mod nord) rejser sig en lav klipperygning, mens indgangstunnelen vender direkte syd og mod kysten. Tomten er placeret i en let forhøjet del af et ellers fugtigt område med tuer af spagnumtørv, revling og dværgpil, samt enkelte steder i de lavere dele kæruld.

Tomtens nord og øst sider står ganske tydeligt definerede, ligesom også den sydlige indgangsside også tegner sig skarpt i terrænet. Den vestlige væg er derimod mere udflydende. Tomtens indre er i de lavere (våde) dele præget af spagnumvækst og i højere tuede dele af revling og dværgpil. Tuerne i tomtens indre er formentlig et resultat af, at materiale fra de eroderede vægge sine steder er væltet ind i tomten.

Centralt i tomtens indre udlagdes et 50 x 50 cm stort prøvehul. Det øverste tørvelag udgjordes af en grønlig-brun tørv gennemtrukket af pilerødder (lag 1). Tykkelsen på dette øverste tørvelag udgør generelt 10 – 13 cm, mens det i en den sydlige del kun er 3 – 5 cm tykt. Herunder findes i hele feltet en brun omdannet tørv iblandet en del friske pilerødder, træspåner og knoglefragmenter af varierende bevaring (lag 2). Laget er generelt 12 cm tykt og afgrænses tydeligt mod undergrundens skalgrus (lag 3). I lag 2 fandtes en del horisontalt aflejrede flade (2-5 cm's tykkelse) små fliser, og herunder en del små

knoglefragmenter og et enkelt porcelænsskår. I feltets østside fandtes under en større sten, og direkte på undergrundlaget, et stykke lervarer.

Tolkning: 50 x 50 centimeter prøvehullet blev udlagt for, om muligt, at kunne vurdere om de "europæiske" genstande fundet i de mindre prøvehuller i møddingsområdet kunne være resultat af senere brug af fladen end vinterhuset brug. Konklusionen er ganske entydig. Vinterhuset må have været bygget og brugt enten samtidigt med eller efter den europæiske tilstedeværelse på pladsen, og at vinterhuset har været bosat i mindst to omgange. I lag 2 fandtes således et stykke kobber, under fliselægningen porcelænsskåret og på undergrundlaget lervarestykket.

Fotos før 50 x 50 cm's prøvehul udlagdes centralt i tomten: MAP 646-649.

Fotos af 50 x 50 cm's prøvehul centralt i tomten efter afgravning af tørv MAP 650-651.

Fotos af 50 x 50 cm's prøvehul centralt i tomten ved undergrund MAP 652-653.

Figures 37: Inuit dwelling structure (feature 6) at the Nipisat Island.

Innap Nuua (NKAH 2703)

Innap Nuua was visited and test pits excavated on the large plain between ruin group A and B. Bones were present in some areas although not in large quantities. Ruin 9 is an isolated round feature with the superficial appearance of an early Thule winter dwelling with south facing entrance. Here a few tests revealed preserved bones, and permafrost. To the west of Ruin group A there is a little 'valley', with extensive raised boulder beaches. The lower boulder ridges hold a burial site with at least 11 graves built into the boulder ridge. Most of the chambers are capped with large flat stones. Some graves have associated grave offerings such as soap stone vessel and kayak parts placed nearby. At least four but presumably more caches are situated in the more elevated boulder ridges towards northeast from the burial ground. In addition to these findings a pre-Inuit component was discovered on the gravel ridges to the north of the Thule winter settlements termed 'group B'.

Ruin group A.

Ruin A1: Well preserved 7.5 x 4.4 m large communal house (internal measures). 5.2 m long entrance passage with a niche built in in the eastern side, and a transverse wall in front of the entrance. The collapsed entrance passage is approximately 40 cm wide, and remaining turf walls are up to 1.6 m tall.

Ruin A2: is a rudimentary round winter dwelling in the western side of Ruin A1. The one m deep round house depression measure 2.9 x 1.5 m, and the collapsed entrance passage is 4 m long.

Ruin A3: Uncertain ruin, 5.9 x 2.5 m large .75 cm deep depression which may be remnants of older communal house.

Ruin A4: Is an isolated depression 3.5 m in diameter with the collapsed entrance passage marked as a 4 m long 'ditch' projecting towards the shore to the west.

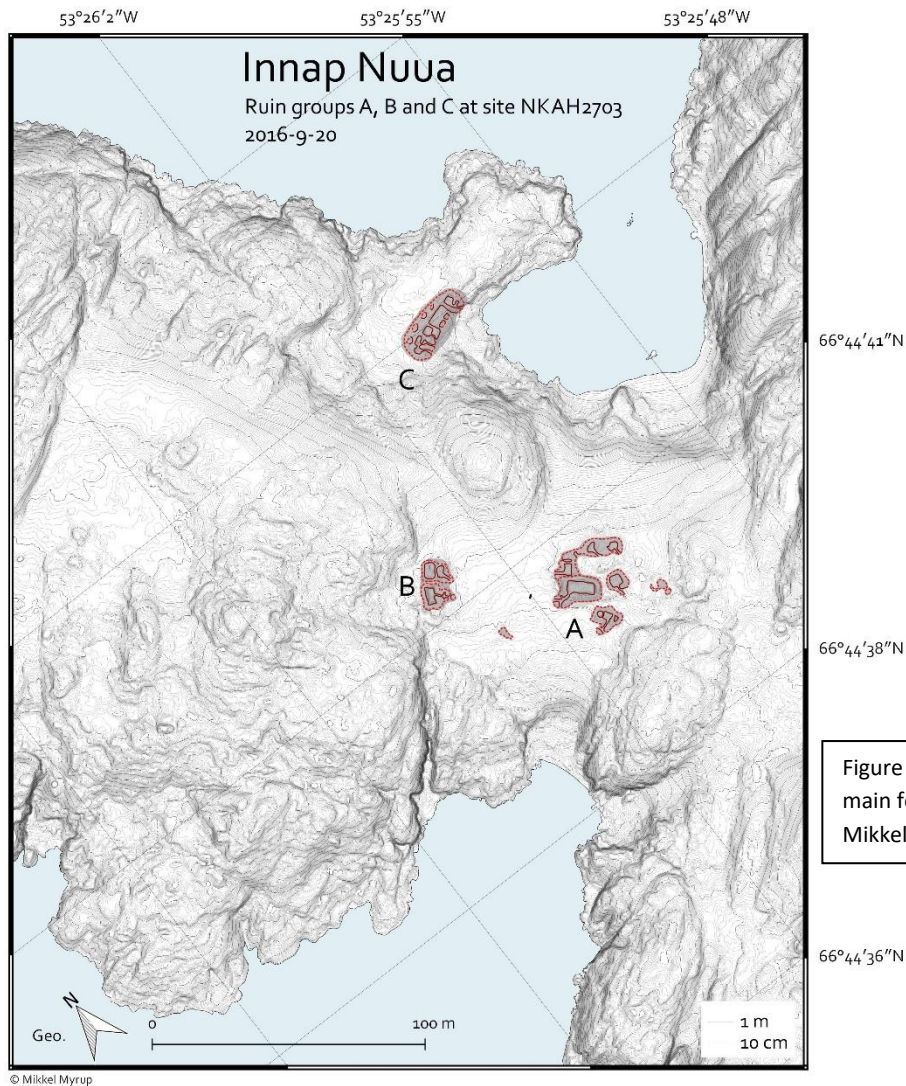

Figure 38: The Innap Nuua site with main features indicated. © NKA, Mikkel Myrup.

Ruin group B.

This ruin group has eight separately numbered ruins.

Ruin B1 is a well preserved 11 x 5 m large communal house with walls standing 1.6 m tall. The more than 5 m long collapsed entrance passage projects from the north-western corner of the dwelling, and there is a transverse wall in front of the entrance.

West of Ruin B1 there is a whalebone blank chopped out of a mandibular of a large whale. In one end the plank has a chopped hole for attaching ropes for dragging.

Ruin B2 is a rectangular 6.3 x 3.3 m larger winter house situated immediately to the north of Ruin B1 and partly sharing its rear wall. The collapsed entrance passage faces north-northwest.

Ruin B3: Round winter house characterized by a 3.1 x 4.5 m large house depression, with a 2.8 m long southwest facing entrance passage.

Ruin B4 is a round or clover shaped winter house measuring 5.5 m from side to side and approximately 2.2 m. from rear wall to front. The four m long entrance passage face is south.

Ruin B5: 7 m long and 3.2 m wide house room. A transverse wall cut off the westernmost two m of the house, or it may be a dog house or cache.

Ruin B6 is a winter house of uncertain size. Either two smaller houses, approximately 4.7 m square have been merged or the separating walls are completely collapsed. Or, the dwelling is an 8.6 x 4.7 m long rectangular winter house. With 3.5 m long south facing entrance passage.

Ruin B7: This feature is heavily rebuilt and difficult to interpret. Presumably the ruin is an originally ca. 8.6 x 4 m rectangular communal house that was later rebuilt into a minor square winter house by adding two internal walls.

Ruin B8: is a 7 x 3.2 m large rectangular winter house, where the southernmost two meter have been detached from the main house room by an internal transverse wall. Or it may be a cache or storage attached to the house. The collapsed entrance passage is 4 m long projects towards west but makes a 90° bend and turns north. The turf walls are approximately 60 cm tall.

Ruin B9: is a 3.2 x 5 m large winter house with a cache or remnants of an older house forming a 2 m attachment towards south. The collapsed entrance passage is 4 m long projects towards west but makes a 90° bend and turns north. The turf walls are approximately 60 cm tall.

Ruin group C

Ruin group C consist in one, 25 m long and 5.5 m wide communal house with internal turf walls dividing the interior into 5 sections which appear to have had each their own cold trap entrance. Throughout the ruin the walls are 1 to 1.2 m tall.

Figure 39: The "Communal" house feature, group C, at Innap Nuua

Graves at Innap Nuua

Grave 01: 66.74498°/-53.43327°

Oval stone-built grave, measuring 220 x 160 centimetres. The Skeletal remains from at least one individual is visible.

Photos: HHH 1398 – 1399.

Grave 02: 66.74527°/-53.43410°

Circular stone-built grave with a chamber, with exterior measurements of 250 x 190 centimetres. The grave is open, and one femur is visible.

Photos: HHH 1402 – 1403.

Grave 03: 66.74555°/-53.43514°

Oval stone-built grave with a chamber, with exterior measurements of 200 x 160 centimetres. The grave is open, and no skeletal elements are visible.

Photo: HHH 1405.

Grave 04: 66.74560°/-53.43535°

Oval stone-built grave with a chamber, with exterior measurements of 190 x 230 centimetres. The grave is open, and no skeletal elements are visible.

Photo: HHH 1406.

Grave 05: 66.74566°/-53.43528°

Oval stone-built grave, with exterior measurements of 180 x 135 centimetres. No skeletal elements are visible.

Photo: HHH 1407.

Grave 06: 66.74569°/-53.43516°

Oblong stone-built grave, with exterior measurements of 235 x 160 centimetres. The grave is open, and no skeletal elements are visible, but two pieces of coffin (?) wood can be seen.

Photo: HHH 1409

Grave 07: 66.74570°/-53.43511°

Oblong stone-built grave, with exterior measurements of 180 x 145 centimetres. The grave is relatively undisturbed, and no skeletal elements are visible.

Photo: HHH 1410.

Grave 08 – 66,743744°/53.429618°:

Grave chamber dug into a boulder-field, and covered by large stone-slabs. The partly collapsed chamber has a N/S orientation and measures ca. 160 x 170 x 40 centimetres. The northern end of the chamber is open and no skeletal elements are visible.

Photos: JFJ DSC05669

Grave 09 – 66,743736°/53.429629°:

Grave chamber dug into a boulder-field. The grave chamber has a N/S orientation, and measures ca. 170 x 70 centimetres. The western side of the chamber is defined by a large stone-slab on edge.

Photos: JFJ DSC05670

Grave 10 – 66,743743°/53.429664°:

Grave chamber dug into a boulder-field, and covered by large stone-slabs. The “roof-stones” have caved into the chamber that measures 100 x 80-90 centimetres.

Photos: JFJ DSC05671

Grave 11 – 66,743837°/53.429618°:

The grave chamber is dug into a boulder-field and in part constructed by adding stones along the outline on top of the natural boulder layer. The chamber is covered by large stone-slabs, on top of which a few rounded stones have been placed. The grave is undisturbed. The estimated size of the chamber is 110 centimetres across.

Photos: JFJ DSC05672

Grave 12 – 66,743782°/53.429609°:

The grave chamber is dug into a boulder-field. The chamber is somewhat collapsed, but probably originally measured 120 x 80 centimetres. A piece of driftwood from the "roof-construction" is still in place perpendicular to the long-axis of the chamber.

Photos: JFJ DSC05673

Grave 13 – 66,743793°/53.429706°:

Grave chamber dug into a boulder-field. A piece of a wooden board from the "roof-construction" is still in place perpendicular to the long-axis of the chamber. Otherwise the "roof" is collapsed. The measurements of the chamber are 120 x 50 centimetres.

Photos: JFJ DSC05675

Grave 14 – 66,743791°/53.429805°:

Almost circular grave chamber dug into a boulder-field, ca. 70 x 70 centimetres. The caved in "roof-stones" fills up the chamber.

Photos: JFJ DSC05676

Grave 15 – 66,743766°/53.429737°:

Grave chamber dug into a boulder-field. The grave chamber has a E/W orientation, and measures ca. 130 x 110 centimetres. The large stone-slabs and a few round stones that once covered the grave have now caved into the chamber. A large piece of a soapstone vessel – with sod stains on the outside – was found on the western part of the outside of the chamber.

Photos: JFJ DSC05682

Grave 16 – 66,743723°/53.429723°:

Grave chamber dug into a boulder-field. The measurements of the chamber are 150 x 70 x 60 centimetres. 2/3 of the chamber is filled-up with caved wall- and roof-stones. Three wooden boards are seen at the western end of the chamber.

Photos: JFJ DSC05684

Grave 17 – 66,743719°/53.429730°:

Grave chamber dug into a boulder-field. The grave chamber has a SE/NW orientation, situated in the western part of the boulder field, and measures ca. 180 x 100 centimetres. The "roof" stone slabs have caved in to the chamber in the southern of the chamber, along with a number of round stones.

Photos: JFJ DSC05685

Grave 18 – 66,743722°/53.429700°:

Circular grave chamber dug into a boulder-field grav. The chamber is 80 centimetres across and covered by a dense willow growth.

Photos: JFJ DSC05688

Christian grave 1:

The undisturbed Christian grave is oriented E/W and has an outline of about 180 x 140 centimetres.

Other features at Innap Nuua

Whale bone.

Tentring 1: The walls are made of alternating courses of turf and stones.

Tentring 2: With possible platform edge lined by stones.

Foxtrap 1: The somewhat disturbed fox-trap is about 120 x 70 centimetres.

Remains of a wooden kayak – 66,743826°/53.429650°:

Cache 1 – 66.743726°/53.426978°:

The cache is a clearing in a boulder-field, about 100 centimetres in diameter.

Cache 2 – 66.743765°/53.427072°:

The cache is a clearing in a boulder-field, about 260 x 120 centimetres. I may originally have been two separate caches of about 100 centimetres in diameter

Cache 3 – 66.743690°/53.427125°:

The cache is a clearing in a boulder-field, about 100 centimetres in diameter.

Cache 4 – 66.743862°/53.428529°:

The cache is a clearing in a boulder-field, about 220 x 60 centimetres.

Test-pits at Innap Nuua

På et cirka tre-timers besøg på Innap Nuua gravede HMA, JFJ og BGR en serie spadehuller for at opspore bosætning fra Tidlig Thule og tjekke bevaring og stratigrafi i forbindelse med sådanne formodede tidlige tomter/møddinger. Fund og knogler blev ikke hjemtaget, men returneret til spadehullerne. Spadehullerne er målt ind med håndholdt GPS ved BGR.

Prøvehul 1: placeret ca. 2 m S for indgang til formodet tidligt Thulehus.

0 – 23 cm: Meget frisk mostørv.

23 – 29 cm: Mørkebrun, omdannet græstørv med en del velbevarede knogler, inkl. fiskeknogler.

29 – 40 cm: Permafrost i bund. Sort, stærkt sandblandet humus med velbevarede knogler. Ikke gravet i bund.

Prøvehul 2: c. 2 m S for husgang.

0 – 25 cm: Meget filtet mos- og græstørv.

25 – 30 cm: Fint lagdelt, omdannet tørv m. knogler (få) og lidt træ.

30 cm - : Sort, sandblandet humus m. enkelte knogler i toppen.

Prøvehul 3: I yderste del af husgang.

0 – 17 cm: Meget frisk og filtet mostørv.

17 – 40 cm: Permafrost i bund. Sej græstørv. Flaget med sorte pileblade. Flødechokoladefarvet med sorte striber. Pga. permafrost er et evt. fundførende lag ikke nået. Der kan være gode bevaringsforhold.

Prøvehul 4: I formodet brikseområde.

0 – 17 cm: Filtet mostørv.

17 – 25 cm: Sortbrun græs-/mos-tørv med enkelte meget velbevarede knogler (der kan være fra de yngre huse på lokaliteten).

25 cm - : Sort, sandblandet humuslag.

Prøvehul 5: foran græsbegroet, svag sænkning

0 – 10 cm: Frisk mostørv, filtet.

10 – 15 cm: Sortbrun/mørkebrun omdannet tørv med enkelte velbevarede knogler i underkant.

15 – 17 cm: Sort, humøs stribe.

17 cm - : Gråsort sand m. humus.

Prøvehul 6: I græsbegroet sænkning.

0 – 20 cm: Filtet mos/revlingetørv

20 – 30 cm: Frisk, rødbrun, flaget tørv med særdeles velbevarede knogler, inkl. fiskeknogler og tynde fugleknogler. Træ.

30 – 33 cm: Sortbrunt humøst lag med enkelte knogler.

33 cm - : Sortbrunt, fint sand med humus.

Prøvehul 7: I halvrund tomt Ø for store langhus-kompleks.

0 – 15 cm: Mos/revling-tørv.

15 – 25 cm: Meget omdannet, sort tørv med en del meget velbevarede knogler og muslingeskaller.

25 cm - : Skalgrus.

7. Illorsuit (NKAH 308)

According to the sparse information gathered in Nunnifiit-webpage (<http://nunniffiit.natmus.gl>) features at the site include a few recent building structures, and recent tentrings, as well as a number of earlier structures, i.e. graves, fox-traps, tentrings, single fireplaces, and a communal winter house.

The site was visited briefly by BGR, HMA, and JFJ on August 23rd and four of the main features were GPS-logged.

Serial # 01 – A Chamber-grave – 66.821432⁰/-53.379103⁰

Serial # 02 – A winter house with turf walls – 66.821836⁰/-53.377508⁰

Serial # 03 – A winter house with turf walls – 66.821908⁰/-53.377499⁰

Serial # 04 – A communal winter house (7 x 4 meters) - 66.821999⁰/-53.376999⁰

9. Illukulissuaq (NKAH 312)

According to the little information from the site it includes at least one winter-house, a number of tentrings, and a cairn. In addition, a Saqqaq-strata was identified at the site (Kramer 1989). On August 23rd, JFJ, HMA og BGR, surveyed the narrow strait, Amitsuarsuk, south of Nipisat. They walked along the central and eastern north coast of the strait, where the site NKAH 312 is marked in the nunniffiit files. The central northern coast of the strait includes a sub-recent site with a few tent rings (Lb. 1a, and 1d), a cache and a cairn) situated on a small promontory below a steep cliff. The western part of the strait includes nine tent rings situated on rock surfaces at a distance from the coast (Features 1 and 3 – 10) and a winter house close to the coast (Feature 2): the remains of a small, rectangular turf built house with a coal stove (see notes by JFJ, photos by BGR: 3623 – 3630, and the table Waypoints 230819 MAP).

Serial # 01 – A tentring – 66.809483⁰/-53.442522⁰

Serial # 02 – A winter-house – 66.809290⁰/-53.442698⁰

Serial # 03 – A tentring – 66.808998⁰/-53.443006⁰

Serial # 04 – A tentring – 66.808799⁰/-53.443913⁰

Serial # 05 – A rudimentary tentring – 66.808806⁰/-53.443798⁰

Serial # 06 – A tentring – 66.808784⁰/-53.444290⁰

Serial # 07 – A tentring – 66.808967⁰/-53.444680⁰

Serial # 08 – A tentring – 66.809101⁰/-53.444944⁰

Serial # 09 – A tentring – 66.809364⁰/-53.443670⁰

Serial # 10 – A tentring – 66.807477⁰/-53.451255⁰

Serial # 1a – A tentring – 66.806624⁰/-53.454449⁰

Serial # 1b – A cache beneath a door – 66.806566⁰/-53.454391⁰

Serial # 1c – A cairn – 66.806591⁰/ -53 454336⁰

Serial # 1d – A tentring – 66.806565⁰/ -53.454085⁰

Serial # 2a – A tentring – 66.806238⁰/ -53.456701⁰

12. Illuit (NKAH 2708)

Illuit is a large site with multiple well preserved winter houses built into an almost labyrinthine small village with nine winter houses a large number of caches, and an early Christian graveyard. The graveyard is situated on the gravel plain to the east of the settlement. Most of the visible house structures most likely date to 18th century, but remnants of roundhouses on the eastern fringe of the settlement and heathen graves in the surrounding terrain indicate that earlier settlements most likely have occurred as well.

The site was visited briefly by BGR, HMA, and JFJ on August 23rd and the centre coordinates of the village and the graveyard were GPS-logged (see Table: Waypoints 230819 MAP. Photo list and photos by BGR (3631 – 3653)

Centre-coordinate on the village – 66.814649⁰/ -53.064390⁰

Centre-coordinate on the graveyard – 66.813639⁰/ -53.067894⁰

Saqqarliit (NKAH 2609)

Saqqarliit is a historical settlement established in 1859 and abandoned in 1961. All historical wooden houses, the church and the graveyard were described and their outlines mapped with precision GPS that was supplemented with drone-based photographs of the site. The collected material will be compared with the historical photographs from Saqqarliit found in various archives. Cultural layers eroding out of the shoreline attest to the use of the site prior to the establishment of the village in 1859.

A substantial number of graves were recorded outside the graveyard proper, and a survey along the shore east of the village a substantial number of additional features recorded.

Anlæg 01: Kogesteder – 66.87008°/52.45150°.

To kogesteder formentlig bygget af ødelagt depot eller grav.

Anlæg 02: Grav N – 66.86996°/52.45158°.

Ødelagt barnegrav – kammer 70 x 40 cm. Ydre dimensioner 130 x 97 cm. Bygget af flade heller. Enkelte heller bagved er formentlig fjernet fra graven. En del skorpelavsbevoksning enkelte knogler.

Foto: MAP 554.

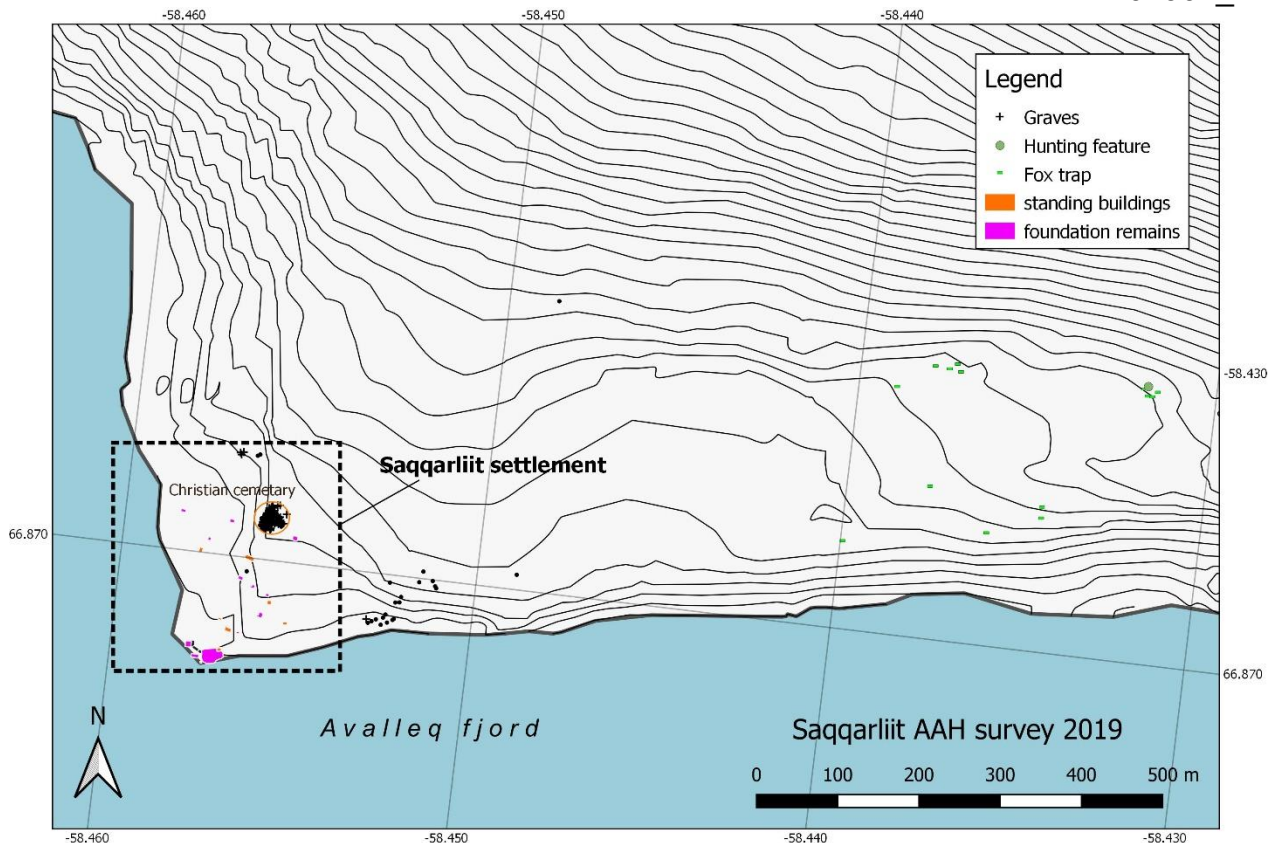

Figure 40: The Saqqarliit village and its immediate surroundings mapped. ©Hans Harmsen, NKA

Anlæg 03: Grav – 66.86999°/52.45121°.

Intakt stor grav med ydre dimensioner på 190 x 160 cm. Kammer anslået 160 x 50 cm. Rektangulært grundrids orienteret ca. NV-SØ. Et enkelt individ ses i kammeret. Hvide kvartsblokke på toppen af graven. Fotos: MAP 555-557.

Anlæg 04: Grav – 66.86993°/52.45113°.

Åben rektangulær grav sat af flade heller. Orientering NV-SØ. Kammer 150 x 45 x 20 cm. Ydre dimensioner 200 x 100, bygget under stor naturlig helle. En del skorpelav. Fotos: MAP 558-560.

Anlæg 05: Grav – 66.86991°/52.45109°.

Stor intakt grav, sat af meget store heller, ydre dimensioner 230 x 130 x 90 cm, kammer 180 x 50 x 45 cm, lemme knogler fra tre individer er synlige. Orientering NV-SØ (parallelt med fjordarmens retning). Dækket af skorpelav, gullige og rødlige laver. Bygget under stor flad naturlig helle ca. 2 m fra anlæg 04. Fotos: MAP 561-564.

Anlæg 06: Grav – 66.87017°/52.44889°.

Intakt rektangulær grav med orientering NV-SØ. Graven er bygget af flade heller og mindre blokke, dækket af forskellige laver. Markeret med hvide kvarts blokke. Ydre mål 230 x 110 x 40 cm. Humane knogler ses. Fotos: MAP 565-566.

Anlæg 07: Rævefælde – 66.87096⁰/52.43993⁰.

Anlæg 08: Rævefælde – 66.87167⁰/52.43768⁰.

Anlæg 09: Rævefælde – 66.87123⁰/52.43595⁰.

Fotos: MAP 567-568.

Anlæg 10: Rævefælde – 66.87146⁰/52.43447⁰.

Anlæg 11: Rævefælde – 66.87158⁰/52.43449⁰.

Anlæg 12: Rævefælde – 66.87299⁰/52.43164⁰.

Foto: MAP 571.

Anlæg 13: Rævefælde. – 66.87294⁰/52.43178⁰.

Anlæg 14: Rævefælde – 66.87294⁰/52.43192⁰.2

Anlæg 15: Rævefælde – 66.87304⁰/52.43192⁰.

Anlæg 16: Rævefælde – 66.87302⁰/52.43202⁰.

Anlæg 17: Jægerly –

66.87305⁰/52.43193⁰.

Jægerly under kæmpe klippestykke I kanten af storstensur. Rævefælderne anlæg 13-16 ligger indenfor 20 m fra lyet. Lyets indre grundplan er trapezformet, dannet af tre stenblokke, mens den fjerde side er lukket med en menneskeskabt mur på op til 8 skifter stablet op. 'Gulvet' er særdeles ujævnt. Dimensionerne er ca. 170 x 130 (for til) x 70.

Fotos: MAP 572 - 576 + JFJ

Figure 41: Shelter beneath a large rock. Saqqarliit "Anlæg 17"

Anlæg 18: Rævefælde – 66.87296⁰/52.43719⁰.

Anlæg 19: Rævefælde – 66.87304⁰/52.43731⁰.

Anlæg 20: Rævefælde – 66.87298⁰/52.43752⁰.

Anlæg 21: Rævefælde – 66.87299⁰/52.43792⁰.

Anlæg 22: Rævefælde – 66.87271⁰/52.43893⁰.

Oversigtsfotos af uren, hvori rævefælderne anlæg 18 til 22 er situerede: MAP 577 - 578.

Anlæg 23: Grav – 66.87321⁰/52.44862⁰.

Anlæg 24: Grav – 66.86950°/52.45290°.

Intakt Kammergrav med indre dimensioner på 150 x 40 og ydre dimensioner på 180 x 90x40 cm, graven er bygget op ad en større klippeblok, nogen lavvækst. Træstykker ses i graven, hvilket kan være rester af kiste.
Foto MAP579-580

Anlæg 25: Grav – 66.86945°/52.45285°.

Intakt kammergrav med indre dimensioner på 175 x 50 x 50 cm og ydre på 260 x 128 x 95 cm. Graven er bygget af store flade heller op ad en større klippeblok og stenene dækket af nogen lavbevoksning. I kammeret ses rester af et individ med rester af hovedhus og hår bevaret på kraniet.
Foto MAP 581 - 586.

Anlæg 26: Grav – 66.86946°/52.45277°.

Grav næsten fuldstændig dækket af revling krat, hvorfor dimensionerne ikke kunne fastslås. Den kan erkendes som en del stablede fliser ud mod fjorden fra
Foto: MAP 585 - 586.

Anlæg 27: Grav – 66.86943°/52.45267°.

Kammergrav placeret i mellemrum mellem to store klippeblokke. Graven er næsten helt overgroet af lav, mos og enkelte steder polarpil. Ydre dimensioner er ca. 180 x 80 x 35 cm. Graven indeholder resterne af en solid og sømmet trækiste, med dimensioner på ca. 108 x 40 cm.
Fotos: MAP 587 - 589.

Anlæg 28: Grav – 66.86954°/52.45248°.

Kammergrav placeret på Graven er temmelig overgroet af forskellige laver. Bygget af store sten og store flade stenheller. Ydre dimensioner er ca. 235 x 115 x 95 cm, mens de indre er 165 x 60 x 45 cm. Rummer resterne af et individ.
Fotos: MAP 590 - 592.

Anlæg 29: Grav – 66.86957°/52.45242°.

Kammergrav under lav stenrøse. Hovedsageligt bygget af flade heller. Temmelig overgroet af forskellige lavarter. Ydre dimensioner er 185 x 120 x 30 cm. Graven er uåbnet og de indre dimensioner kunne ikke måles. Indeholder resterne af mindst et individ.
Fotos: MAP 593 - 594.

Anlæg 30: Grav – 66.86952°/52.45211°.

Meget stor kammergrav med kiste bevaret. Graven er lokaliseret ved kanten af en stejl skrænt mod fjorden. Graven er opbygget af større flade heller, der nu er tæt overgroet med lav, puder af mos og i

kanten dværgpil. Oven på røsen ligger resterne af et trækors. Ydre dimensioner er 260 x 145 x 30 cm, mens de indre dimensioner er ca. 200 x 90 x 45 cm.

Fotos: MAP 595 - 600.

Anlæg 31: Grav –

66.86949°/52.45232°.

Kammergrav under stor flad helle.

Graven er lokaliseret ved kanten af en stejl skrænt mod fjorden. Ydre dimensioner ca. 230 x 135 cm. Rester af mindst to individer.

Fotos: MAP 601 - 603.

Anlæg 32: Grav –

66.86946°/52.45280°.

Kammergrav bygget op af to store klippeblokke på stejlskrænt mod fjorden. Graven er temmelig stor og hovedsageligt bygget af flade heller. Begrænset lavbevoksning. Graven er delvist åbnat og resterne af to individer ses. Ydre dimensioner er 270 x 95 x 100 cm, og de indre 205 x 60 x 35 cm.

Fotos: MAP: 604 - 609.

Figure 42: Grave – “Anlæg 32” at Saqqarliit

Husstrukturer på Saqqarliit (fra Hans H. Harmsen og Marie Missuno Bønneløkkens noter).

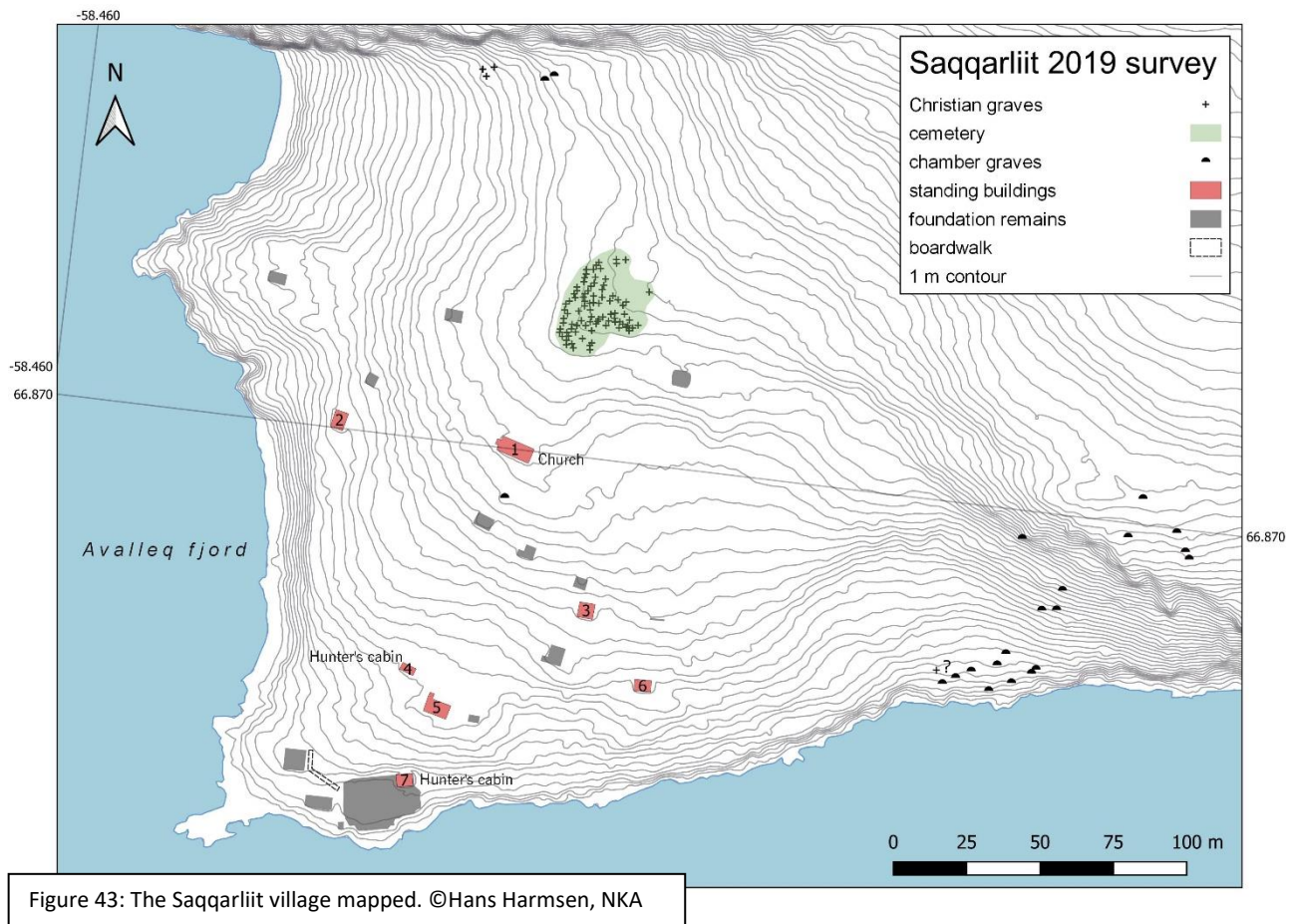
Struktur 1: Kirke

Den røde kirke med hvidkantede døre og vinduer ligger øverst i bygden og har en god udsigt over denne. Kirkens længderetning er øst-vest. Taget er dækket af tagspåner. En trappe af fire cementtrip leder op til hovedindgangen til kirken er i den vestlige gavl. På hver side af hovedindgangen er bygget to nicher og et lille vindue er udskåret over døren. I kirkens østende præges af to høje vinduer og en trappe, der leder op til en indgang til stort loftsrum. En grå murstens skorsten stikker ud af taget i kirkens nordøstlige hjørne. Kirkens ydrevægge er ikke færdigmaledede. På kirkens østvæg er malet ”PK 54” og på sydvæggen ”PK”. Indenfor præges indgangsrummet af en kanariegul farve oven på den tidligere gråblå farve. Dørkarmene er hvidmalede. Selve kirkerummet har tre vinduer i hhv. syd og nordvæggene. Skorstenen er placeret i rummets nordøstlige del, mellem det andet og tredje vinduesparti. En skoletavle er placeret mellem det

første og andet vindue i nordvæggen. Kirkerummet er malet som indgangsrummet, og har en gråhvid bemaling af loftet. I kirkerummets østlige ende synes tidligere at have været en opdeling – til et sakristi? Loftsrummet går til kip og har plankegulv.

Kirken er generelt i temmelig dårlig forfatning, blandt andet gælder det, at både loft og gulv virke ustabile og døren i hovedindgangen mangler. Vinduerne på kirkens nordside er bræddedækkede og skodderne mangler helt på sydsiden.

Til kirken knytter sig en kirkegård, der er placeret ca. 50 meter NNØ for kirken. På kirkegården er mere end 80 grave

Hus 01 (HHH GPS-point 08)

Stort nord-syd orienteret rødt hus med sort saddeltag og tørveisolerede vægge. Huset er bygget lidt fra de øvrige huse og har en god udsigt over fjorden. Umiddelbart ved siden af et mindre fundament (# 3). Indgang i nordvæg fra lille vindfang, her over et lille vindue. I den sydlige endevæg er et større centralt placeret vindue. Østvæggen er helt kollapsede og synes hverken at have haft vindue eller dør. Husets indre er opdelt i to rum, dels det L-formede hovedrum og dels et mindre rum – at dømme efter ovnens placering et køkken - i det nordvestlige hjørne. Foruden den helt kollapsede østvæg er vestvæggen også delvist ødelagt, ligesom vindfanget er åbent og temmelig ødelagt. Døren hænger stadigt kun delvist på hængslerne. Indenfor fandtes forskellige tøjstykker, hængsler, diverse jernvarer, knogler og patronhylstre.

Hus 2 (HHH GPS-point 12)

Mindre hus nord-syd orienteret med gule tørveisolerede vægge og grønt saddeltag. Huset daterer sig muligvis til en anden bosættelsesfase på stedet og er muligvis et "selvbygger"/"type" hus. Huset indgang findes i vestvæggen og går igennem et mindre vindfang. Der synes ikke at have været vinduer i husets stueplan, mens der på første salen findes et større centralt placeret vindue sydvæggen, samt et mindre. I stueplanet er huset opdelt i to rum, dels det L-formede hovedrum og i det sydøstlige hjørne et mindre rum. Væggene er på indersiden beklædt med enten krydsfiner/spånplader eller et gult tapet, hvorunder ses et ældre sort tapet. Det gråmalede gulv er lavet af planker, hvilket også gælder loftet. I det nordvestlige hjørne findes opgangen til første salen. Første salen er et stort rum til kip. Fundamentet er signeret med "KJ 1958". Nogle loftsplanker mangler og generelt er loftet ved at falde ned.

Hus 3 (HHH GPS-point 14)

Mindre øst-vest orienteret hus med gule vægge og sort saddeltag. I al væsentlighed samme arkitektur som hus 2. Mulig plankesti op til indgangen i huset nordvestlige hjørne. I gavlen (vestvæggen) er et centralt større vindue og i det sydlige hjørne findes et mindre vindue. I sydvæggen tre vinduer. De rødmalede plankevæggene er beklædt med spånplader og her over et blå tapet. Pyntelister og vinduesindfatninger er hvidmalede. Plankegulv og loft. Muligvis en soveplatform i rummets østlige ende.

Hus 4 (HHH GPS-point 15)

Stort hus umiddelbart over havneområde (muligvis to faser), der kan have været bygdens butik. Huset har Mansard-tag og valmet gavl mod øst. I den vestlige ende sten og mørtel fundament, i den vestlige ende sten og cement. I det ældste/oprindelige (vestlige) hus har en plankesti til den nordlige vægs indgang igennem et vindfang. Denne væg er uden vinduer, mens den sydlige væg har to vinduer seks-sprossede vinduer og der i vestvæggen er et vindue i stueplan og et på første sal. Det oprindelige hus hovedrum har haft et komfur med skorsten, der senere er blevet fjernet. Gulvet er lavet af planker. Loftet er dækket af mindst tre lag tapet, mens væggene i den seneste fase er dækkede af blå tapet over spånplader. På væggene er trukket snore, opsat adskillige kroge og en række af røde søm. Dørene har været hvidmalede med hvide dørrammer. Langs den østlige væg er et mindre bord. Den mindre (østlige) tilbygning har en dør og rektangulær et vindue (åbning) ind til hovedrummet. I sydsiden af tilbygningen findes to vinduer med hvide rammer. Langs gulvet blå kantlister. I det nordøstlige hjørne er bygget et hyldearrangement. I loftet er der adskillige lag tapet og væggenes spånplader er dækket af to lag tapet, hvoraf det nedre (yderste) tapet er med palme eller bregne tryk i en støvet lys grøn, mens det øvre udgøres af små hvide blomster og nister på en beige baggrund. Huset er relativt velbevaret.

I tilgift til de ovenfor beskrevne huse findes i øvrigt 16 betonfundamenter, hvoraf 10 – 12 og 14 knytter sig til de faciliteter, som vedrører fiskefabrikken, herunder en platform til losning.

Figure 44: The likely shop of Saqqarliit (House 4)

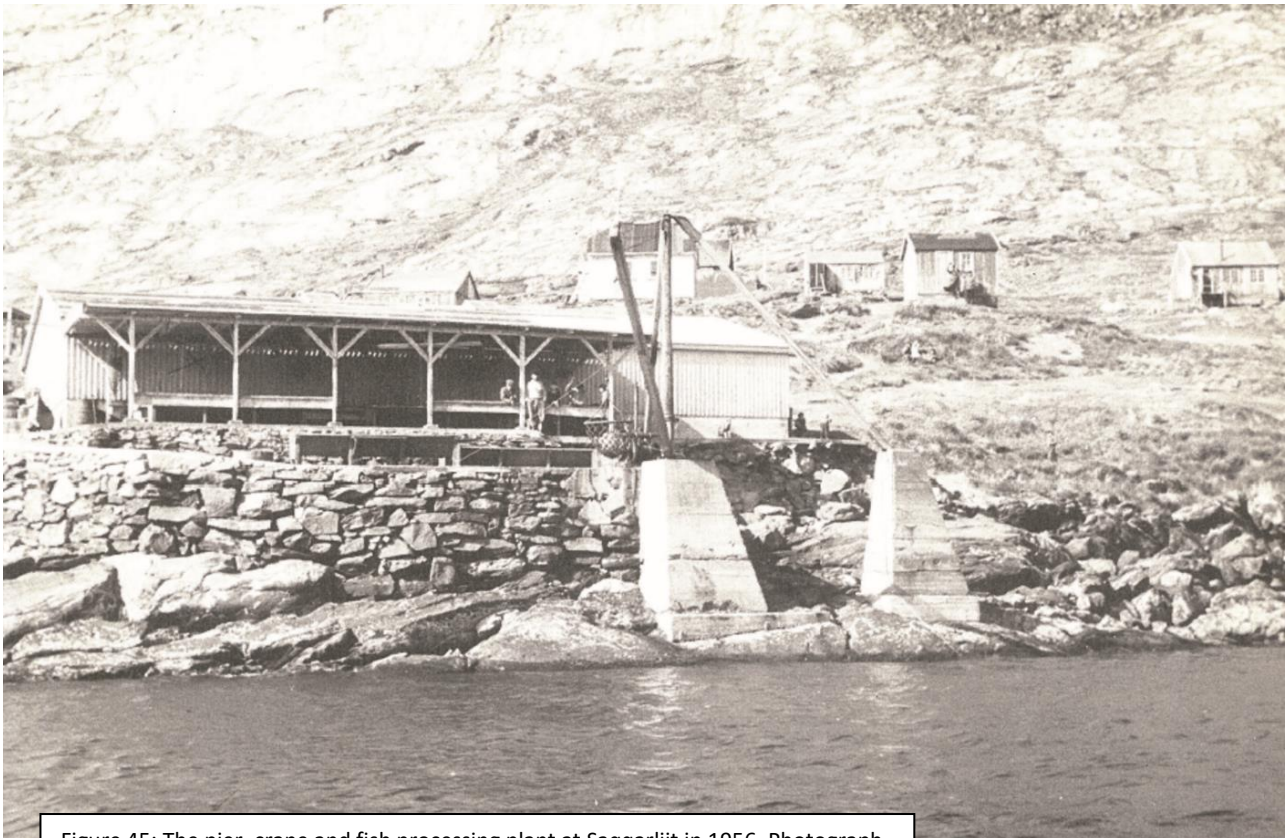

Figure 45: The pier, crane and fish processing plant at Saqqarliit in 1956. Photograph by Helge Larsen (Blæsild & Ebbesen 1989)

Maligiaq (NKAH 1904, 2626, and 2627)

Løbenummer A: "Den danske dame" –

66.974347⁰/-52.484757⁰

Løbenummer B: Røgeovn –

66.94321⁰/52.54263⁰.

Recent røgeovn med et rektangulært kammer bygget op af tørv, dels skåret ved etableringen af kammeret og dels fra etableringen af indfyringskanalen. Kammerets indre er 115 x 65 x 50 cm (under terræn). Kammeret er bygget yderligere

20 cm op over terræn. Røghullet er ved indgangen til kammeret ovalt og ca. 20 cm bredt. Indfyringskanalen er 145 cm lang og nedgravet til få centimeter under niveauet for kammerets gulv. Ved munden ca. 25 cm bred og hele kanalen er dækket af en krydsfinerplade. Forsænkningen foran munden til indfyringskanalen er ca. 140 x 80 cm.

Fotos: MAP 611-616.

Figure 46: "Den danske dame" – A cairn in Maligiaq

Løbenummer C: Grav - 66.93290°/52.55779°.

Gravkammeret er bygget mellem tre stor klippeblokke, i hvis mellemrum er lagt mindre blokke. "Tagdækningen" er bygget af meget tynde stenfliser. Gravens ydre dimensioner er ca. 160 x 120 x 60 cm. Kammerets indre har et noget amorft grundplan på ca. 130 x 40-60 x 40 cm. Den ene ende af "taglægningen" er styrtet ned i kammeret og gennem åbningen ses dele af den gravlagtes kranie. Kammeret er overvokset af lav og langs siderne et tæt revlingekrat.

Fotos: MAP 617-620.

Løbenummer D: Barnegrav - 66.92986°/52.54956°.

Den lille og lave grav er bygget op ad en klippeblok og hele kammeret er dækket af en stor flad stenflise. Siderne er bygget af mindre blokke og stenfliser. Kammerets indre dimensioner er ca. 70 x 35 x 25 cm. Knoglerne fra et enkelt barn ses igennem en åbning i gravens ene ende. Graven er overgroet af lav.

Fotos: MAP 621-623.

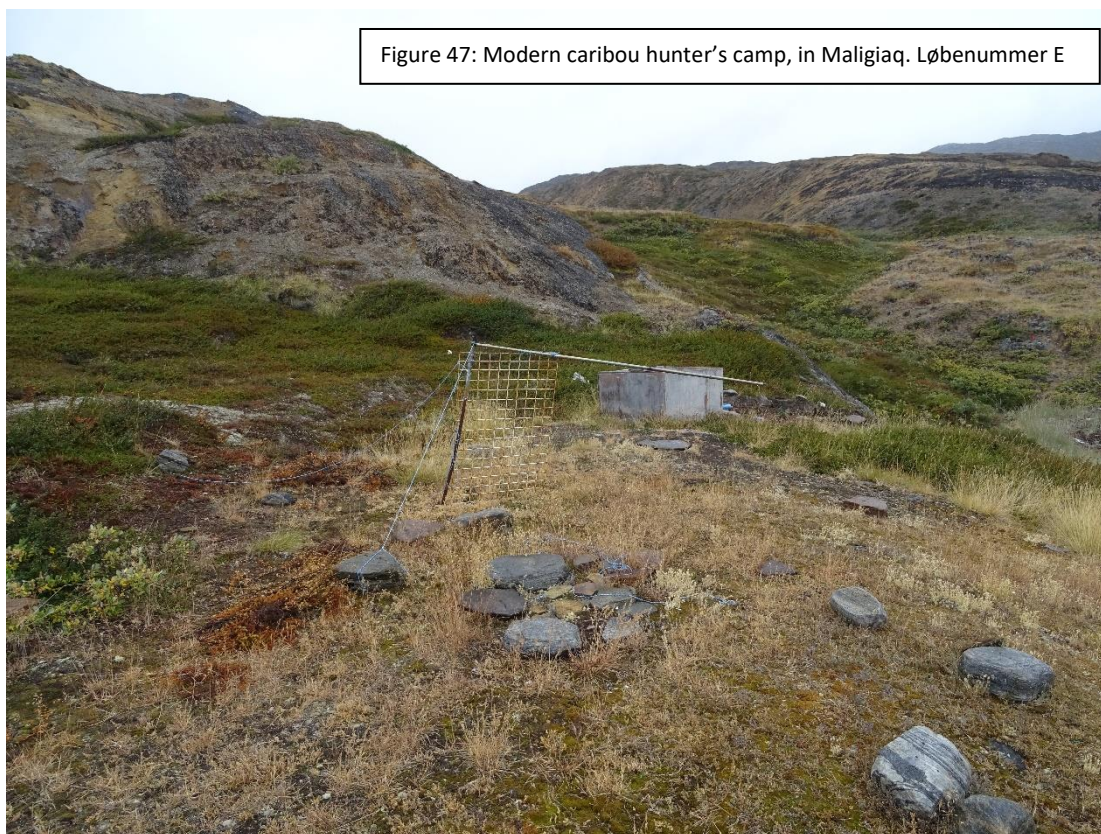

Figure 47: Modern caribou hunter's camp, in Maligiaq. Løbenummer E

Løbenummer E: Nutidig rensdyrjagtlejr - 66.92842°/52.54424°.

Den angivne GPS-koordinat er taget centralt på pladsen, som i øvrigt kun er dokumenteret igennem en serie fotografier (se introduktionsfotoграфи). På pladsen ses:

- En større centralt beliggende afrundet rektangulær teltring, ca. 500 x 600 cm.
- Fire større og mindre kogesteder.
- Resterne af adskillige kød tørrerammer.
- Resterne af en helt sammenstyrtet røgeovn.

- To rektangulære sænkninger fra tørveskæring.
- En masse plastikaffald, en ghettoblaster og to rifler.
- Et lille "vejstykke" kantet med mindre sten.
- Adskillige mindre recente teltringe.
- Resterne af hvad der muligvis er en rævefælde.

Fotos: MAP 624-642.

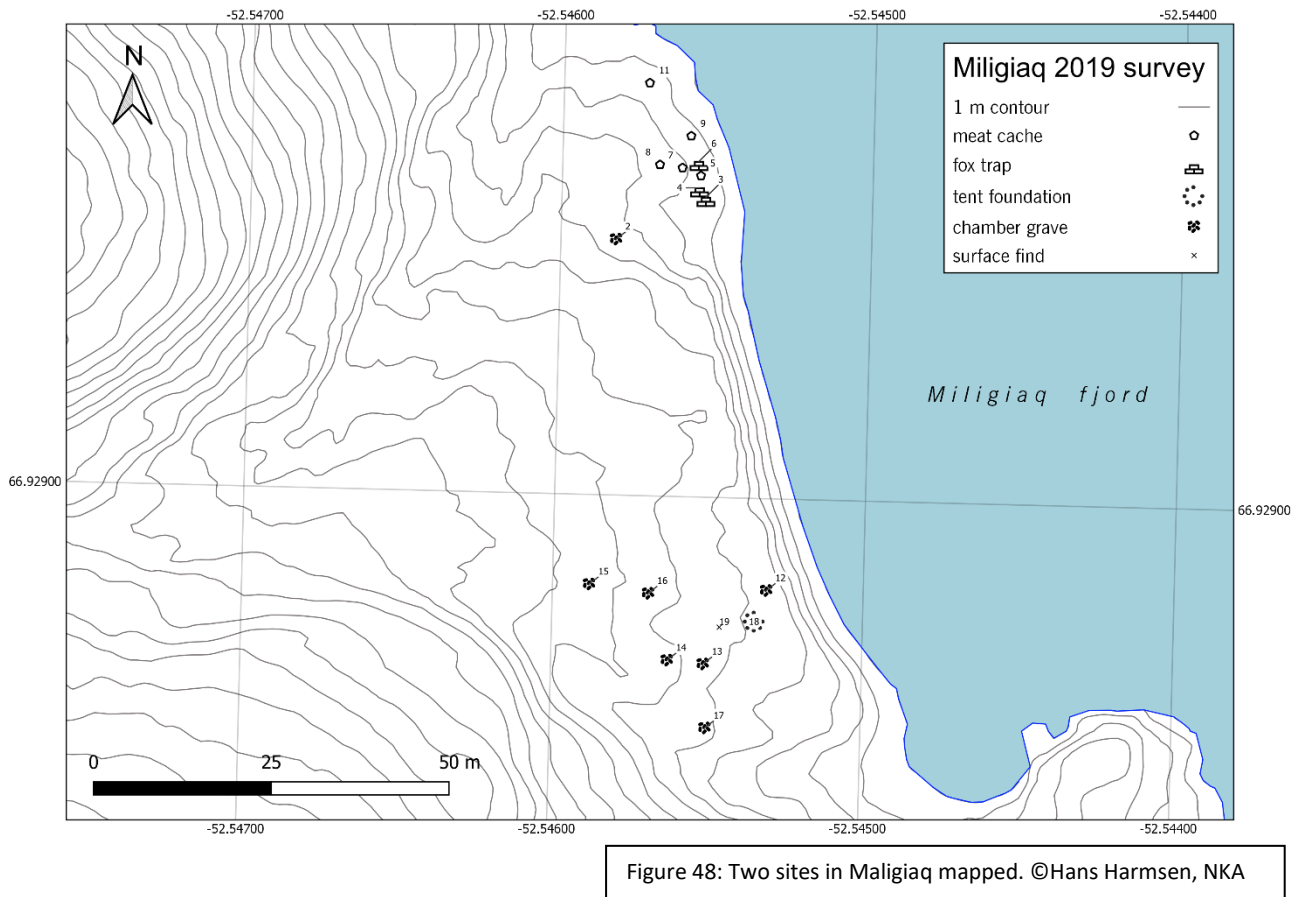

Figure 48: Two sites in Maligiaq mapped. ©Hans Harmsen, NKA

Serial # 001 meat cache/grave feature(?):

66.92985°/-52.54961°

Cobble-built chamber, measuring approximately 150 cm x 100 cm. No visible remains within the feature.

Photos: HH 1239

Serial # 002 grave: 66.92932°/-52.54582°

Circular cobble-built chamber grave measuring 210 cm x 175 cm. Relatively undisturbed with no visible bones.

Photos: HH 1240-1242

Serial # 003 fox trap: 66.92938°/-52.54554°

180 cm x 110 cm

Photos: HH 1243-1245

Serial # 004 fox trap: 66.92939°/-52.54556°

1.7 cm x 1.6 cm

Photos: HH 1243-1245

Serial # 005 meat cache: 66.92941°/-
52.54555°
255 cm x 130 cm
Photos: HH 1243-1245

Serial # 006 fox trap: 66.92942°/-52.54556°
135 cm x 155 cm
Photos: HH 1243-1245

Serial # 007 meat cache: 66.92942°/-
52.54562°
170 cm x 180 cm
Photos: HH 1243-1245

Serial # 008 meat cache: 66.92942°/-
52.54569°
110 cm x 100 cm
Photos: HH 1243-1245

Serial # 009 meat cache: 66.92945°/-
52.54558°
160 cm x 110 cm
Photos: HH 1243-1245

Serial # 010 meat cache: 66.92948°/-
52.54565°
230 cm x 140 cm
Photos: HH 1243-1245

Figure 49: One of the graves in Maligiaq (see figure 48, graves 13-17).

Serial # 011 meat cache: 66.92952°/-52.54573°
130 cm x 110 cm
Photos: HH 1243-12

Serial # 012 grave: 66.92888°/-52.54532°
Circular cobble-built grave with 2-3 chambers, measuring 320 cm x 280 cm. Open and exposed, no visible bones. Vulnerable, located in an active erosion zone near shoreline.
Photos: HH 1246-1247

Serial # 013 grave: -66.92879°/52.54551°
Circular cobble-built chamber grave measuring 230 cm x 160 cm. No visible bones.
Photos: HH 1249-1250

Serial # 014 grave: 66.92879°/-52.54562°
Two chamber, circular cobble-built grave, measuring 310 cm x 270 cm. Collapsed and open, no visible bones. Wood fragments and seal bones present in chamber.
Photos: HH 1251-1253

Serial # 015 grave: 66.92888°/-52.54588°
Oval cobble-built chamber grave measuring 270 cm x 240 cm. Collapsed and open, no visible bones. Driftwood cross beam measuring 130 cm in length.
Photos: HH 1254-1256

Serial # 016 grave: 66.92888°/-52.54570°
Circular cobble-built chamber grave measuring 190 cm x 160 cm. Collapsed and open; bones present within grave; possible human femoral bone.

Photos: HH 1257-1258

Serial # 017 grave: 66.92871°/-52.54550°

Circular cobble-built chamber grave measuring 190 cm x 170 cm. Collapsed and open; bones present within grave.

Photos: HH 1259-1261

Serial # 018 tent house foundation: 66.92884°/-52.54535°

Arranged line of stones framing a rectangular area measuring roughly 5m x 2m – possible platform on north side.

Photos: 1262-1264

Serial # 019 surface find: 66.92884°/-52.54546°

Worked bone.

Photo: 1248

Appendix B: Faunal data

Ved Anne Birgitte Gotfredsen

Faunamateriale fra prøvegravninger på Nipisat og Arajutsisut 2019

2019 sæsonens prøveudgravninger frembragte omkring 40 kg faunamateriale fra i alt seks pladser: Arajutsisut, NKAH 285, KNK 4201, Z.M.K. 44/2019; Nipisat, Vestlige boplads, NKAH 5534, Z.M.K.45/2019; Nipisat, Vaaningshus, NKAH 5526, KNK 4203, Z.M.K. 46/2019; Qarusulik, NKAH 2710, KNK 4204, Z.M.K. 47/2019; Akunnerinnaq, Taseralik, NKAH 2609, KNK 4205, Z.M.K. 48/2019; Saqqaarliit, NKAH 2609, KNK 4206, Z.M.K. 49/2019.

Størstedelen af det udgravede materiale er fra Arajutsisut og de to bopladser på Nipisat. Da disse tre bopladser er udvalgt med henblik på en større udgravningskampagne i 2021, er fokus lagt på disse mens de resterende tre er deponeret uden videre gennemgang.

Figure 50: Test-pits 1- 4 combined into section 2, in the midden area in front of the entrance of structure 7, at Arajutsisut. The preservation conditions in lower part of the section were excellent for quarternary-material. Permafrost were encountered below ca. 50 centimetres, and prevented us from reaching the sterile sub-soil 60+ the present-day surface. Wood, shells and other organic materials were less well-preserved.

Knoglematerialet fra Arajutsisut samt to pladser på Nipisat blev sorteret og bestemt. De hjembragte jordprøver blev, med henblik på at få et mål for det mistede materiale ved

simpel håndopsamling samt især at øge mængden af fiskeknogler, soldet på sold med maskestørrelser på 4 mm, 2 mm og 0,8 mm sold i laboratorie på Miljøarkæologi og Materialeforskning, Nationalmuseet. Knoglematerialet fra de seks pladser er deponeret på Statens Naturhistoriske Museum (SNM), Københavns Universitet.

Pattedyr- fugle- og fiskeknoglematerialet er analyseret ved brug af Statens Naturhistoriske Museums komparative skeletsamling. Artslisten omfatter mindst 14 fuglearter og 8 pattedyrarter (tabel 5).

Faunamaterialet afspejler fangst og udnyttelse af arter vi også fra historiske kilder (f.eks. Müller 1906) ved er blevet fanget i området. Af interesse er flere velbevarede knogler af den nu uddøde gejrfugl (*Pinguinis impennis*), fundet på de to bopladser på Nipisat. Sælfangsten dominerede på alle tre undersøgte pladser, hvalros er påtruffet på den vestlige boplads på Nipisat, hval er især fundet på Arajutsisut, desuden findes rensdyr relativt fåtalligt på alle pladserne. S sammensætningen af fangstdyrene vil bidrage væsentligt til forståelsen af Inuits udnyttelse af områdets ressourcer og fangstmuligheder i en tid, hvor europæisk indflydelse og influks af europæiske varer får større og større betydning for erhvervsmønstre og økonomi. Faunafordelingerne vil ligeledes indgå i komparative studier med evidens for artstilstedeværelse via andre metoder (f.eks. eDNA- og fedtsyreanalyser).

For henholdsvis fugleknogler og pattedyrknogler blev i forbindelse med registrering og artsidentifikation etableret et scoringssystem, som for hver knogle angiver et bevaringsstadium; for pattedyrene er etableret fem stadier (f.eks. Todisco & Monchot 2008) og for fuglene tre stadier (f.eks. Bocheński & Tomek 1997). Bevaringsstadierne, som først og fremmest afspejler diagenetiske forandringer (ændringer især kemiske sket efter aflejring og inkorporering i sediment), men i en vis grad også påvirkninger af knogleoverfladen som f.eks. forvitring (weathering) (sket inden indlejring i sediment), skal indgå i de efterfølgende tafonomiske studier. Prøveudgravningerne fra 2019 udgør de første analyser og skal give overblik og fundament for de fremtidige analyser af materiale fra 2020 og 2021 udgravningerne.

Observationer gjort i felten af at knoglernes bevaringstilstand varierede meget, selv inden for de enkelte testhuller, blev bekræftet af fordelingen af bevaringsstadier for henholdsvis pattedyr- fugle- og fiskeknoglemateriale. I arbejdet fremover under *WP 1.2 Hidden in the midden*, som fokuserer på de informationer der er lagret i arktiske køkkenmøddinger, vil fordelingerne og variationen i bevaringstilstandene fra nærværende analyse blive samkørt med de øvrige målinger på parametre som pH, temperatur, vandindhold etc. monitoreret "on site" ved det opstillede måleudstyr og i de kommende laboratoriemålinger på Miljøarkæologi og Materialeforskning, Nationalmuseet.

Tabel 5. Fauna fra Nipisat og Arajutsisut 2019. KNK 4202 og KNK 4203 har fisk fra de soldede fraktioner inkluderet.

X: < 10; XX: 10 – 99; XXX: 100 – 999 & XXXX: 1000 – 9999 fragmenter.

Taxon	Videnskabeligt navn	KNK 4201 (NKAH285) Arajutsisut, Hus 7m	KNK 4202 (NKAH5534) Nipisat, V. fælleshus	KNK 4203 (NKAH5526) Nipisat, Vaan. huset
MOLLUSKER	Mollusca	?	?	?
FISK (PISCES)				
Ammasat	<i>Mallotus villosus</i>	X	XX	XX
Helleflynder	<i>Hippoglossus</i> sp.			
Atlantisk torsk	<i>Gadus morhua</i>	X	X	X
Fjordtorsk	<i>Gadus ogac</i>		X	X
Torskefisk	<i>Gadidae</i>		X	
Ulkefisk	<i>Cottidae</i>	XX	XXX	XX
FUGLE (Aves)				
Mallemuk	<i>Fulmarus glacialis</i>		X	X
Storskråpe	<i>Puffinus gravis</i>	X		
Storskarv	<i>Phalacrocorax carbo</i>	X	X	
Bramgås	<i>Branta leucopsis</i> cf		X	
Kongeedderfugl	<i>Somateria spectabilis</i>		X	X
Edderfugl	<i>Somateria</i> sp.	XXX	XX	XX
Havænder	<i>Mergini</i> sp.	X		
Hvidvinget måge	<i>Larus glaucoides</i>	XX	X	
Måge usp.	<i>Larus</i> sp.	X		
Fjeldrype	<i>Lagopus mutus</i>		X	X
Gejrfugl	<i>Pinguinus impennis</i>		XX	X
Søkonge	<i>Alle alle</i>	XXX	XX	XX
Polarlomvie	<i>Uria lomvia</i>	XXX	XX	XX
Lomvier	<i>Uria</i> sp.		X	
Tejst	<i>Cephus grylle</i>	X		X
Ravn	<i>Corvus corax</i>	X	X	X
PATTEDYR (Mammalia)				
Polarræv	<i>Alopex lagopus</i>		X	X
Hund	<i>Canis familiaris</i>		X	
Grønlandssæl	<i>Phoca groenlandica</i>	XX	XX	XX
Ringsæl	<i>Phoca hispida</i>	XX	XX	XX
Sæl usp.	<i>Phoca</i> sp.	XXXX	XXX	XXX
Hvalros	<i>Odobenus rosmarus</i>		X	
Narhval/hvidhval	Monodontidae	X		
Storhval	Cetacea sp.	X	X	
Rensdyr	<i>Rangifer tarandus</i>	XX	X	XX

Works Cited

- Birket-Smith, K.
1920: Rejse- og Teltliv I Nord-Grønland. Den etnografiske Ekspedition til Egedesminde-Distrikt 1918. *Geografisk Tidsskrift*, bnd. 1919-1920: 11 -
- Bocheński, S. & Tomek, T.
1997: Preservation on bird bones: erosion versus digestion by owls. Special issue: Subsistence and symbol. Papers from the International Council for Archaeozoology Bird Group meeting, 1995, *International Journal of Osteoarchaeology* 7 (4): 372-387.
- Bobé, L.
1916: Hans Egedes Kolonisationsforsøg. *Det grønlandske Selskabs Aarsskrifter* 1915: 81-97.
1916a: Grønlands Genopdagelse og James Halls Rejser. *Det grønlandske Selskabs Aarsskrifter* 1916: 71-92.
1921: Distriktets historie. I (red. Amdrup, G.C., Bobé, L., Jensen, A.D.S & Steensby, H.P.) *Grønland I tohundredeåret for Hans Egedes landing*. Reitzel – København: 87-94
1936: *Diplomatarium Groenlandicum 1492-1814*. Meddelelser om Grønland, bnd. 55(3): 431 sider.
- Born, E.W., Heide-Jørgensen, M.P. & Davis, R.A.
1994: The Atlantic walrus (*Odebenus rosmarus rosmarus*) in West Greenland. *Meddelelser om Grønland*, Bioscience, nr. 40: 33 pages
- Blæsild, B. & Ebbesen, H.
1989: Sisimiut – Holsteinsborg. Publikationer fra Arktisk Institut, nr. 4. Arktisk Institut.
- Gad, F.
1969: *Grønlands Historie, II. 1700-1782*. Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck: København: 760 sider.
- Glahn, H. C.
1921: Missionær i Grønland Henric Christopher Glahns Dagbøger for Aarene 1763-64, 1766-67 og 1767-68. Ostermann, H. (red.). *Det grønlandske Selskabs skrifter*, nr. 4: 247 sider.
- Godden, G. A.
1966: *An illustrated Encyclopedia of British Pottery and Porcelain*. Barrie & Jenkins, London.
- Gotfredsen, A.B. & Møbjerg T.
2004: Nipisat – a Saqqaq Culture Site in Sisimiut, Central West Greenland. *Meddelelser om Grønland*, Man & Society, Vol. 31.
- Gulløv, H. C.
1997: *From Middle Ages to Colonial Times. Archaeological and Ethno-historical studies of the Thule culture in South West Greenland 1300-1800 AD*. Meddelelser om Grønland. Man & Society, nr. 23.
- Gulløv, H. C. & Kapel, H.
1979: *Haabets Colonie 1721-1728. A historical-archaeological investigation of the Danish-Norwegian colonization and Greenland*. Ethno-historical studies of the meeting of Eskimo and European cultures. Publications of the National Museum, Ethnographical series Vol. XVI, København.
- Jensen, J.F. (ed.), Andreasen, C., Fleischer-Lyberth, O., Løgstrup, Poulsen, H.P., Ólafson, Ó.R., Løventoft-Jessen, A.-C., Barr, S. & Meldgaard, M.

- 2017: *Nomination for Aasivissuit-Nipisat Inuit Hunting Ground between Ice and Sea for inclusion on the World Heritage List*. 1992 pages.
- Kapel, F.O.
1988: Amatøragtige arkæologiske observationer på Ukiviik/Sydbay, (Isortoq/Sisimiut). Report on file (33-135) at the National Museum of Denmark.
- Karklins, K.
1993: The *a speo* method of heat rounding drawn glass beads and its archaeological manifestations. *BEADS, Journal of the Society of Bead Researchers* vol. 5, p. 27-36.
- Kidd, K.E. & Kidd, M. A.
1970: A Classification System for Glass Beads for the Use of Field Archaeologists. *Canadian Historical Sites, Occasional Papers in Archaeology and History* 1, p. 45-89.
- Kramer, F.E.
1988: Taseralik. Rapport fra en arkæologisk undersøgelsesrejse til øen Taseralik ved Ndr. Strømfjord, Sisimiut Kommune (26. – 30. september 1988). Report on file (33-152) at the National Museum of Denmark.
1988: Rekognoscering i skærgården syd for Sisimiut, Sisimiut kommune. Report on file (33-155) at the National Museum of Denmark.
1992: Om at udlede sig blandt saa mange Skønheder en Brud. Aasiviit-sammenkomsterne på Taseralik i Sisimiut-distrikt. *Tidsskriftet Grønland*, nr. 3: 77-97.
1993: Mere om aasiviit på Taseralik. *Tidsskriftet Grønland*, nr. 3: 81-87.
- Lidegaard, M.
1993: *Grønlændernes kristning*. Lindhardt & Ringhof: 208 sider.
- Matthiesen, H.
2020: Draft 2 – Hidden in the midden field report 2019: Investigations at Nipisat and Arajutsisut. Report on file at the National Museum of Denmark.
- Meldgaard, J.
1956: "Holsteinsborg 1956". Dagbog i Nationalmuseets arkiver. Journal nummer 33/92.
- Müller, R.
1906: *Vildtet og Jagten i Sydgrønland*. Universitetsbogtrykkeriet, København: 1-519.
- Van Meulen, J.
2003: Goudse Pijpenmarker en hun merken. Leiden: Pijpelogische Kring Nederland.
- Rosing, O.
2003 [1953]: *Taseralik*. Forlaget Atuakkiorfik.
- Thorhallesen, E.
1914 [1775]: Beskrivelser over missionerne i Grønlands søndre distrikt. Hvilke han som vice-provst visiterede i aarene 1774-1775 (red. Bobé). *Det Grønlandske Selskabs Skrifter*, nr. 1.
- Todisco, D. & Monchot, H.
2008: Bone Weathering in a periglacial Environment: The Tayara Site (KbFk-7), Qikirtaq Island, Nunavik (Canada). *Arctic* 61 (1): 87-101.
- Toft, P. A.
2010: Livets Ting – Tingenes Liv. Inuit og europæiske genstande i Grønland 1600-1900. Ph.D-dissertation. Københavns Universitet. København.